

俄語一月通

РУССКИЙ ЯЗЫК

В ЧЕТЫРЁХ НЕДЕЛЯХ

重
野
編
譯

俄語一月通

世界語言學社出版

俄語一月通

編 者

舒 重 野

出 版 者

世界語言學社

發 行 所

世 界 書 局

中華民國二十五年六月初版

中華民國三十六年十月六版

一

版權所有 不准翻印

(2781)

序

蘇俄自五年計劃成功以來，其政治，經濟，文學各方面之引人注目，誰都不能否認。我們爲要進一步直接研究蘇俄，認識蘇俄起見，先學習蘇俄的語言文字，以作事實上的基礎，是一件刻不容緩的事。顧中國出版界，對於初學者（尤其是自修者）可資學習俄文的著作，竟至少如鳳毛麟角。有志學習者，每苦無從求得。編者爰敢不揣譎陋，編譯本書，目的想助學者找到一個研究俄文的門徑，以達無師自通之境。

本書係根據日本俄文大家岡澤氏著之露西亞語四週間編譯而成，按原著命名之意，蓋欲使初學者執此一卷，以四星期之時間去獲得初步俄語。因其編制得宜，深淺合度，早已風行全國，收到不少成效矣。

然編者以爲一國的語文，無論其淺近到如何地步，要想在短短的四星期內得其一個大概，究屬難能；何況俄語的文法上的組織，比其他國語更加嚴密繁複？本書雖亦以四星期之原意而定名爲一月通，編者則甚望學者最好以加倍的時日，（即二個月）每日努力二三小時，貫徹始終，讀完本書，當可較易收效。但編者相信，倘學者能將本書內容的大體骨幹，弄個澈底明白，則以後在學習上，當比英文容易深造。

原書附錄中原有屠格涅夫散文詩十篇，本書僅選其較多興趣者五篇，且仍附以譯文，以備參考。又原書有不合國人心理之處，多已刪去或更改，惟原書的精神長處，則概存其舊。

編者學淺，又兼校閱未週，謬誤自知難免，尙希海內宏達，有以教正爲幸！

民國廿三年八月一日

編者

目 次

	頁
第一日	1
發音.....	1
I. 俄文字母 (1)——II. 母音與半母音 (4)——III. 母音發音的說明 (4)——IV. 拼音 (7)	
第二日	9
發音.....	9
I. 子音 (9)——II. 硬子音的發音 (10)——III. 同化原則 (17)——IV. 軟音符與分別符 (18)——V. 重音 (18)——發音練習 (21)——關於正字法的重要規則 (20)	
第三日	21
文法.....	21
I. 品詞 (21)——II. 名詞的數與性 (21)——III. 名詞的格 (23)——IV. 人稱代名詞 (24)——V. 副詞的一部 (25)	
第四日	25
名詞的變化 (25)——II. 男性名詞的變化 (26)——男性名詞變化上的主要注意 (29)——КТО 與 ЧТО 的變化形 (32)	
第五日	33
文法.....	33
I. 動詞 БЫТЬ 的現在 (33)——II. БЫТЬ 的過去 (34)——III. БЫТЬ 的未來 (36)——IV. 否定及疑問句 (35)——V. 前置詞 (37)	

	頁
譯 讀 I.	39
第 六 日	41
文法.....	41
I. 動詞的不定法(41)——II. 規則動詞的過去(42)—— III. 規則動詞的未來(42)——IV. 規則動詞的現在(43) ——V. 命令法(45)	
譯 讀 II.	45
第 七 日	47
文法.....	47
I. 中性名詞的變化(47)——II. 中性名詞變化上的主 要注意(48)——III. 名詞在爲生格時(50)——前置 詞(51)	
譯 讀 III.	52
第 八 日	55
文法.....	55
I. 第二式變化(55)——II. 第二式變化上的主要注意 (56)——III. 第三式變化(59)——IV. 第四式變化 (61)——專用複數的名詞(61)	
譯 讀 IV.	62
第 九 日	64
文法.....	64
人稱代名詞的變化(64)——II. 指示代名詞(65) ——III. 物主代名詞(66)——前置詞(續)(67)—— 副詞(68)	
譯 讀 V.	69

	頁
第十日	72
文法.....	72
I. 動詞的齒音變化 (72)——II. 動詞的唇音變化 (74) ——III. 動詞的種類 (75)——IV. 以 ТЬСЯ 爲語尾 的動詞 (77)	
譯 讀 VI.	78
第十一日	82
文法.....	82
I. 命令法 (82)——II. 接續法 (84)——III. 動詞的需 要 (85)——IV. 一般的人的動作表示法 (86)——前 置詞 (續) (87)	
譯 讀 VII.	88
第十二日	91
文法.....	91
I. 形容詞的語尾及變化 (91) —— 完全語尾變化 (92) ——數詞 (95)	
譯 讀 VIII.	97
第十三日	99
文法.....	99
I. 形容詞簡單語尾 (99)——II. 比較級 (100)	
譯 讀 IX.	103
第十四日	105
文法.....	105
I. 最勝級 (105)——II. 比較級及最勝級的不規則 (107) ——III. 物主形容詞 (109)	

	頁
譯 讀 X.	113
第 十 五 日	117
文法.....	117
I. 疑問代名詞 (117)——II. 關係代名詞 (118)——III. 不定代名詞 (120)——IV. 否定代名詞 (122)	
譯 讀 XI.	123
第 十 六 日	125
文法.....	125
I. 不定代名詞 (續) (125)——II. 定代名詞 (127)—— III. 數量代名詞 (129)——前置詞 (130)	
譯 讀 XII.	133
第 十 七 日	136
文法.....	136
I. 個數數詞的變化 (136)——II. 數詞與名詞的關係 (138)——III. 數詞與形容詞的關係 (140)——IV. 百位數以上的個數詞 (141)——年齡的表示法 (143)	
譯 讀 XIII.	143
俄國度量衡 (144)	
第 十 八 日	146
文法.....	146
I. 順序數詞表 (146)——II. 順序數詞的變化 (147) ——III. 集合數詞 (150)——IV. 分數詞 (151)	
譯 讀 XIV.	152

	頁
第十九日	154
文法 (動詞的體)	154
I. 完成體及不完成體 (154) —— II. 動詞的前綴小詞 (157) —— III. 多回體 (158) —— IV. 完成體及不完成體的構成規則 (159)	
譯讀 XV.	162
第二十日	164
文法	164
I. 以 -ТЬ (ТЬ) 爲語尾者 (164) —— II. 以 СТЬ (СТИ) 爲語尾者 (165) —— 動詞的特殊變化 (168)	
譯讀 XVI.	174
第二十一日	177
文法	177
I. 副動詞 (177) —— II. 副動詞的使用例 (178) —— III. 形動詞 (179) —— IV. 能動形動詞的使用例 (180) —— V. 被動形動詞 (181) —— VI. 被動形動詞使用例 (184)	
譯讀 XVII.	185
第二十二日	187
文法	187
I. 定動詞及不定動詞 (187) —— II. 以 -ЧЬ 爲不定法語尾的動詞 (189) —— 動詞變化 (不規則) (191) —— 前置詞 (193)	
譯讀 XVIII.	195

	頁
第二十三日	198
文法 (名詞不規則變化).....	198
I. 第一式變化中之不規則 (198)——II. 第一式變化中之僅爲單數的不規則者 (199)——III. 第一式中之僅爲複數的不規則者 (200)——IV. 第一式中其他重要的不規則 (202)——V. 第二式變化中的不規則 (204)——VI. 第三式變化中的不規則 (206)	
譯讀 XIX.	206
第二十四日	209
文法	209
I. 前置詞一覽表 (209)——II. 副詞 (210)——III. 接續詞 (212)——IV. 感嘆詞 (213)——V. 名詞的指小, 愛稱, 粗大, 卑稱語尾 (214)	
譯讀 XX.	215
第二十五日	217
文法	217
I. 文句的組織 (217)——II. 新舊文字法上有關的注意 (222)——III. 文法用語表 (224)	
第二十六日	227
文法	227
I. 不定法 (227)——II. 不完成體及完成體的過去 (229)——III. 多回體的過去 (230)——IV. 未來 (231)——V. 接續法 (232)——VI. 命令法 (232)——VII. 形動詞 (235)	
第二十七日	236
譯讀	236

	頁
I. Два товарища и медвѣдь. (236)——II. Находчивость. (237)——III. Анекдот о Петре Великом. (239)	
第二十八日	241
I. 會話材料.....	241
II. 俄國俚諺.....	245
附錄	251
I. 動詞變化一覽表.....	253
一般的變化 (253)——特種變化 (265)	
II. 屠格涅夫散文詩.....	269
I. Разговор. (270)——II. Старуха. (272) ——III. Собака. (278)——IV. Нищий. (280)——V. Воробей. (282)	

第一日

發音 (1)	{ 俄文字母
	{ 母音與半母音
	{ 母音發音的說明
	{ 拼音

I. 俄文字母

俄文字母共有三十一個，其書體，名稱，發音如下：

印刷體	草書體	名稱	發音
1 А а	<i>А а</i>	У —	ɑ: (У—)
2 Б б	<i>Б б</i>	У世—	b (У)
3 В в	<i>В в</i>	万世—	v (X)
4 Г г	<i>Г г</i>	《世—	g (《)
5 Д д	<i>Д д</i>	勿世—	d (勿)
6 Е е	<i>Е е</i>	丨世—	ie: 或 io: (丨世或丨丅)
7 Ж ж	<i>Ж ж</i>	卍世—	ʒ (卍世)

印刷體	草書體	名稱	發音
8 З з	З з	ㄗ ㄗ	z (ㄗ)
9 И и	И и	— — —	i: (— — —) (衣一)
10 К к	К к	ㄎ —	k (ㄎ)
11 Л л	Л л	ㄌ ㄌ	l (ㄌ)
12 М м	М м	ㄇ ㄇ	m (ㄇ)
13 Н н	Н н	ㄋ ㄋ	n (ㄋ) ㄋ
14 О о	О о	ㄛ —	o: (ㄛ —)
15 П п	П п	ㄆ ㄆ	p (ㄆ)
16 Р р	Р р	ㄇ ㄇ	r (ㄇ x) (捲舌)
17 С с	С с	ㄌ ㄌ	s (ㄌ)
18 Т т	Т т	ㄊ ㄊ	t (ㄊ)
19 У у	У у	ㄨ —	u: (ㄨ —)

印刷體	草書體	名稱	發音
20 Ф ф	<i>Ф ф</i>	ㄝㄣ x	f (ㄣ)
21 Х х	<i>Х х</i>	ㄉ一	x (ㄉ)
22 Ц ц	<i>Ц ц</i>	ㄗㄝ一	ts (ㄗ)
23 Ч ч	<i>Ч ч</i>	ㄎㄝ一	ch (ㄎ)
24 Ш ш	<i>Ш ш</i>	ㄊㄩ一	sh (ㄊ)
25 Щ щ	<i>Щ щ</i>	ㄊㄎ ㄩ一	shch (ㄊㄎ)
26 — ы	<i>ы</i>	一ㄝ儿	ui (又 一)
27 — ь	<i>ь</i>	一ㄝㄉ	無音 (軟音符)
28 Э э	<i>Э э</i>	ㄝ一	ɛ (ㄝ一)
29 Ю ю	<i>Ю ю</i>	又	iuz (又 一)
30 Я я	<i>Я я</i>	ㄩ一	ia: (ㄩ一)
31 — й	<i>й</i>		i (半母音) ( )

無完全相當的字母

II. 母音與半母音

俄語有九個母音，其中有爲單純的母音者，有爲二音複合的母音者。

單純母音稱爲硬母音，複合母音稱爲軟母音。

如下表所示，硬母音皆有與其對應的軟母音，而此對應的軟母音的發音，係就硬母音之前附加半母音 *й* 而成。（此時可將 *й* 視作子音）*й* 稱爲半母音，得與母音同用。

硬母音	а	о	у	э	ы
	а:	о:	у:	е:	и:
軟母音	я	е	ю	(е)	и
	иа:	ио:	иу:	ие:	и:

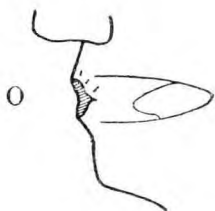
III. 母音發音的說明

母音中之難於發音者，以圖解說明之如下：

(1) о 的發音 (第一圖)

„о“ 發音時，口與舌的位置與發 а 音時相同，不過發 „о“ 音時，口比較開得小，唇須稍微突出。

第一圖

(2) y 的發音 (第二圖)

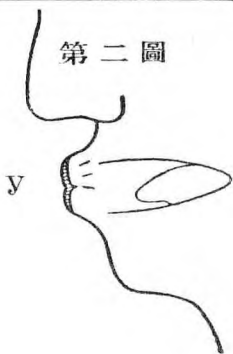
„y“ 發音時,舌的位置與發 „o“ 音同,但開口極小,上下唇須作圓形而加強突出。

(3) ы 的發音 (第三圖)

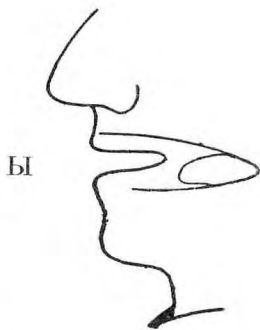
„ы“ 發音時,口稍開,舌如笑時似的向左右推動,且須如發 „o“ „y“ 音時那樣的向後稍縮,但不可與齒及其他口腔部分接觸。以這樣的發音機關的位置若試發母音 „и“,則所得不是 и 而是 ы。

„ы“ 爲俄語獨特的母音,依上述的發音法可發正確的音。

第二圖

第三圖

(4) и 的發音 (第四圖)

„и“ 爲與 ы 對應的軟母音，如第四圖所示，與英文字母的 i 發音相同，常發單純音 i: (衣一)

(5) э 的發音 (第五圖)

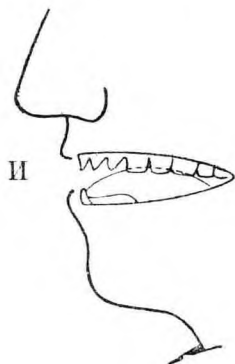
„э“ 發音時，開口，高起舌的後部，使與後臼齒接觸，舌端抵住下門齒的下部，舌面與口蓋之間稍隔開，使氣息自由通過。

(6) е 的發音

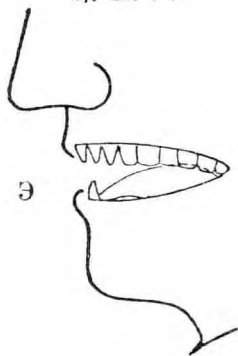
„е“ 爲 „и“ 與 „э“ 的複合母音。故常爲 ie: (一廿一) 音，而不是 e: (廿一) 的單純音。

„е“ 有時亦發 io 的複合音，但那時必須有其母音的重音 (accent)，且以 ë 爲記號。

第四圖

第五圖

IV. 拼 音

俄語除軟音符 (ь) 外，沒有不可讀的字母，茲以俄語字母的拼音，用相當的國音字母旁註之如下：

а	ㄚ	о	ㄛ	у	ㄨ	э	ㄝ	ы	ㄨ 1
ба	ㄅ ㄚ	бо	ㄅ ㄛ	бу	ㄅ ㄨ	бэ	ㄅ ㄝ	бы	ㄅ ㄨ 1
ва	ㄨ ㄚ	во	ㄨ ㄛ	ву	ㄨ	вэ	ㄨ ㄝ	вы	ㄨ ㄨ 1
га	ㄍ ㄚ	го	ㄍ ㄛ	гу	ㄍ ㄨ	гэ	ㄍ ㄝ	*	
да	ㄉ ㄚ	до	ㄉ ㄛ	ду	ㄉ ㄨ	дэ	ㄉ ㄝ	ды	ㄉ ㄨ 1
жа	ㄐ ㄚ	жо	ㄐ ㄛ	жу	ㄐ ㄨ	жэ	ㄐ ㄝ	*	
за	ㄗ ㄚ	зо	ㄗ ㄛ	зу	ㄗ ㄨ	зэ	ㄗ ㄝ	зы	ㄗ ㄨ 1
ка	ㄑ ㄚ	ко	ㄑ ㄛ	ку	ㄑ ㄨ	кэ	ㄑ ㄝ	*	
ла	ㄌ ㄚ	ло	ㄌ ㄛ	лу	ㄌ ㄨ	лэ	ㄌ ㄝ	лы	ㄌ ㄨ 1
ма	ㄇ ㄚ	мо	ㄇ ㄛ	му	ㄇ ㄨ	мэ	ㄇ ㄝ	мы	ㄇ ㄨ 1
на	ㄋ ㄚ	но	ㄋ ㄛ	ну	ㄋ ㄨ	нэ	ㄋ ㄝ	ны	ㄋ ㄨ 1
па	ㄆ ㄚ	по	ㄆ ㄛ	пу	ㄆ ㄨ	пэ	ㄆ ㄝ	пы	ㄆ ㄨ 1
ра	ㄹ ㄚ	ро	ㄹ ㄛ	ру	ㄹ ㄨ	рэ	ㄹ ㄝ	ры	ㄹ ㄨ 1
са	ㄗ ㄚ	со	ㄗ ㄛ	су	ㄗ ㄨ	сэ	ㄗ ㄝ	сы	ㄗ ㄨ 1
та	ㄊ ㄚ	то	ㄊ ㄛ	ту	ㄊ ㄨ	тэ	ㄊ ㄝ	ты	ㄊ ㄨ 1
фа	ㄈ ㄚ	фо	ㄈ ㄛ	фу	ㄈ ㄨ	фэ	ㄈ ㄝ	фы	ㄈ ㄨ 1
ха	ㄏ ㄚ	хо	ㄏ ㄛ	ху	ㄏ ㄨ	хэ	ㄏ ㄝ	*	
ца	ㄘ ㄚ	цо	ㄘ ㄛ	цу	ㄘ ㄨ	цэ	ㄘ ㄝ	цы	ㄘ ㄨ 1
ча	ㄔ ㄚ	чо	ㄔ ㄛ	чу	ㄔ ㄨ	чэ	ㄔ ㄝ	*	
ша	ㄕ ㄚ	шо	ㄕ ㄛ	шу	ㄕ ㄨ	шэ	ㄕ ㄝ	*	
ща	ㄕ ㄨ ㄚ	що	ㄕ ㄨ ㄛ	щу	ㄕ ㄨ ㄨ	щэ	ㄕ ㄨ ㄝ	*	

я	ІҮ	ё	ІѸ	ю	ІХ	и	І
бя	ЪІҮ	бе	ЪІѸ	бю	ЪІХ	би	ЪІ
вя	ХІҮ	ве	ХІѸ	вю	ХІХ	ви	ХІ
*		ге	«ІѸ	*		ви	«І
дя	ЧІҮ	де	ЧІѸ	дю	ЧІХ	ди	ЧІ
*		же	ѨІѸ	*		жи	ѨІ
зл	РІҮ	зе	РІѸ	зю	РІХ	зи	РІ
*		ке	ЪІѸ	*		ки	ЪІ
ля	КаІҮ	ле	КаІѸ	лю	КаІХ	ли	КаІ
мя	ѠІҮ	ме	ѠІѸ	мю	ѠІХ	ми	ѠІ
ня	ЪІҮ	не	ЪІѸ	ню	ЪІХ	ни	ЪІ
пя	ѦІҮ	пе	ѦІѸ	пю	ѦІХ	пи	ѦІ
ря	ѠІҮ	ре	ѠІѸ	рю	ѠІХ	ри	ѠІ
ся	ΔІҮ	се	ΔІѸ	сю	ΔІХ	си	ΔІ
тя	КІҮ	те	КІѸ	тю	КІХ	ти	КІ
фя	ЦІҮ	фе	ЦІѸ	фю	ЦІХ	фи	ЦІ
*		—		*		хи	ГІ
—		—		—		ци	ЪІ
*		че		*		чи	КІ
*		ше		*		ши	ТІ
*		ще		*		щи	ТКІ

[註] * 見 20 頁音則.

第 二 日

發 音 (2)	}	子音(種類)
		硬子音的發音與同化原則
		軟音符與分別符
		重音 (accent)

1. 子 音

母音以外之音皆爲子音，子音除 ж, ш, ц 三個以外，餘皆有軟硬兩種的發音，即各有軟子音與硬子音的區別。軟子音（軟發音的子音）係指子音在軟母音（я, е, ю, и）或軟音符（ь）之前時而說，否則（即子音單獨時）皆爲硬子音，即皆須硬發音。

依發音機關的位置，將子音分類如下：

(1) 唇 音	П (無聲音) p	Б (有聲音) b
(2) 唇鼻音	М (有聲音) m	
(3) 唇齒音	Ф (無聲音) f	В (有聲音) v

- (4) 上齒音   **T** (無聲音)   **D** (有聲音)   **L** (有聲音)
                   t   d   l
- (5) 上齒鼻音   **H** (有聲音)
                   n
- (6) 下齒音   **C** (無聲音)   **3** (有聲音)
                   s   z
- (7) 上顎齒音   **Ц** (無聲音)
                   ts
- (8) 前部上顎音   **Ч** (無聲音)   **Ш** (無聲音)
                   ch   shch
- (9) 中部上顎) **Ш** (無聲音)   **Ж** (有聲音)   **P** (有聲音)
     與前舌的音)   ж   р
                   sh   ʒ   r
- (10) 喉   音   **K** (無聲音)   **Г** (有聲音)   **X** (無聲音)
                   k   g   x

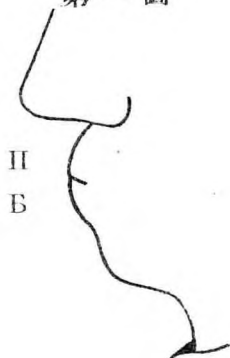
II. 硬子音的發音

(1) п 與 б 的發音(第一圖)

緊閉雙唇, 口腔裏充滿空氣, 然後壓迫空氣使衝開雙唇, 無聲子音 п, 便在這時產生。

“*б*”的發音與 *п* 同，不過 *б* 是同時隨着聲帶的振動而生的。*п* 與 *б* 是對應的同種子音，其差別僅在一方隨聲帶的振動而發音，一方則否而已。即 *п* 爲無聲子音，而 *б* 則爲有聲子音。

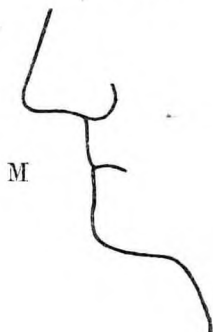
第一圖

(2) *м* 的發音 (第二圖)

閉雙唇，由聲帶的振動所生的聲使由鼻腔通出，便能聽到 *м* 的音。又在發別種音時，若即將唇閉住，那時亦能聽到 *м* 的音。

第二圖

前者之例是：*матъ* (母)
ma:ti

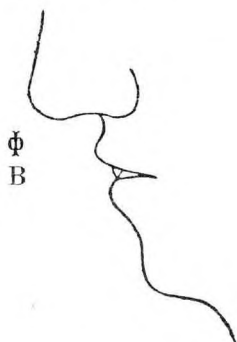
後者之例是：*там* (那裏)
ta:m

(3) Φ , B 的發音 (第三圖)

„ Φ “ 的發音, 可將下唇輕觸上齒的前部使氣息由齒與唇之間洩出。

„B“ 的發音, 完全與 Φ 相同, 只 B 的發音須使聲帶振動而已。

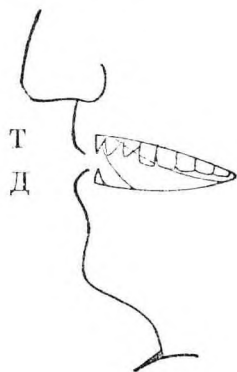
第三圖

(4) T, Д 的發音 (第四圖)

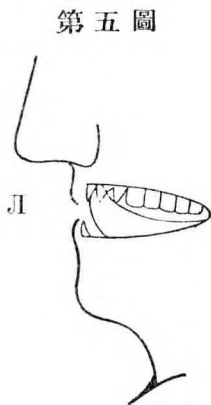
„T“, „Д“ 的發音可參照第四圖所示, T 與英文字母的 t 相當, Д 與英文字母的 d 相當。

第四圖

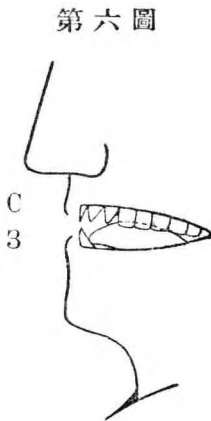
(5) ㄐ 的發音 (第五圖)

將舌上折,抵住上門齒的齒齦,舌的兩側,不可與齒及口蓋相觸,然後使氣息由舌的兩側的間隙裏通過,振動聲帶,便可發 ㄐ 的音。

(6) c, 3 的發音 (第六圖)

如第六圖,在門齒之間作極小的間隙,使氣息對着門齒洩出,便可得,,c“,,,3“的音,,c”爲無聲子音,,3“爲有聲子音。

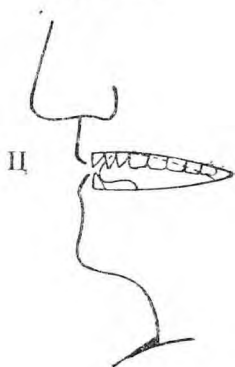
(7) ㄐ 的發音 (第七圖)

ㄐ 的發音，並無任何困難，不過此音並非單純的音，係 „t“ 與 „c“ 的複合音，相當於英文字母 ts.

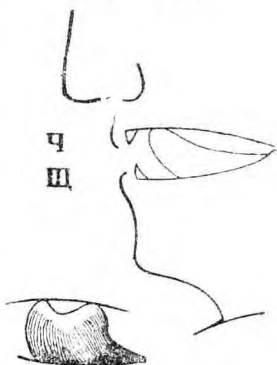
(8) ㄑ. ㄒ 的發音 (第八圖)

將舌上折，抵住門齒附近口蓋的前部，然後使氣息對着此點洩出。但氣息在未出口時是被壓迫着的，此時若將抵住口蓋的舌的中央稍為開放，則被壓迫着的空氣，即由這間隙通過，變成聲音，向外洩出，不過此時首先聽到的是無聲子音 „q“，繼之便可聽到 „x“。如果先發 „x“ 音續發 „q“ 音，便得複合音 „qx“ (shch)。表示這複合音 „qx“ 的字母就是這個 ㄑ。

第七圖

第八圖

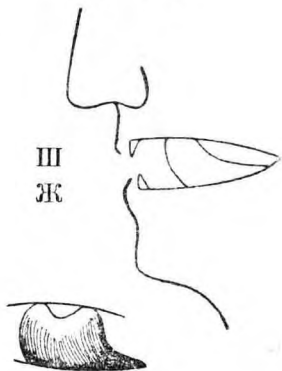
(9) ш, ж 的發音 (第九圖)

若將 „и“ 的發音時舌的位置放到口蓋的中部, (第九圖) 然後同樣將 и 的發音經過效仿之, 即得無聲子音 „ш“。 但 „ш“ 的發音常為硬發音。 至於 ж 的發音則與 „ш“ 的情形完全相同, 不過須隨着聲帶的振動而為有聲子音而已。

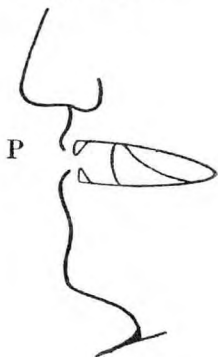
(10) р 的發音 (第十圖)

將舌的前部折向口蓋的中部, 以強烈的氣息吹激之, 使舌端振動, 便得 „р“ 音。 „р“ 音較英文的 r 更強。

第九圖

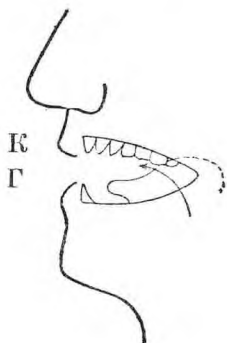
第十圖

(11) κ, γ 的發音 (第十一圖)

將舌縮到口腔深部，使舌的後部抵住口蓋的後部，然後以強烈的氣息壓迫而分離之，於是便發生一個燥音，這燥音就是 κ。至於 γ 的發音，則全與 κ 發音時的情形相同，只別於有聲無聲而已。

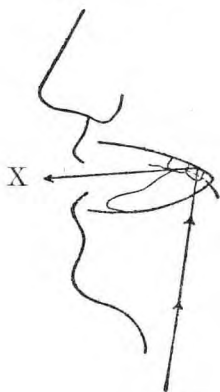
第十一圖

第十二圖

(12) x 的發音 (第十二圖)

口大開，將舌縮進，復將舌的後部高起，使恰與後臼齒相觸，更在舌與口蓋的後部之處留一間隙，以便氣息自由通過，然後由這間隙用適宜的力呼氣，使得無聲子音 x。

III. 同化原則

若兩個子音相並，而一方爲有聲子音，別方爲無聲子音時，則前者常爲後者所同化。

卽：

(1) 有聲子音前的無聲子音，其發音變爲其對應的有聲子音。如：п 變爲 б, ф 變爲 в, к 變爲 г, т 變爲 д, ш 變爲 ж, с 變爲 з 等。

例：сдавить (壓) 變爲 здавить。

экзамен (考試) 變爲 экзамен。

(但在有聲子音 в 之前的一切無聲子音，則任其無聲而止)。

(2) 無聲子音之前的有聲子音，其發音須變爲其對應的無聲子音。卽：б 變爲 п, г 變爲 к 或 х, д 變爲 т, ж 變爲 ш, з 變爲 с, в 變爲 ф 等。

例：безправие (不法) 變爲 бесправие。

лёгкий (輕) 變爲 лёгкий。

(3) 本規則不僅適用於同一拼音中的子音的接合，如果音在接連而發的時候，則也不妨把數個各別的拼音相連爲一。這種情形，尤其在前置詞與其後來的名詞相遇時更多。

例: из-пóд снегу (從雪下) 變爲 испóтснегу.
 от бóчки (從桶裏) 變爲 одбóчки.
 из кнѳги (從書本裏) 變爲 искнѳги.
 в садѳ (在庭子裏) 變爲 фсадѳ.

IV. 軟音符與分符

(1) 軟音符 ь 常用於子音之後，以示其子音之須軟發音（即變成軟子音）。所謂子音軟發音者，係指子音之發音，須與其後有母音 и 附在時一樣。

例: бь пь мь нь сь ть дь вь фь рь ль
 bi pi mi ni si ti di vi fi ri li

(2) 某個子音若不與其後的軟母音相融合而各別發音時，則用分符 (') 以表示之。

例: сел (坐了)	с'ел (食了)
sie:l	s.ie:l
езде (到處)	в'езд (進口)
vezdie	v,ie:zd
обязан (有義務的)	об'явил (宣言了)
abia:zan	ab,ia:vil

V. 重音

一單語中的某個母音，若與同語中的其他母音比起來有較長較強的明瞭發音時，這種母音謂之重音 (accent).

一單語中若僅有一個母音時，則此母音即重音。

例：（'係表示重音的記號）

и́мя (名)	пе́ро (鋼筆)	кни́га (書)
i:mi'a	pe:ro:	kni:ga
кто́ (誰)	что́ (何, 甚麼)	э́тот (這個)
kto:	chtó:	e:tot

[注意] 一單語中, 如 o 的位置在有重音的母音之前時, 則其發音如 a.

окно́ (窗)	оте́ц (父)	вода́ (水)
akno:	atie:ts	vada:
нога́ (足)	голова́ (頭)	челове́к (人)
naga:	galava:	chelavie:k

發音練習

До́м (家)	Та́м (彼處)	Сту́л (椅子)
do:m	ta:m	stu:l
По́ле (野原)	Мо́ре (海)	Го́ра (山)
po:le	mo:re	gaga:
Рука́ (手)	Ли́цо (面)	У́хо (耳)
ruka:	litso:	u:xo
Де́нь (日)	Ве́чер (晚, 傍晚)	Но́чь (夜)
die:ni	ve:cher	no:chi
Коро́ва (牝牛)	Ви́но (酒)	Това́рищ (同僚, tava:rishch 同學)
karova	vino:	
Сёмга́ (鮭)	Тётка́ (伯母)	её́ (她的)
sio:mga	tio:tka	eio:
То́лько (唯, 但)	Сесть (坐)	С'есть (食)
to:liko	sie:sti	s, ie:sti
Вку́с (味)	Ба́бка (祖母)	Че́хов (人名)
fku:s	ba:pka	chie:fof

Нóжка (腳) no:shka	Сбóрник (選集) zbo:rnik	Крóвь (血) kro:vi
Лúчше (較好) lu:chshe	Вýсокá (高) visaka:	Низкá (低) niska:
Душá (心) dusha:	Женá (妻) zena:	Мýж (夫) mu:sh

關於正字法的重要規則 (音則)

(1) 在喉音 (г, к, х) 及上顎音 (ж, ч, ш, щ) 之後, 不得寫 ы, я, ю. 應寫 и, а, у.

книг-и,   луч-и,   ученик-и,   училищ-а,
нож-у,   плач-и,   уч-а.

但外國語 (非俄國本有之語) 例外, брошюра 小冊子.

(2) 子音 ц 之後不得書母音 и, я, ю. 應書 ы, а, у.

месяц-а,   месяц-ы,   месяц-у.

但外國語例外, цифра 數字.

[注意]

(1) 以後在本書裏引用本規則時, 統稱音則.

(2) 音則在名詞, 動詞等的變化中甚為重要, 應特別注意.

俄文的書法 (筆記體)

欲將俄文字母接連作筆記體的書寫, 可參照次頁所揭的範式, 自能領會. 但須注意的, 就是必須把 м 或 л 明白分寫, 即所謂 См, Кл 體的書寫.

第 三 日

品詞, 名詞的性, 數, 格
人稱代名詞

I. 品 詞

俄文的品詞有九, 即名詞, 代名詞, 形容詞, 數詞, 動詞, 副詞, 前置詞, 接續詞, 感嘆詞等。其中惟名詞, 代名詞, 形容詞, 數詞, 動詞, 及副詞之一部, 有語尾變化。

II. 名詞的數與性

名詞分單, 複二數及男性, 中性, 女性三性。
名詞之性, 由其語尾區別。

(1) 男性名詞語尾 -硬子音 -ь -й

例:

-硬子音

стол (書桌)
sto:l

отец (父)
atie:ts

солдат (兵士)
saldɑ:t

ученик (學生)
ucheni:k

-Ъ

словарь (辭書)
slava:ri

царь (俄皇)
tsa:ri

приятель (友人)
priia:tieli

корабль (船舶)
kara:bli

-Й слўчай (場合) герóй (英雄, 勇士)
slu:chai gero:i

(2) 中性名詞語尾 **-О -Е -МЯ**

例:

-О слóво (單語) пальто́ (大衣)
slo:vo palito:

окно́ (窗) стеклó (玻璃)
akno: stiekló:

-Е мóре (海) по́ле (野)
mo:re po:le

-МЯ імя́ (名) вре́мя (時)
im'ia vri'e:m'ia

(3) 女性名詞語尾 **-А -Я -Ь**

例:

-А кни́га (書) ко́мната (室)
knj:ga ko:mnat

жéнщина (女) рабóта (工作, 事業)
ze:nshchina rabo:ta

-Я неде́ля (星期) ня́ня (保姆)
nedie:lia n'ian'ia

пу́ля (彈丸) а́рмия (陸軍)
pu:lia a:rm'ia

-Ь ма́ть (母) жи́знь (生命)
ma:ti z'i:zni

[注意]

- (1) 如上所述, 名詞之性可由語尾判別。惟語尾爲 **Ь** 者, 若其爲抽象名詞, 則概爲女性。
- (2) 凡在自然裏有男女性區別的名詞, 其語尾大抵與文法上的性語尾相一致。

- (3) 但有時亦有自然的性與語尾的性不相一致者。

мужчина (男)
mu:zhi:na

дядя (伯, 叔, 舅)
dia:dia

юноша (少年)
iu:nosha

меняла (兌換人)
meni:la

在這種情形裏, 名詞之性仍從自然, 而文法上之變化, 則隨語尾。

- (4) 男, 中, 女三性之外, 尚有所謂共性, 共性名詞的語尾爲 -а 或 -я, 是通於男女兩性的, (變化則從語尾)

сирота (孤兒)
sira:ta:

убийца (殺人者, 兇手)
ubi:itsa

III. 名詞的格

名詞除性, 數之外, 尚有所謂格, 由格而變化其語尾。

名詞的格有六個, 即:

- (1) 主格, (2) 生格, (3) 與格, (4) 對格, (5) 造格, (6) 前置格。

名詞的格, 乃用以表示一句中其名詞所在的位置及職司等關係者。

但前置格得與其所需的前置詞 (例如: о, в, на 等) 並用。

例:

стол (書桌)

на столé (於書桌之上)

в столé (於書桌之中)

[註] 主格表示名詞在主動地位, 生格大抵與名詞之在被領或被形容時的地位相當, 與格表示賦與, 對格示被動, 造格則居於被用地位, 前置格則由其所需的前置詞而異其職能與地位。

[注意]

上述六格之外，還有呼格，是用以示呼喚的。但因為除了很少的例以外，都以主格代用，故無另為區別必要。

例： офицер! 軍官呀!
ofitsie:r

練習問題

試讀下列各語，並區別其性屬：

буря (暴風雨) письмо (書信) роза (薔薇)
человек (人) радость (喜悅)
озеро (湖) трава (草) вещь (物)
свет (光) цвет (花,色) учитель (男教師)
река (河) глава (頭) знамя (旗)

IV. 人稱代名稱

人稱 \ 數	單 數	複 數
第一 人 稱	Я 我	Мы 我們
第二 人 稱	Ты 你	Вы 你們 (您)
第三 人 稱	Он 他 Оно 牠 Она 她	} Они 他們 (三性共通)

V. 副詞的一部

здесь (此處)

zdie:si

вчера (昨日)

fchera:

дома (在家)

do:ma

уже (已經)

uzie:

поздно (遲)

po:zdno

там (彼處)

ta:m

завтра (明日)

za:ftra

ещё (尚, 猶)

ieshchio:

рано (早)

ra:no

Кто (誰)

кто (何)

kto: chto:

疑問代名詞

第 四 日

名詞變化 (1) 男性名詞的變化

名詞的變化

如前所述, 俄文的名詞, 其隨性而異的語尾已有九個。而一個名詞更有單複兩數的區別及六格的各殊, 故一個名詞共有十二種語尾。

以單數的主格為基礎，從而形成其他諸格及複數等者，謂之名詞的變化。

名詞在單數的主格（名詞的本體）裏，如前所述，有：

男 性	硬子音	ь,	й
中 性		о,	е, мя
女 性		а,	я, ь

等語尾。其中男性的全部與中性的 о 及 е，因其語尾變化，在大體上是相同的，故括之稱為第一式變化。

其次以女性的 а 及 я 的語尾變化，稱為第二式。女性的 ь 的語尾變化稱為第三式。最後則以中性的 мя 的語尾變化，稱為第四式。

II. 男性名詞的變化

名詞變化的第一第二兩式裏，有軟硬兩種變化。凡名詞之本體，其語尾有硬子音或硬母音者，屬於硬變化；有 ь 及軟母音者，則屬軟變化。硬變化的語尾由硬母音為主，然在同一的變化式內，若使硬變化的語尾硬母音，變為其對應的軟母音，使得軟變化的語尾。

男性硬變化

以硬子音為語尾者。

例：стакан 杯子（人及動物以外） стакан
сло́н 象（人及動物） slo:n

及動物)

單 數	主	стакáн	слóн
	生	стакáн-а	слон-á
	與	стакáн-у	слон-ý
	對	стакáн	слон-á
	造	стакáн-ом	слон-óм
	前	о* стакáн-е	о слон-é

[註] * о 爲前置詞，用作前置格的記號。

複 數	主	стакáн-ы	слон-ы́
	生	стакáн-ов	слон-óв
	與	стакáн-ам	слон-áм
	對	стакáн-ы	слон-óв
	造	стакáн-ами	слон-áми
	前	о стакáн-ах	о слон-áх

[注意]

- (1) 表人及動物的名詞，其單複兩數相通，而且對格同於生格。表人及動物以外的名詞，其單複兩數亦通，而對格則同於主格。
- (2) 名詞在變化時，多有如上例的 (слон) 移其重音者。(俄文關於重音位置的移動，並無定則，須個個暗記之。)

стол (桌子)

sto:l

單	стóл	столá	столу́	стóл	столóм	о столé
複	столы́	столóв	столáм	столы́	столáми	о столáх

дом (家)

do:m

單	дóм	дóма	дóму	дом	дóмом	о дóме
複	домы (或 домá)	домóв	домáм	дóмы (домá)	домáми	о домáх

(3) 凡語尾之前具有喉音的名詞，其變化須從音則，(參照第二日)，即不用 *ы* 而用 *и*。

例:	мальчик (男童)	複數主格	мальчики
	ma:lichik		
	ящик (箱)	複數主格	ящики
	ia:shchik		

男性軟變化 以 *ь* 與 *й* 爲語尾者。

男性的軟變化，不過將硬變化語尾的硬母音改爲其對應的軟母音而已。

例:	случай 場合	герóй 英雄	
	siu:chai	gero:i	
	(人及動物以外)	(人及動物)	
單 數	主	слúча-й	герó-й
	生	слúча-я	герó-я
	與	слúча-ю	герó-ю
	對	слúча-й	герó-я
	造	слúча-ем	герó-ем
	前	о слúча-е	герó-е
複 數	主	слúча-и	герó-и
	生	слúча-ев	герó-ев
	與	слúча-ям	герó-ям
	對	слúча-и	герó-ев
	造	слúча-ями	герó-ями
	前	о слúча-ях	о герó-ях

		словáрь (辭書)	жítель (住民)
		slava:ri	zi:tieli
單 數	主	словáрь-ь	жítель-ь
	生	словар-я́	жítель-я
	與	словар-ю́	жítель-ю
	對	словáрь-ь	жítель-я
	造	словар-ём	жítель-ем
	前	o словар-é	o жítель-е
複 數	主	словар-и́	жítель-и
	生	словар-ей	жítель-ей
	與	словар-ям	жítель-ям
	對	словар-и́	жítель-ей
	造	словар-я́ми	жítель-ями
	前	o словар-ях	жítель-ях

III. 男性名詞在變化上的主要注意

(1) 凡男性名詞的結尾終於上顎音(ж, ч, ш, щ)者, 概從軟變化。(因結尾終於硬子音而須從硬變化者例外)

然若依音則的關係, 在上顎音之後不用 ю, я 而改用 у, а 時, 便成硬軟的混合形。

例: товáрищ (同僚, 同志)   меч (劍)
                  taba:rishch   mie:ch

單 數	主	товáрищ	мéч
	生	товáрищ-а	меч-á
	與	товáрищ-у	меч-ý
	對	товáрищ-а	меч

複	數	主	отцЫ́	огнИ́
		生	отцО́в	огне́й
		與	отца́м	огня́м
		對	отцО́в	огнИ́
		造	отца́ми	огня́ми
		前	об отцах	об огнях

其他如：рот(口) сон(眠) вѣтер(風) день(日) конѣц(終) купѣц(商人) дворѣц(宮殿) япóнец(日本人) иностранец(外國人) зámок(城) замóк(鎖)等。

(3) 有的男性名詞，在其與前置詞 в 或 на 合用而爲前置格時，則將其語尾 e 改爲 y 或 ю，而移重音於其上。

сад(院子)	в саду́
sa:d	
гóд(年)	в году́
go:d	v gadu:
рóт(口)	в рту́* *參照注意(2)

其他如：лес(林) уго́л(角隅) бѣрег(岸) мост(橋) край(旁邊)等

(4) 以硬子音 -ь 爲語尾的男性名詞，在爲單數性格時，多有用 y, ю 以代 a, я 者。這種情形，在物質名詞與表示度量的名詞相結合時很多。(但並不以此爲限)

ча́й (茶) cha:i	стака́н ча́ю 茶一杯
са́хар sa:xaɾ	фу́нт са́хару 砂糖一斤

(5) 以硬子音 ь 爲語尾的男性名詞中，常有在其複數主格裏不用 ы, и 而改用 а, я, 且移附重音於其上者。

例：

го́род (市) go:rod	города́ gara:da:
до́ктор (醫者) do:ktor	доктора́

其他如：бе́рег (岸) лес (林) лу́г (草地)
 о́стров (島) ко́локол (鐘) офице́р (軍官) про-
 фэ́ссор (教授) дире́ктор (校長) до́м (家) год
 (年) во́лос (毛髮)

КТО 與 ЧТО 的變化形

kto: chto:

	кто (誰)	что (何)
主	кто	что
生	кого	чего
與	кому	чему
對	кого	что
造	кем	чем
前	о ком	о чём

練習問題

試變化下列各名詞。

1. учени́к (學生)	2. учи́тель (教師)
3. каранда́ш (鉛筆)	4. дво́р (院子)
5. ленин (人名)	6. топо́р (斧)
7. рабо́тник (工人)	8. генера́л (將軍)
9. коро́ль (王)	10. теа́тр (劇場)
11. стари́к (老人)	12. прия́тель (友人)
13. кора́бль (船舶)	14. кабинéт (書齋)

第五日

動詞 **быть**，與否定及疑問句

I. 動詞 **быть** 的現在

buiti

動詞 **быть** (有, 在, 爲, 係——不定法) 的現在形爲 **есть**。但 **есть** 在很多的場合裏省略不用。

Здѣсь (есть) кни́га zdie:si kni:ga	這裏有書
Она есть ana:	她在
Там (есть) столы́ ta:m stalui	那邊有桌子 (複數)
Он (есть) отец on atie:ts	他是父親
Онѝ (есть) солдаты ani: salda:tui	他們是兵士 (複數)

[注意] 括弧內爲省略者。

II. быть 的過去

過去形有性與數的區別，無人稱的區別。

單 數		複 數	
男性	女性	中性	三性共通
бы-л	бы-ла́	бы-ло	бы-ли

例： Он был, Она была́, Оно было.

Стол был здѣсь, а кни́га там.

桌子在這邊，而書在那邊。

Шля́па и пальто́ были здѣсь.

shlia:pa   palito:

帽子與大衣在這裏。

III. быть 的未來

未來形有人稱與數的區別，無性的區別。

Есть ли там кни́га?

那邊有書嗎?

Будете ли вы за́втра до́ма?

明天你在家嗎?

Не будете ли вы за́втра до́ма?

明天你不在家嗎?

Был ли он вчера́ здесь?

zdie:si

昨天他在這裏嗎?

Не был ли он вчера́ здесь?

昨天他不在這裏嗎? (沒有來嗎?)

Здесь ли книга?

書就是這裏嗎? (在這裏嗎?)

До́ма ли он?

他在家嗎?

Ра́но ли вы бу́дете там?

ra:no

你早要到那邊去嗎?

Не ра́но ли ещё?

ieshcho:

不是還早嗎?

Не по́здно ли уже́?

po:zdon uze:

不是已遲了嗎?

[注意]

(1) 含有疑問品詞（例如疑問副詞，疑問代名詞等）的文句，有時僅將其疑問品詞置於前面而不用 *ли*。

Где вы будете? 你到那裏去? (在那裏?)

gdie:

Кто там? 誰在那邊?

kto:

Почему вы не были дома?

pochemu:

爲甚麼你不在家?

(2) 有時亦有語的配置與普通文句全無相異，僅於發音時，在其有疑問意義的語上加一種聲調以表示疑問之意。

Книга здесь? 書在這裏嗎?

Да, здесь. 是，在這裏。

Он ученик? 他是學生嗎?

Нет, он не ученик.

不，他不是學生

V. 前置詞

前置詞之後，須有名詞或代名詞的一定的格。

В (во) 在中 } (1) 表示靜止狀態時——前置格

На 在上 } (2) 表示運動方向時——對格

例： Книга в столе. 書在桌中 ——(前置格)

Перо на столе. 鋼筆在桌上 ——(前置格)

Я был в классе. 我在教室裏 ——(前置格)

kla:so

Я идѹ в класс. 我到教室去 ——(對格)

idu:

Я кладу́ стакан в ящик.
kladu: ia:shchik

我把杯子放在箱中——(對格)

У 在...旁——生格

Книга у стола́.   書在桌旁。

Я был у ма́льчика
ma:lichika

我在男童旁。

[注意] 由前置詞 у 與動詞 быть 之助, 可表示一簡單的文句的所有意思。

У ученика́ кни́га.   學生有書。
uchenika:

Слова́рь у ма́льчиков.   辭典是男童們的。
slava:ri

Кни́га была́ у ученика́.   書是學生的。

Слова́рь был у ма́льчиков.   辭典是男童們的。

ДЛЯ 爲了, 給——生格

Кни́га для ма́льчиков.   給男童的書。

Я это де́лал для ученико́в.   我爲了學生起見。

С (或 СО) 示相連者——造格

Учи́тель с ученико́м.   學生同先生。

Рабо́тник с топи́ром.   持斧的工人。
rabo:tnik

Я был со стари́ком.   我和老人同在。
stariko:m

О (об, обо) 示相關者——前置格

О чем?—О до́ме генера́ла.
chio:m

關於甚麼? 關於將軍的家。

Лекция о литературѣ. 關於文學的講義。

lekts'ia literatu:re

[注意] 前置詞 в, с, 等, 因其難於發音之故, 常與其後來的單語讀成一氣。

в до́ме = вдо́ме. в классе = фкклассе. с топо́ром = стопо́ром.

譯 讀 I. (參照語彙)

Были ли вы в учи́лице? Да, я был уже́ там. Нет, я ещё не́ был там. Когда́ вы будете до́ма? Я буду́ до́ма се́годня ве́чером. Не бу́дет ли он за́втра здесь? Да, не будет. Где книга́ ученика́? Она на столе́. Вчера́ я была́ у старика́. Были ли вы вчера́ у́тром в саду́? Нет, я не́ был в саду́, а в кабинéте.
fsadu: ikabinié:tie

Есть ли у ученика́ книги? Да, у ученика́ есть. Будете ли вы до́ма за́втра у́тром? Нет. до́ма я не буду́, а буду́ в учи́лице.

語 彙

(僅示其出現於新譯讀中者)

учи́лице	學校	да	是, 然 (yes)
нет	不, 否 (no)	уже́	已經
ещё	尚, 還	се́годня	今日
ве́чер (ве́чером)	晚上 (造格變爲副詞)		
у́тро (у́тром)	早上 (造格變爲副詞)		

解 答 I.

你到學校去過嗎？ 是，已經去過。 不，還沒去過。

幾時你在家裏啦？ 今晚我在家裏吧。

他明天不會到這裏來嗎？ 是，不會來的吧。

學生的書在那裏？ 她(書)在桌上。

昨天(女性)我到老人那裏去過了。

你昨天早上在院子嗎？ 不，我沒有在院子裏，是在
書室裏。

學生帶着書本嗎？ 是，學生帶着的。

明天早上你在家嗎？ 不，我不在家，將在學校裏。

說 明

- (1) быть 在這裏轉為“去”的意思。
- (2) дома 係在家(27頁)的副詞。
- (3) не будет ли 原為否定形，這裏則為疑問句。
- (4) 主格 стол 因需用前置詞 на，變為前置格。
- (5) 主格 старик (移動重音) 因需用 у，變為生格。
- (6) садú 係依照(31頁的3)的理由，由 сад 取其前置格的不規則語尾而成。
- (7) 以前置格 у 示其所有。
- (8) úтором 係 úтро 的造格，特用作副詞。

第 六 日

規則動詞的變化

I. 動詞的不定法

凡動詞之無人稱，性，數，時等的區別，（即不確定爲誰何的動作）僅具其原有之形體者，稱爲不定法，動詞在不定法中有 **ТЬ**, **ТИ**, **ЧЬ** 等語尾。

凡動詞，其語尾之前爲母音者，則其語尾爲 **ТЬ**；
 (читать 讀, говорить 說). 其語尾之前爲子音者，則
 chita:ti   gavar:ti

其語尾爲 **ТИ**，此 **ТИ** 蓋用以使三個子音並列時的發音不生妨礙耳。（идти 行，去，везти 搬運）但若語尾
 itti: besti:

之前的子音並不發生發音妨礙者，則仍用 **ТЬ** 爲語尾。
 (нести 仍寫作 несть) 至於 **ЧЬ** 乃係語尾 **ГТЬ**, **КТЬ** 的
 簡寫。（мочь 能=могть, течь 流=течь）以 **ТЬ** 爲語
 mo:chi   mo:gti tie:chi

尾者，例如：

быть	有，爲	читать	讀	говорить	說
дѣлать	做	имѣть	有		
die:la:ti		imie:ti			

（以 **ТИ**, **ЧЬ** 爲語尾者，多爲不規則動詞，故這裏暫略）。

[注意]

- (1) 不定法按其意義，可與名詞同樣使用。

Молча́ть—полезно.
molcha:ti palie:zho

沈默是有益的。

- (2) 不定法除可爲名詞者以外，譯時得附以「可」或「能」。(詳後)

Больно́й не выходи́ть.
balino:i vuixadi:ti

病人不可出外。

II. 規則動詞的過去

過去有數與性的區別，無人稱之別。其形式係由不定法取去其語尾 **-ть** 於其殘留部分（這時稱爲過去語幹）附以 **л, ла, ло, ли** 等而成。

例：   чита́ть (讀)   говори́ть (說)

單數	{	男性	чита́-л	говори́-л
		女性	чита́-ла	говори́-ла
		中性	чита́-ло	говори́-ло

複數	{	三性共通	чита́-ли	говори́-ли
----	---	------	----------	------------

III. 規則動詞的未來

未來係藉動詞 **быть** 之助而成。——即於不定法之前附以 **быть** 的未來形——故亦有人稱與數的區別而無性的區別。

單數	(1)	я	б́уду	чита́ть	я	буду	говори́ть.				
	(2)	ты	б́удешь	чита́ть	ты	будешь	говори́ть.				
	(3)	он она оно	б́удет	чита́ть	он она оно	будет	говори́ть.				
複數	(1)	мы			б́удем			чита́ть	мы	будем	говори́ть.
	(2)	вы			б́удете			чита́ть	вы	будете	говори́ть.
	(3)	они	б́удут	чита́ть	они	будут	говори́ть.				

IV. 規則動詞的現在

動詞的現在語尾有二種，因此而有第一式變化與第二式變化之分。又因動詞的現在變化有數與人稱之別（但無性的區別），故其語尾稱爲人稱語尾。

第一式變化

第二式變化

單數	(1)	я	чита́-ю	я	говори́-ю.		
	(2)	ты	чита́-ешь	ты	говори́-шь.		
	(3)	он она оно	чита́-ет	он она оно	говори́-т.		
複數	(1)	мы		чита́-ем		мы	говори́-м.
	(2)	вы		чита́-ете		вы	говори́-те.
	(3)	они	чита́-ют	они	говори́-ят.		

如上表，第一式變化係由不定法取去其語尾 -ть 於其殘留部分附以人稱語尾。第二式變化係將不定法的語尾 -ть 與其前的母音同時取去，然後於其殘留部分附以人稱語尾。

凡可以附加人稱語尾的動詞部分，稱爲現在語幹。

[注意]

在第二式變化中的動詞，如其語尾的母音之前有上顎音者，須依照音則，以 у 代 ю，以 ат 代 ят。

учи́ть 教

uchi:ti

я уч-у́ ты учи́шь.....они уч-ат

слы́шать 聞，聽

sluishati

я слыш-у ты слыш-ишь.....они слыш-ат

第一式變化的動詞

де́лать 做   знать 知   игра́ть 遊戲

рабо́тать 作工   имéть 有   желáть 希望

слу́шать 聽

第二式變化的動詞

кури́ть 喫煙   боле́ть 痛   смотре́ть 見

слы́шать 聞   горе́ть 燃   ве́рить 信

(某個動詞屬於第一式變化抑屬於第二式變化，並無定則可藉以看出，因此須個個暗記。)

[注意]

不定法的動詞中，如其語尾有重音者，除第一人稱單數外，須將其重音移附於語幹上。

кури́ть 喫煙

я курио́ ты ку́ришь он ку́рит мы ку́рим.....

смотре́ть 見

я смотрею́ ты смóтришь он смóтрит.....

V. 命令法的一部 (第二人稱)

命令法亦以現在語幹爲語幹。第一式變化附 **й** (對於 **ты**) 或 **йте** (對於 **вы**), 第二式變化附 **и** 或 **ите**.

читать	говорить
чита́й	говор-й
чита́йте	говор-ите

[注意]

人稱代名詞 **вы** 原爲複數第二位, 但當表示敬意時, 則用之以代單數, 此在命令法中亦然。 (故 **йте** 及 **ите** 較 **й, и** 來得懇敬)

譯 讀 II.

Понимáете ли вы, что я говорю́?

Да, я хорошо́ понимаю́.

Говорите ли вы по русски́?

Нет, я не говорю́ по русски́; я говорю́ только по китайски́. Он говорит по англиски́ (по немецки́, по францу́зски) Они мно́го ду́мали, но не знали, **что** де́лать.

Ка́жется, он ма́ло понима́ет, когда́ мы говорим по русски́.

При́ятель живёт в до́ме товарища́.

Как игра́ют учени́ки на ро́яле?

Они игра́ют о́чень хорошо́.

Он думает быть здесь завтра или послезавтра.

Не хорошо курить.

Не говорите так скоро.

Пожалуйста, не курите в вагоне.

語 彙

понимать 理解 что (接續詞——相當於英語的 that)
 хорошо 很 по русски 用俄語 по китайски 用中
 國語 только 但 по англиски 用英語 по немецки
 用德語 по французски 用法國語 много 多 мало
 少 кажется ...似的 когда (接續詞——相當於英
 語的 when) живёт 居住 (原爲 жить——不規則)
 играть 遊戲 рояль 鋼琴 очень 非常, 很 так 如
 此, 這樣 скоро 早, 速 пожалуйста 請 вагон 車輻

解 答 II.

你知道我的話嗎？

是，我很知道。

你能用俄語說話嗎？

不，我不能用俄語說話。

我只能用中國語說話。

他用英語（用德語，用法語）說話。

他們雖想得很多，然而却不知作甚麼是好。

我們用俄語說話時，他不能十分知道。

友人住在同學的家裏。
 學生鋼琴彈得怎樣？
 他們彈得非常好。
 他想明後天到這裏來。（定是）
 吸煙是不好的。
 請不要說得這樣快！
 請不要在車內喫煙吧。

第七日

名詞的變化 (II)	{ 中性名詞的變化 名詞在爲生格的時候
------------	------------------------

I. 中性名詞的變化

中性硬變化

中性軟變化

以 o 爲語尾者

以 e 爲語尾者

例:		сло́во	單語	мо́ре	海
單數	主	сло́во		мо́ре	
	生	сло́в-а		мо́р-я	
	與	сло́в-у		мо́р-ю	

	對	слóво	мóр-е
	造	слóв-ом	мóр-ем
	前	о слóв-е	о мóр-е
複 數	主	слóв-а́	мор-я́
	生	слóв	мор-ей
	與	слóв-а́м	мор-я́м
	對	слóв-а́	мор-я́
	造	слóв-а́ми	мор-я́ми
	前	о слóв-а́х	о мор-я́х

II. 中性名詞在變化上的主要注意

(1) 中性名詞的變化亦屬第一式，其與男性名詞的相異之點如下：

- (一) 單複兩數的對格常與其主格相同。
- (二) 硬變化的複數生格，其結尾終於硬子音。

(2) 中性名詞的單數生格，其語尾與複數主格相同，在拼音較少者，則改變其重音的位置以區別之。

單, 主		單, 生	複, 主
слóво		слóва	слóва
окнó	(窗)	окнá	ókна
письмó	(書信)	письмá	пíсьма
óзеро	(湖)	óзера	озёра
стеклó	(玻璃)	стеклá	стёкла
зёркало	(鏡)	зёркала	зеркала

пóле	(野)	пóля	поля́
мо́ре	(海)	мо́ря	моря́

(3) 硬變化中性名詞的語尾 (-o) 之前，如有二個子音並列時，則在複數生格裏，大抵插入 o 或 e。若兩子音之間有 ь 時，則改變之而為 e

單, 主	複, 生	單, 主	複, 生
окно́	о́кон	сте́кло	сте́кол
письмо́	пи́сем	се́рдце (心臟)	се́рдца

但 ме́сто (場所) 則為 мест

(4) 凡中性名詞，其語尾之前有 ж, ц, ч, ш, щ 者，皆屬軟變化，但在變化時：

- (一) 由音則，不用 я, ю 而改用 а, у。
- (二) 複數生格與硬變化相同。
- (三) 重音在語尾時則改 e 為 o。

故結果 (尤其是重音在語尾者) 其變化完全與硬變化無異。

單	учи́лице	-а	-у	-е	-ем	-е
複	учи́лиц-а	-щ	-ам	-а	-ами	-ах
單	лицо́	-а	-у	-о	-ом	-е
複	лица́	-ц	-ам	-а	-ами	-ах

(5) 以 -ие, -ье 為語尾的中性名詞，其：

單數前置格為 $\left\{ \begin{array}{l} -ие \text{ 者} \dots\dots\dots \text{變為} -ии \\ -ье \text{ 者} \dots\dots\dots \text{仍為} -ье \end{array} \right.$

其複數生格則爲 -ий. (有重音時爲 -ей)

例:		單 前	複 生
	имéние (所有地)	об имéнии	имéний
	ружьё (鎗)	о ружьё	ружьёй

(6) 由外國語借用而來的名詞，其有中姓名詞者，則無變化。

例: пальто(外大衣) бюро(局) Токио(東京)

III. 名詞在爲生格時

(1) 爲主語的名詞(即可爲主格者)如與 быть 的現在否定形 нет (即 не есть 之略) 共用, 便成生格。
例:

У старика нет стола. 老人沒有桌子。
Книга есть, а письма нет. 有書而沒有書信。

(2) 與下列表示數量的諸語有關的名詞，置於生格。

сколько	幾何	несколько	若干
много	多	немного	不多
мало	少	столько	祇這些
больше, более	較多		
меньше, менее	較少		

В классе много столóв. 教室裏有許多桌子。

Сóлько месяцев в годú? 一年有幾個月?

У ученика больше карандашéй, чем у отца.
(比...更)

男孩子比(他的)父親有更多的鉛筆。

[注意]

如上，將作主語的名詞置於生格，此種用法稱爲無人稱用法。此法不僅可用於現在，亦通於未來及過去。惟其動詞爲現在或未來時，則常用單數第三人稱，過去則用中性單數

Вчера́ в учи́лице не́ было́ ученико́в.

昨天學校裏沒有學生。

Завтра́ в учи́лице не́ будет́ заня́тий.

明天學校裏沒有功課吧。

(3) 他動詞否定形的補語。

他動詞(即需要對格爲補語的動詞)在爲否定形時，其補語(即可爲對格者)須置於生格。

Он не чита́ет пи́сьма. 他沒有讀信。

Они не да́ли сло́варя. 他們沒有給辭典。

前置詞

ОТ 從(示由物的外部)	} 需要生格
ИЗ 從(示由物的內部)	
ДО 到	

Когда́ вы прие́хали из Москвы́ в Ле́нинград?

幾時你從莫斯科到列富格勒來的?

Ско́лько ве́рст от Москвы́ до Ле́нинграда?

從莫斯科到列富格勒有幾俄里?

Я получи́л письмо́ от брата́.

我收到了從兄弟那裏來的信。

Я не получи́л письма́* из Росси́и.

我收到了從俄國(寄來)的信。*參照(3)

К 到, 向, ——需用與格

К кому́ вы идёте?   你到誰那裏去?

Я иду́ к брату́.   我到兄弟那裏去。

Письмо́ от жены́ к мужу́.   妻寄夫的信。

譯 讀 III.

Писа́ли ли вы тогда́ письмо́?

Нет, тогда́ я не писа́л письма́.

Мно́го ли о́кон в классе?

До́лго ли вы бу́дете там?

Нет, я буду́ там то́лько не́сколько днѐй.

У меня́ нет де́нег.

Почему́ сего́дня вы не будете на слѹ́жбе?

Потому́ что у меня́ бо́лит голова́.

語 彙

тогда 那時	дней (день 的變化)
дѣньги 金錢	слѹжба 作工
меня Я 的生格	
у меня голова 我的頭	

解 答 III.

你在那時寫過信嗎？
 不，那時我沒有寫過信。
 教室裏有很多的窗嗎？
 你常在那裏嗎？
 不，我只幾天在那裏。
 我沒有錢。
 怎的你今天不去作工？
 因為，我今天頭痛。

補 講

I. 發音上的注意

19 頁的發音練習中 чѣхов (文豪柴霍夫) 的最後的 в, 須發音爲(夫)。即 в 在語的最後時, 其發音常爲(夫)。27 頁的 стака́нов, слоно́в 皆然。又同在 27 頁上的 стака́нах 及 сло́нах, 雖其本來的發音爲(哈), 但在這種場合裏, 其發音亦與(夫)相近。

24 頁, 32 頁的 офицёр, докторá 中的 o, 如依 19 頁的注意, 應發音爲 a, 但因其爲外國語, 故仍宜從其本來之音而發爲 o.

、32 頁的 ^мкого, чего, 45 頁的 много 等的 г, 須如 92 頁之註, 發音爲 в.

II. 關於 45 頁的譯讀 II

5. что дѣлать 譯爲 可如何. (參照 42 頁的注意)
10. быть 同上.
13. курите 爲命令形的動詞而移動其重音者.
(參照 44 頁的注意)

III. 關於譯讀 III

2. письма 係與 не писал 同使他動詞成爲否定形的生格.
3. окон 係 окнó 的變化, (參照 49 頁) 由 много 的需用而爲生格.
5. дней 係 день 的變化, (參照 30 頁的 [2]) 由 нѣсколко 的需用而爲生格.
6. денег 係專用於複數的名詞, (參照 61 頁) 由 нет 的需用而爲生格.
8. у меня голова 係由 у 以示其所有, 因此而轉成我的頭. 此爲俄語獨特的表現.

第 八 日

 名詞變化 III { 第二式
                           第三式
                           第四式

I. 第二式變化

女性硬變化

以 -a 爲語尾者

例: кóмната 室 (無生物)   коро́ва 牝牛 (動物)

單 數	{	主	кóмнат-а	коро́в-а
		生	кóмнат-ы	коро́в-ы
		與	кóмнат-е	коро́в-е
		對	кóмнат-у	коро́в-у
		造	кóмнат-ою	коро́в-ою
數	{	前	о кóмнат-е	о коро́в-е
		主	кóмнат-ы	коро́в-ы
		生	кóмнат	коро́в
		與	кóмнат-ам	коро́в-ам
		對	кóмнат-ы	коро́в
數	{	造	кóмнат-ами	коро́в-ами
		前	о кóмнат-ах	о коро́в-ах

女性軟變化

以 -я 爲語尾者

例:	недѣля (星期)	графиня (伯爵夫人)	
單數	主	недѣл-я	графин-я
	生	недѣл-и	графин-и
	與	недѣл-е	графин-е
	對	недѣл-ю	графин-ю
	造	недѣл-ею (ей)	графин-ею (ей)
	前	о недѣл-е	о графин-е
複數	主	недѣл-и	графин-и
	生	недѣл-ь	графин-ь
	與	недѣл-ям	графин-ям
	對	недѣл-и	графин-ь
	造	недѣл-ями	графин-ями
	前	о недѣл-ях	о графин-ях

第二式變化例字:

школа	學校	работа	工作	миля	英里
пуля	彈丸	мужчина	男	женщина	女

II. 關於第二式名詞的主要注意

(1) 女性名詞的變化，在對格上與男性名詞稍異。即複數的女性名詞，如係人及動物以外者，其對格同於主格；如係人及動物，則對格同於生格。然在爲單數時，則另有其特別的語尾。(即 у 或 ю)

(2) 喉音變化

凡語尾之前有喉音 (г, к, х) 者, 概從硬變化。但依照音則, 不用 ы 而改用 и。

例:	кни́га	書			
單主	книга	生	книги	對	книгу
複主	книги	生	книг	對	книги

(3) 上顎音變化

凡語尾之前有上顎音 (ж, ч, ш, щ) 或 ц 者, 概從軟變化。但依音則, 其有上顎音者, 不用 я, ю 而改用 а, у; 其有 ц 者, 不用 я, ю, и 而代以 а, у, ы。且軟變化的複數生格與硬變化相同。

例:	гру́ша	梨	уче́ница	女學生
單主	груша	生 -и	與 -е	對 -у 造 -ею 前 -е
複主	груш-и	生 груш	與 -ам	對 -и 造 -ами 前 -ах
單主	учени́ц-а	生 -ы	與 -е	對 -у 造 -ею 前 -е
複主	учени́ц-ы	生 учени́ц	與 ам	對 ц 造 -ами 前 -ах
其他	пи́ща (食物)	свеча́ (蠟燭)	пти́ца (鳥)	

(4) 以 -ия, -ья 爲語尾的女性名詞

單數與格 { -ия 者變爲 -ии (非 ие)
單數前置格 { -ья 者變爲 -ье

例:	фа́милія (姓)	單, 與, 前	фа́миліи
	Япо́нія (日本)	單, 與, 前	Япо́нии
	Росси́я (俄國)	單, 與, 前	Росси́и

複數生格 $\left\{ \begin{array}{l} \text{-ия 者變爲 -ий} \\ \text{-ья 者, 有重音時爲 -ей, 否則爲 -ий} \end{array} \right.$

例: фами́лия.....фами́лий
 статья́ (論文) .....стате́й

(5) 女性名詞的單數生格與複數主格，其語尾同爲 **ы** 或 **и**。然在拼綴較少之語，則異其重音所在以區別之。

例:	單, 主	單, 生	複, 主
	голова́ 頭	голови́	голови́
	вода́ 水	води́	води́
	жена́ 妻	жены́	жены́
	звезда́ 星	звезды́	звёзды
	земля́ 土地	земли́	зе́мли
	сестра́ 姊妹	сестры́	се́стры

又，如其語尾有重音者，則在單數對格裏，特將其重音移動之。

例:	單, 主	單, 對
	вода́	воду́
	земля́	зе́млю
	голова́	го́лову
	рука́ (手)	ру́ку

(6) 如語尾 **-а** 或 **-я** 之前有二個子音並立時，則在複數生格的此二子音間，插入 **о** 或 **е**。又如其語尾之前有 **ь** 或 **й** 者，則在複數生格中變之爲 **е**。

例:	單, 主	複, 生
	ошѣбка 誤謬	ошѣбок
	земля 土地	земель
	деревня 村落	деревень
	спичка 火柴	спичек
	копѣйка 戈比(俄幣單位)	копѣек
	свадьба 結婚	свадеб

III. 第三式變化

女性軟變化

以 -ь 爲語尾者

例:		кость 骨(無生物)	лошадь 馬(動物)
單數	主	кост-ь	лошад-ь
	生	кост-и	лошад-и
	與	кост-и	лошад-и
	對	кост-ь	лошад-ь
	造	кост-ью	лошад-ью
	前	о кост-и	о лошад-и
複數	主	кост-и	лошад-и
	生	кост-ѣй	лошад-ѣй
	與	кост-ѣм	лошад-ѣм
	對	кост-и	лошад-ѣй
	造	кост-ѣми	лошад-ѣми (-ьми)
	前	о кост-ѣх	о лошад-ѣх

[注意]

(1) 語尾之前有上顎音者，依音則，其複數語尾的 я 改用 а.

例：ночь (夜) 複，與 ноч-ам 複，造 ноч-ами

(2) 第三式變化的名詞中，惟 путь (道路) 一語爲男性，其單數造格的語尾爲 -ём.

主 生 與 對 造 前
путь, пути́, пути́, путь, путём, о пути́

(3) ма́ть (母), до́чь (女孩子) 二語，係以 ма́тер, до́чер 爲語幹而變化者。

主	ма́ть	до́чь
生	ма́тер-и	до́чер-и
與	ма́тер-и	до́чер-и
對	ма́ть	до́чь
造	ма́тер-ью	до́чер-ью
前	о ма́тер-и	о до́чер-и

(4) дитя (小孩子) 爲中性，其變化如下：

	單 數	複 數
主	дитя́	де́ти
生	(дитя́ти)	детей
與	(дитя́ти)	дети́ям
對	дитя́	детей
造	(дитя́тею)	детьми́
前	(о дитя́ти)*	о дети́ях

( ) 內者爲普通所不用，多改用其同義語 ребёнок (第一式) 的單數變化。

IV. 第四式變化

中性名詞

以 -мя̄ 爲語尾者

例:	врѣмя	時	
		單數	複數
	врѣмя		вре-менá
主	врѣ-мени		вре-мен
生	врѣ-мени		вре-менáм
與	врѣ-мя		вре-менá
對	врѣ-менем		вре-менáми
造	о врѣ-мени		о вре-менах
前			

[注意]

(1) 第四式變化的名詞，僅有下列十個：

врѣмя	時	имя	名	брѣмя	重擔
знамя	旗	плѣмя	種族	пламя	火焰
сѣмя	種子	стрѣмя	鎧	тѣмя	頂心
вѣмя	牛的乳房				

(2) сѣмя (種子) 與 стрѣмя (鎧) 的複數生格。

сѣмя	複, 生	семян
стрѣмя	複, 生	стремян

專用複數的名詞

名詞亦有專用複數者，茲示其最普通者如下：

часы	時計 (男)	очки*	眼鏡 (中)
дѣньги	金錢 (女)	сáни	冰床 (女)
капáнкулы	休假 (女)	сúтки	一晝夜 (女)
но́жницы	鋏 (女)	дрова́	柴薪 (中)

воротá	門 (中)	сúмерки	黃昏 (女)
черни́ла	墨水 (中)	бúдни	平日 (男)

[註] *очкм 雖爲中性，然其複數生格則爲 очков.

譯 讀 IV.

Скóлько недель в мéсяце?

Скóлько жителéй в Китаéе?

В Шанха́й мно́го жителéй.

Ча́сто ли вы получа́ете пи́сьма от жены́?

Нет, о́чень рéдко.

Мы обыкно́венно украша́ем стéны ко́мнат карти́нами.

В имéнии жены́ худо́жника мно́го коро́в и лоша́дей.

Есть ли у вас* сейча́с время́?

Да, у меня́* мно́го вре́мени.

Мы были́ там с ма́терью и детьми́.

語 彙

мéсяц	月	жителéь	住民
женá	妻	получа́ть	收受
ча́сто	常常	рéдко	少
обыкно́венно	通常	украша́ть	裝飾
стена́	壁	карти́на	繪畫
имéние	領地	худо́жник	藝術家
коро́ва	牝牛	сейча́с	現在

[註] *у меня́ (меня́ 係 я 的生格)

у вас (вас 係 вы 的生格)

解 答 IV.

一月有幾星期?

中國有多少居民?

上海有許多居民.

你常常收到妻子(寄)來的信嗎?

不,非常少.

我們用繪畫裝飾通常的房間.

在藝術家妻子的領地裏有許多牝牛與馬.

現在你有工夫嗎?(空嗎?)

是,我很空.

我們和母親,小孩子等一起在那裏.

說 明

1. 2. 的 недель, жителей 皆由 сколько 的需用 (50 頁 2) 成爲生格.
3. Шанхай 係依 (50 頁 6) 的規則, 無語尾變化.
4. письма 係依 (50 頁 2) 而移動其重音者.
6. стены 係依 (58 頁 5) 而移動其重音爲複數者.
7. имени 係依 (49 頁 5) 成爲單數前置格; коров, лошадей 係由 много 的需用而爲生格. (50 頁 2)
8. 9. 係由 у 以示其所有 (38 頁).
10. матерью 與 детьми 係 (60 頁 3, 4) 的不規則變化.

第 九 日

人 稱 代 名 詞
指 示 代 名 詞
物 主 代 名 詞

I. 人 稱 代 名 詞 的 變 化

	單 數			
	第一人稱	第二人稱	第三人稱	
主	я	ты	он онó	она
生	меня	тебя	его	ее
與	мне	тебе	ему	ей
對	меня	тебя	его	ее
造	мною (ой)	тобою (ой)	им	ею (ей)
前	обо мне	о тебе	о нём	о ней
			複 數	
主	мы	вы	они́ (三性共造)	
生	нас	вас	их	
與	нам	вам	им	
對	нас	вас	их	
造	нами	вами	ими	
前	о нас	о вас	о них	

再歸代名詞(自身)

主 (無)	生 себя	與 себе
對 себя	造 собóю	前 о себе

[注意]

第三人稱代名詞(在一切變化上,其語尾之首必有母音 e 或 и)如與前置格共用時,其前加綴 н.

例:	у него	от него
	у неё	от неё
	у них	от них
	с ним	к нему
	с не́ю	к ней
	с ни́ми	к ним

II. 指示代名詞

этот 這,此   тот 那,彼   сей 這,此(稀用)

單數

複數

男性 中性

女性

(三性共通)

主	этот	это	эта	эти
生	этого		этой	этих
與	этому		этой	этим
對	этот	этого	эту	эти этих
造	этим		этойю (ой)	этими
前	об этом		об этой	об этих

單數

複數

男性 中性

女性

(三性共通)

主	тот	то	та	те
生	того		той	тех

與	моему́	моёй	моим
對	мой моего́ моё	мою́	мой моих
造	моим	моёю (ей)	моими
前	о моём	о моёй	о моих

(б) 的變化形

	單 數			複 數
	男性	中性	女性	(三性共通)
主	<u>наш наше</u>		наша	наши
生	нашего		нашей	наших
與	нашему		нашей	нашим
對	наш нашего наше		нашу	наши наших
造	нашим		нашею (-ей)	нашими
前	о нашем		о нашей	о наших

[注意]

第三人稱物主代名詞與第三人稱代名詞的生格同形,但其前置詞之後不加綴 *н*.

例:

у него́ книга. 他有書。(人稱代名詞)

у его́ брата́ книга. 他的兄弟有書。(物主代名詞)

前置詞

по 沿, 從, 因, 按次——需用與格。

Он идёт по доро́ге.

他走路(沿着路走)。

Я путеше́е сгво́вал по Росси́и.

我旅行過俄國了。

По моему мнѣнию это не хорошо.

(其略爲 по моему)

我的意見，以爲這是不好。

По болѣзни я сегодня не был в школѣ.

因爲生病，我今天沒有到學校去。

Он ударил меня по головѣ.

他打了我的頭。

Он поступил по закону.

他是依法律而行動的。

Примимать лекарство по чайной ложке.

可用茶匙一匙一匙服藥。

(дорога 道路 мнѣние 意見 болѣзни 病 ложка 匙)

副 詞

можно 可以，能。

нельзя 不可，不能。

надо 須，要。

上列之語皆爲副詞，概無變化。用時可將爲主語的名詞置於與格，過去用中性單數 (было)。

Ученикам надо читать книги.

學生讀書是必要的。

Вам можно здесь читать.

你可以在這裏讀。

Ему нельзя курить: у него горло болит.

他不可喫煙，因爲咽喉痛。

Мне можно было говорить.

我可以談話了。

譯 讀 V.

Не говорили ли вы ему обо мне?

О вас я не говорил, я говорил только о них.

Где теперь ваша сестра?

Она у себя в кабинете.

Сколько вы платите за эту квартиру?

Я плачу сборок (40) нэн в месяц.

Мой отец просит вас пожаловать к нам сегодня вечером, у нас будет маленькое общество.

Наш язык наш враг.

Поздравляю вас с днём рождения.

Как это по вашему?

По моему это очень плохо.

Как здоровье вашего брата?

Спасибо (благодарю вас), ему теперь совсем хорошо.

Не ваша ли эта книга?

Нет, не моя, а его.

Можно ли мне выходить из дому?

Нет, выходить вам ещё нельзя, хотя по корридорам гулять можно.

Вам завтра надо с деньгами быть в школе.

語彙

где	何處	теперь	現在
кабинет	書齋	платить	付還
квартира	住屋	просить	請, 求
пожаловаться	請來!	вечером	(造格的副詞)晚上
маленькое	小(形容詞)	общество	會(社會)
язык	舌(言語)	враг	敵人
поздравлять	祝	рождение	誕生
по вашему	你的意見是.....	плохо	劣, 不好
здоровье	健康	брат	兄弟
спасибо (благодарю вас)	謝謝		
совсем	完全	выходить	出
хотя	{ 雖然 却.....	корридор	廊下
гулять	散步	деньги	金錢
школа	學校		

解 答 V.

您不曾對他說過我的話嗎?

我不曾說過關於你的, 我只說過關於他們的,

您的姊妹現在何處?

她在自己的書齋裏。

這所住屋您每月要付多少？

我一月付四十圓。

我的父親請你今晚到我們的家裏來，我們這裏有小小的聚會。（將有）

我們的舌是我們的仇敵。

祝你的誕生日。

你的意見以為這如何？

我的意見以為這很不好。

你的兄弟的健康如何？

謝謝，他現在完全良好。

此書不是你的嗎？

不，不是我的，是他的。

可以出家嗎？

不，你還不可出去，雖然，卻可以散步廊下。

你明天必須帶錢來校。

說 明

1. 前置詞 *о*，在發音的關係上為 *о6о*（參照 30 頁註）。
4. 為俄語的特有表現。
6. *в месяц* 為副詞形，有一月的意思。
7. *вечером* 亦為副詞（參照 39 頁的語彙）。
8. 在這種時候常將 *сеть* 省略。
13. 不用 *он* 而置 *ему*。
16. 17. 18. 因需用 *можно, нельзя, надо* 的緣故而為 *мне, вам*.（參照 68 頁）。

第 十 日

動詞 { 齒音變化 唇音變化
 動詞的種類
 以 ТЬСЯ 爲語尾的動詞

I. 動詞的齒音變化

不定法的語尾之前有齒音 (с, з, т, д) 者, 在爲現在變化時, 此等齒音須變爲其對應的上顎音, 卽:

с	→	ш	з	}	→	ж	ст	→	щ
т	→	ч	д		ж				

第一式動詞, 其現在形的所有人稱, 都須變爲其對應的上顎音。

第二式動詞, 則僅變其第一人稱的單數而已, 且依音則:

第一人稱單數 -у 第三人稱複數 -ут

(I) 第一式齒音變化

例:	писать 寫	прятать 藏
	Я пишу́	прячу́
	ты пишешь	прячешь
	он пишет	прячет

МЫ	пи́шем	пря́чем
ВЫ	пи́шете	пря́чете
ОНИ	пи́шут	пря́чут

命 令 法

пи́шите   пря́чьте

例： рэ́зать 割   глода́ть 吞   сказа́ть 說
показа́ть 示   наказа́ть 罰

(2) 第二式齒音變化

例：	проси́ть	請, 求	ви́деть	見
Я	прошу́		ви́жу	
ТЫ	про́сншь		ви́дишь	
ОН	про́сит		ви́дит	
МЫ	про́сим		ви́дим	
ВЫ	про́сите		ви́дите	
ОНИ	про́сят		ви́дят	

命 令 法   про́сите

例：

висе́ть 懸, 垂   плати́ть 付, 還   води́ть 引導
чи́стить 清理   носи́ть 擔負   вози́ть 搬運

[例外] 爲 т → щ 的變化者：

запрети́ть (禁)： Я запрещу́   ты запрети́шь ...
возврати́ть (返)： Я возвращу́   ты возврати́шь ...

сократи́ть (短縮): Я сокра́щу ты сокра́тишь ...
 обогати́ть (發財): Я обогачу́ ты обогати́шь ...

[注意]

第二式的齒音變化無例外。

第一式的例外僅限於某語而已。且亦有語尾之前雖有齒音，而變化多從普通者，例如：

чита́ть 讀

Я чита́ю, ты чита́ешь, он чита́ет.....

куса́ть 咬

Я куса́ю, ты куса́ешь, он куса́ет.....

II. 動詞的唇音變化

(1) 第二式變化

不定法第二式變化的動詞，如其語尾之前有唇音 (п, б, ф, в, м) 者，則於其現在第一人稱單數的語尾前，插入 -л-。

例: люби́ть 愛

Я	люб-л-ю́	мы	лю́бим
ты	лю́бишь	вы	лю́бите
он	лю́бит	они	лю́бят

命 令 法   люби́те

例:

торопи́ть(-ся)	催促 (匆忙)	знако́мить	引爲知己 介紹
гото́вить	預備	терпе́ть	
топи́ть	焚燒	спать	睡, 眠

(2) 第一式變化

如上的唇音變化，其在第一式變化的動詞中，僅發生於某語而已。然當發生變化之際，其單複兩數及所有人稱，概須插入 -л-。

例：	дремать	假寐，打盹		
я	дрем-л-ю		мы	дрём-л-ем
ты	дрём-л-ешь		вы	дрём-л-ете
он	дрём-л-ет		они	дрём-л-ют

命令法 дремли́те

例字：	сыпать	撒
	колебать	搖動
	щипать	摸，捻

III. 動詞的種類

動詞有他動詞，再歸動詞，被動詞，自動詞(或中動詞)及總動詞五種。

(1) 他動詞——需要直接補語者，分爲二種。

(a) 以名詞(或代名詞)的對格爲補語者：

писать(письмо)	寫(寫信)	читать(книгу)	讀(讀書)
видеть(его)	看(看他)	слушать(речь)	聽(聽話)

(б) 以名詞(或代名詞)的對格除外的各格爲補語，而以 -ся 爲語尾者：

помогать(ученику)	幫助(學生).....	與格
управлять(государством)	支配(國家).....	造格
достигать(цели)	達(目的).....	生格

(2) 再歸動詞——示動作及於動作者的自身，由他動詞附綴 -ся 而成。

他動詞		再歸動詞	
одева́ть (ма́льника)		одеваться	
	給(男孩子)著衣		著衣
учи́ть (ма́льчика)		учи́ться	
	教(男孩子)		學
гре́ть (зе́млю)		гре́ться	
	溫(土地)		溫
находи́ть	發見	находи́ться	在
поднима́ть	舉	поднима́ться	登
встреча́ть (го́стя)		встреча́ться	
	迎(客)		遇
ссора́ть	爭	ссора́ться	吵

(3) 被動詞——被動詞由二種方法而成。

(а) 附綴 ся 於他動詞：

писа́ться	被寫	чита́ться	被讀
говори́ться	被說	дела́ться	被做

(б) 附綴 быть (及其諸變化) 於他動詞的被形動詞。*

бы́ть люби́мым	被愛着
бы́ть напи́санным	被寫着
бы́ть прочи́танным	被讀着

【註】 * 可參照形動詞章。

(4) 自動詞(或中動詞)——不需直接補語,且亦不須以 -ся 爲語尾者,

спать 眠   цвести 開(花)

уехать 去   стучать 叩,敲

(кто стучит в дверь? 誰叩門呀?)

[注意] 自動詞亦有附以前綴小詞而成他動詞者,

自動詞 ехать 去,乘去   идти 去

他動詞 обехать 迴繞   пройти 通過

Я ездил по городу.   Я шёл по улице.

Я обехал город.   Я проходил всю улицу.

(5) 總動詞——亦以 ся 爲語尾,但若除去其 ся,則無意義,

стараться 努力   надеяться 希望

бояться 恐懼   смеяться 笑

(無 старать, надеять, боять, смеять 等動詞)

IV. 以 ться 爲語尾的動詞

如上所述,可知以 -ся 爲語尾的動詞,有再歸動詞,被動詞,及總動詞等,但 ся 的發音爲 ша.

變化法

ться 的動詞,係將無 ся 者變化之而附以 ся 者也.然當變化之際,如 ся 附在母音之後,則應變之爲 сь,如附在子音及 й,ь 之後,則仍爲 ся.

例: заниматься 從事,研究

現 在

я занима́ю-сь	мы́ занимаются
ты занима́ешься	вы занимае́тесь
он занима́ется	они занимаются

過 去

занимался (男性)	занималась (女性)
занималос́ь (中性)	занимались (複數)

未 來

быть 的未來 + заниматься

命 令 法

занимайся	занимайте́сь
-----------	--------------

[注意]

凡以 ся 爲語尾的動詞，決無取對格爲補語的，若取對格以外之格爲補語者，須置前置詞於其後。

боя́ться. Я бо́юсь бо́лезни. (бо́лезнь 的生格)
我恐懼疾病。

ра́доваться. Я обра́довался его́ при́езду. (при́езд
的與格)

我欣喜他的到來。

наде́яться на. Наде́юсь на успех.

期待成功。

譯 讀 VI.

Что вы пи́нете в э́той тетра́ди?

Я пи́шу всё, что говори́т учи́тель.

Европéйцы пíшут перóм и карандашóм, а кнѣтайцы кíстью и тóшью.

Прошú вас говорíть не так грóмко.

Вы любíte рúсское кúшанье ?

Я очень люблú русское кúшанье.

Когда вы уплáтите свой долг ?

Я уплачú в концé éтого мéсяца, как только получú жалованье.

Приготóвили ли вы свой урóки ?

Ещё не всё приготóвил, но скóро приготóвлю.

Вы рáзве удивля́етесь, что он сдéлал это ?

Нет, я не удивлúсь.

Ещё не пóздно, почему вы дрóмлете ?

Сегодня я проснúлся очень рáно, и меня уже клóнит ко снú.

Позвóльте с вами познакомíться.

С большúм удовóльствием.

Познакóмьте меня, пожа́луйста, с г. И.

Хорошо, я сейчáс предстáвлю вас ему́.

Куда вы торопíтесь ?

Я тороплúсь в училище.

Эту кнúгу я куплю на-днях.

Твоя мать приглаша́ет меня к себé на обéд; я принимаю её приглашение с благодарностью.

語彙

тетрадь	記事冊	всё	凡, 一切 (весь 的變化)
европеец	歐羅巴人	кисть	毛筆
тушь	墨	так	如此, 這樣
громко	大聲	кúшание	食物, 菜餚
уплатить	償還	долг	負債
как только.....	立刻	(as soon as)	
удивляться (удивиться)	驚異	разве	不是嗎?
проснýть	醒	клонить	傾倒
меня—клонит ко снý	我倦	(無人稱文句)	
позволить (命令形 позволите)	許	г. И. (господин N)	
N 君			
представить	介紹	купить	買
на-днях	近日中	приглашать	招待
благодарность	感謝		

解 答 VI.

您寫甚麼於這記事冊裏呢?

我把先生說的話都寫下.

歐洲人寫字用鋼筆和鉛筆, 中國人寫字則用毛筆和墨.

請您說話不要這樣大聲!

您喜歡俄國菜餚嗎?

我很喜歡俄國菜餚.

幾時您償還自己的負債?

我於月底收到了俸給就償還。

你自己的功課預備好了嗎？

還沒有都預備好，已沒有時間了吧。

你不是因他做了那事而驚異嗎？

不，我沒有驚異。

時候還不遲，怎的你在打盹呀？

今天我醒得很早，因此已經倦了。

請許(我)與你相識！

(好，我)很快樂。

請給我介紹做 N 君的知己！

好，我就給你介紹於他吧。

你忙着到那裏去？

我忙着到學校去。

這書我要在近幾日中來買。

你的母親在自己家裏備食招待我，我感謝她的招待而接受。

說 明

2. что 係關係代名詞（參照 118 頁）與 всё 相關。
4. говорить 係將不定法當作名詞用。（參照 42 頁的注意）意爲說話。
7. свой 係物主代名詞。（參照 66 頁）
8. как только... 收到（получить）月俸就...
11. что 係接續詞（參照 212 頁）
14. сну 係 сон 的變化。（參照 30 頁的 (2)）

第 十 一 日

動 詞	{ 命令法 接續法 動詞的需要
-----	-----------------------

I. 命 令 法

命令法係表命令或希望, 請願等之意的動詞形。

命令法僅在爲單複兩數的第二人稱時有獨立之語尾, 在第一人稱, 第二人稱則概無獨立語尾。

(a) 第二人稱命令法的語尾: (參照第六日)

ТЫ (單數)	-й,	-и,	-ь
ВЫ (複數)	-йте	-ите	-ьте

-й 或 ите——命令法的語幹的結尾終於母音時用之。

читать.....читай 或 читайте

-и 或 ите——命令法的語幹的結尾終於子音時用之。

говори́ть.....говори́ 或 говори́те

-ь 或 ьте——命令法的語幹的結尾終於子音, 而重音不在語尾時用之。

ве́рить (相信).....ве́рь 或 ве́рьте

[注意]

(1) 命令法的語幹是與現在語幹同一的，故須注意第一式動詞之有齒音唇音等的變化。

例： писать.....пишú, пишешь, пишут.

命令法 пиш-и́ 或 пиш-ите.

дремать.....дрёмлю, дрёмлешь, дремлет.

命令法 дремл-и́ 或 дремл-ите.

(2) быть 的命令法

буди́ (ты)

буди́те (вы)

(3) 語幹的結尾終於二子音時，雖其語尾無重音，仍須用 -и.

例： запо́мнить 記憶 запо́мните.

(6) 第一人稱及第三人稱命令法

(1) 第一人稱複數命令法

用未來複數第一人稱，去其代名詞 мы. 若對數人談話而表敬意時，附綴 -те.

Будем читать

或 Будемте читать } 讀吧

Пойдём*

或 Пойдёмте } 去吧

[註] * 此雖爲現在變化形，但亦爲未來形，在後動詞的體中當說明之。

(2) 第三人稱命令法

在直接動詞（用於直陳語法中的動詞）之前，置 густь. （稀用 пускай）

Пусть он читает   令他讀呀
Пусть они пойдут   令他們去呀

II. 接 讀 法

接續法係示假定，條件，希望等之意的動詞形。
接續法係由動詞的過去形後附加小詞 бы 而成。

я	{	читал бы	如讀則...
		читало бы	”
ты	{	читала бы	”
		читали бы	”
он		читал бы	”
оно		читало бы	”
она		читала бы	”
мы, вы, они,		читали бы	”

【注意】

若含有 бы 的接續詞，(212 頁) 例如 если бы (若……則) 或 чтобы (爲，如) 用在接續法之旁時，則添附於動詞的 бы 可以省略。

(1) Если бы.

Если бы вы слушали (係 если слúшали бы вы 的替代) меня, было бы хорошо.

如果聽了我的話，那就好了。

Если бы вы пришли хоть немного раньше, вы увидели бы его.

你如果早些來，定可遇到他的吧。

(2) Чтобы.

此種接續詞 (что 及與動詞 бы 相接合者) 之後，專用不定法或過去形動詞。

Хотелось бы, чтобы они́ приехали́ раньше.

希望他們早些到來。

Я сделал так, чтобы вас не затруднить.

我爲了不使你爲難, 才如此的。

III. 動詞的需要

某種動詞如需名詞或代名詞爲其補語時, 則補語須有一定的格, 或其後須有前置詞。

учить 教——需要對格(人)與格(事物)。

Он учит мальчика арифметике.

他教男孩子(對格)算術(與格)。

учиться 學——需要與格。

В училище мы учимся русскому языку.

學校裏我們學俄語(與格)。

заниматься 從事, 研究——需要造格。

Мы занимаемся языком.

我們研究言語(造格)。

называться 叫, 名 } 需要造格
считаться 數, 算 }

Это по-русски называется столóm.

這, 俄語叫做 стол。

Петр считается лучшим учеником в классе.

彼得算是級中好學生。

верить 相信——需要與格。

Мы не верим этим слухам.

我們不相信這種傳聞。

боя́ться 恐懼——需要生格。

Русские очень боя́тся просту́ды (простуда 受寒)。

俄國人最怕受寒，

надéяться на 期待

собраться с 爭

IV. 一般的人的動作表示法

(1) 一般的人的動作，以除去三人稱的複數的主語表示之。(過去則單用複數)

Говорят, что ме́жду Росси́ей и Кита́ем бу́дет война́.

(между (之間)需要造格 китай (中國))。

俄國與中國之間將有戰爭云。

В учи́лище нас у́чат арифме́тике.

學校裏我們學算術。

(2) 一般的動作，亦可除去第二人稱單數的主語以表示之。

Ти́ше е́дешь, да́льше бу́дешь.

慢行可至遠。

Как ни то́рбишься, всё равно не успе́ешь.

雖如何急忙，同樣是趕不上的。

前置詞

за 在……後、在……外——造格（示存在）對格
（示運動方向）。

Он за-границею (границею 國境).
他在外國（在國境之外）。

Он уёхал за-границу.
他已赴外國。

Мы живём за́ городом.
我們住在市外。

Я бросил книгу за окно́.
我擲書於窗外。

轉而以示期間、原因、目的等

Благодарю вас за любезность.
感謝你的好意。

Я послал слугу́ за доктором.
我差了僕人去請醫生。

Я купил эту книгу за пять (5) Руб.
我以五圓買了這本書。

За эту неделю он сильно похудел.
這星期他很瘦削了。

За эти дни я был нездоров (不健康, 不舒服).
這二三天間我不舒服。

под 在……下	}	對格——運動的方向
пéред (перед) 在……前		造格——靜止的狀態
над 在……上 (隔着空間的上部)		造格

Они находятсѣ под его вліяніемъ.

他們處在他的勢力之下。

Лампа висит над столóm.

燈懸於桌上。

Он стоит перед мною.

他立在我前。

譯 讀 VII.

Ш жалуйста, не курите в вагоне.

О чём вы спорите?

Не спорьте, когда вы об этом ничего не знаете!

Если бы вы послушали его, вы не наделали бы таких ошибок.

Купец, ехал затем, чтобы получить большую сумму денег.

Только бы дождь не был с градом, что иногда случается среди жаркаго лета.

Раньше я занимался торговлею.

Как это называется по-русски?

Это называется пером.

Верьте мне.

Он собрался с его братом.

Говорят, что эта книга очень интересна.

В печати много пишут об аэропланах.

В Китае Толстого много читают.

Тогда говорили, что он будет министром.

Он уже целую неделю трудится над своим сочинением и всё ещё не кончает его.

Вы так тихо говорите, что как будто шепчете.

語 彙

спóрить	爭論	ничего (ни+что 的變化)	沒有甚麼
надéлать	起	таких	如此
большую	大的	сумма денег	金額
дождь	雨	град	霰
иногда	有時, 間或	случаться	起
средí	中, 間	жаркаго	熱 (形容詞)
лéто	夏	раньше	在.....以前
торгóвля	商業	собраться	爭
интер'сна	有趣	печать	印刷品 (報紙)
аэроп'лан	飛行機	министр	大官
целую	完全的 (形容詞)	трудиться	努力

сочинѣнне	作品 (文章)	всѣ ещѣ	猶未 (他)
кѡнчатъ	完結	тихо	靜的
какъ будто	恰如……似的		
шептать	私語		
такъ……что	相當英語的 so……that		

解 答 VII.

請勿在車中喫煙。

你們在爭論着甚麼？

你如果不知道(不知時)就不必爭論甚麼吧。

你如果聽了他的話，你便不會發生那樣的錯誤吧。

商人去收取鉅款了。

熱的夏天中時時有事發生，但望雨不要和霰同時交降。

以前我是從事商業的。

這俄國話叫甚麼？

這是叫 勺, 口₂——(鋼筆)的。

請相信我吧。

他和他的兄弟爭過了。

說，這本書是很有趣的。

報紙上關於飛機的話寫得很多。

在中國讀托爾斯泰的很多。

當時曾傳說他可做大官了。

他已經一星期努力於自己的作品，然而至今尚未完工。

你完全如說私語似的輕輕的說。

第十二日

形容詞	{ 完全語尾的形容詞 數詞的一部
-----	---------------------

I. 形容詞的語尾及變化

形容詞有二種語尾，一稱為完全語尾，以形容詞作限定詞時用之；一稱為簡單語尾，（亦稱斷尾）以形容語作客詞時用之。

例：

добрый человек   善良的人   (完全語尾)

человек добр   人是善良的 (簡單語尾)

синее море   青的海   (完全語尾)

море синее   海是青的   (簡單語尾)

形容詞亦如名詞，分軟硬二種變化。

но́вый	新的	ста́рый	舊的	бе́лый	白的
чёрный	黑的	красным	赤的	жёлтый	黃的
трудо́вый	困難的	тяжё́лый	重的	то́лстый	厚的
про́шлый	過去的	тёплый	溫的	интересный	有趣的
обыкновенный	普通的	холо́дный	寒冷的	се́рый	灰色的
прекрасный	佳的, 美的				
больно́й	病的	ста́льный	鋼鐵的	родно́й	親生的
молодо́й	年輕的	золото́й	金的	ду́рный	惡劣的

(2) 完全語尾軟變化

例: сине́й 青的

	單 數			複 數	
	男性	中性	女性	(三性皆通)	
主	сине́й сине́е		сине́-яя	сине́-ие	
生	сине́-его		сине́-ей	сине́-их	
與	сине́-ему		сине́-ей	сине́-им	
對	主或生 сине́-е		сине́-юю	主或生	
造	сине́-им		сине́-ею(ей)	сине́-ями	
前	о сине́-ем		о сине́-ей	о сине́-их	

例:

ве́рхний	上部的	сре́дний	中部的
ни́жний	下部的	у́тренний	早上的
вече́рный	晚上的	сего́дняшний	今日的
вчера́шний	昨日的	за́втрашний	明日的
ны́нешний	現在的	последний	最後的

【注意】

(1) 喉音變化

語尾之前有喉音的形容詞須從硬變化。
但依音則, 用 и 而不用 ы。

例:		маленький	小的	
單	主	маленьк-ий	человéк	小的人
	生	маленьк-ого	человéка	
數	與	маленьк-ому	человеку	
	對	маленьк-ого	человека	
	造	маленьк-им	человеком	
	前	о маленьком	человеке	
複	主	маленьк-ие	лю́ди (человéк 的複數)	
	生	маленьк-их	люде́й	
數	與	маленьк-им	лю́дям	
	對	маленьк-их	люде́й	
	造	маленьк-ими	лю́дьми	
	前	о маленьк-их	лю́дях	

例:

стро́гий	嚴格的	лёгкий	輕的	ти́хий	靜的
кре́пкий	堅固的	ре́дкий	稀的	дорого́й	高價的
коро́ткий	短的	друго́й	別的		

(2) 上顎音變化

語尾之前有上顎音 (ж, ч, ш, щ) 的形容詞須從軟變化。但依音則，用 а, у, 而不用 я, ю。

例: хоро́ший 善的, 好的

男性

女性

хоро́ший

хоро́ш-ая

хоро́ш-его

хоро́ш-ей

хоро́ш-ему

хоро́ш-ей

хоро́ш-ий, -его

хоро́ш-ую

хоро́ш-им

хоро́ш-ею (-ей)

о хоро́ш-ем

о хоро́ш-ей

但重音在語尾時，因以 -о- 代 -ë- 的緣故，完全取硬變化的形式。

例: большóй 大的

	單 數			複 數
	男性	中性	女性	(三性皆通)
主	больш-óй больш-óе			больш-íе
生	дольш-óго			больш-их
與	больш-óму			больш-им
對	主或生 большое		больш-úю	主或生
造	больш-íм			больш-óю (-ой) больш-íми
前	о больш-óm	о больш-óй		о больш-их

(3) 形容詞之有名詞意義者 (例)

знакóмый 友人 (男性)	знакóмая 友人 (女性)	以下準之
больнóй 病人	нíщий 乞食者	
рúсский 俄國人	воéнный 軍人	
рабóчий 勞動者	гóрничная 侍女	
гостíная 客室	столóвая 食堂	
перéдняя 頭門, 門房	живóтное 動物	
насекóмое 昆蟲	роднóй 親戚	
слéдующее 次者	дáнные 材料	
лéгкие 肺		

數 詞

1. одíн (男)	однó (中)	однá (女)
2. двá	3. трé	4. четýре
5. пять	6. шéсть	7. сéмь
8. вóсемь	9. дéвять	10. дéсять

11. одинна́дцать	12. двена́дцать
13. трина́дцать	14. четы́рнадцатъ
15. пяти́надцать	16. шести́надцать
17. семи́надцать	18. восемна́дцать
19. девяти́надцать	20. двáдцать
21. двáдцать один	22. двáдцать два
23. двáдцать три́	24. двáдцать четы́ре
30. три́дцать	35. три́дцать пять́
36. три́дцать шесть́	40. со́рок
47. сорок семь́	48. сорок восемь́
50. пятьдеся́т (發音如 пядеся́т)	59. пятьдеся́т девять́
60. шестьдеся́т	70. семьдеся́т
80. восемьдеся́т	90. девяно́сто
100. сто	

[注意]

數詞與名詞共用時，須依下之規則。

(1) 數詞「一」與名詞共用時，名詞須爲單數主格。

один ма́льчик	一個男孩子
одна де́вочка	一個女孩子

但數詞「一」常省略。

в час 在一點鐘	в версте́ 在一俄里之距 (верста́)
------------	-------------------------------

(2) 數詞二,三,四與名詞共用時，名詞須爲單數生格。

два ма́льчика	二個男孩子
две де́вочки	二個女孩子
в два часа́	在二點鐘
три ру́бля (ру́бль)	三個盧布
четы́ре версты́	四俄里

- (3) 五以上的數詞與名詞共用時，名詞須爲複數生格。

пять рублѣй	五盧布
дѣсять вѣрет	十俄里
сорок копѣек (копейка)	四十戈比
сто фунтов (фунт)	百斤

- (4) 複合數詞與名詞共用時，名詞則隨複合數詞後的基數詞而定。

двадцать один мальчик	二十一個男孩子
двадцать два мальчика	二十二個男孩子
двадцать пять мальчиков	二十五個男孩子

譯 讀 VIII.

Много ли прилѣжных учеников у вас в школѣ?

Очень мало.

В тетради ученик пишет стальным пером.

Почтовая бумага лежит на письменном столѣ.

Он показал мне прекрасную и интересную книгу.

Ошибки учеников учитель исправляет красными чернилами.

Где вы были в прошлом году лѣтом (весною, осенью, зимою)?

Я был в деревне.

После уроков учитель с учениками отправились на прогулку за город.

Сколько вы заплатили за этот чёрный сюртук?

Я заплатил сорок рублѣй.

В будущем году в Китаѣ будет много иностранцев.

Где сейчас ваш зинк мый?

Он теперь за границей.

Читали ли вы сегодняшнюю газету?

Нет, ещё.

語彙

Почтoвая бумага 信箋

лежáть 躺, 橫 письменный стол 寫字桌

показать 示 исправлять 訂正

лето 夏 летом(造格, 作副詞用)在夏天

весна 春 óсень 秋

зима 冬 деревня 鄉村

отправиться 出去 прогулка 散步

сюртук 大衣 будущий год 明年

прошлый год 去年, 去年 настоящий год 本年

иностранец 外國人 газета 新聞

解 答 VIII.

你的學校裏有很多勤勉的學生嗎？

很少。

學生用鋼筆寫於記事冊裏。

信箋在寫字桌上。

他示我以美而且趣的書。

先生用紅墨水訂正學生們的錯誤。

去年之夏(春, 秋, 冬)你在那裏？

我在鄉裏。

先生與學生在課後出去散步郊外。

你這件黑大衣付了多少錢？

我付了四十盧布。

明年將有很多外國人來中國吧。

你的友人現在在那裏？

他現在在外國。

你讀過今天的報紙嗎？

不, 還沒有。

第 十 三 日

形容詞	{	簡單語尾
	{	比較級

I. 形容詞簡單語尾

簡單語尾以充客語爲主，無格的變化。

(1) 硬變化

	男 性	女 性	中 性
單	добр	добр-а	добр-о
複	добр-ы		

(2) 軟變化

	男 性	女 性	中 性
單	сін-ь	сін-я	сін-е
複	сін-и		

[注意]

(1) 上顎音及喉音變化。

хорош,	хороша́,	хорошо́,	хороши́
тих,	тиха́,	тихо́,	тихи́

(2) 簡單語尾特例。

рад, рада, радо, рады(喜悅)僅有簡單語尾。
 большой 則用 великий(偉大的)的簡單語尾。
 велик, велика́, велико́, велики́。

(3) 形容詞的簡單語尾。其單數中性作副詞用。

完全語尾		簡單語尾中性及副詞	
хоро́ший	好的	хорошо́	好的
дорого́й	貴的, 高價的	дóрого	貴的
ме́дленный	遲的	ме́дленно	遲的
чи́стый	清潔的	чи́сто	清的
ти́хий	靜的	ти́хо	靜的
кра́йний	極端的	кра́йне	極端的
Это перо́ хоро́шо.	此筆是好的 (形)		
Он пи́шет хоро́шо.	他寫得好 (副)		
Это пальто́ дóрого.	此大衣是貴的 (形)		
Я запла́тил дóрого за это пальто́.	我貴付了這件大衣 (副)		
Это кра́йне странно́.	這很奇怪。		

但由名詞而成的形容詞, 例如 дере́вянный (木的, 木製的) золотóй (金的) сего́дняшний (今天的) 等, 則概無副詞形。

(4) 完全語尾之前有二子音並立者, 在其為簡單語尾時, 則多於男性單數的二子音間, 插入 -e- 或 -o-. 又二子音間如有 ь 或 и 時, 則變之為 e.

完全語尾		簡單語尾男性	女性	中性	複數
сла́дкий	甘的	сла́док	сла́дка	-o	-и
кре́нкий	堅固的	кре́пок	кре́пка	„	„
ве́рный	忠實的	ве́рен	ве́рна	„	и
тру́дный	困難的	тру́ден	трудна́	„	„
ду́рный	劣的, 不好的	ду́рен	ду́рна	„	„
больно́й	有病的	боле́н	боле́на	„	„
дово́льный	滿足的	дово́лен	дово́льна	„	„
ну́жный	必要的	ну́жен	ну́жна	„	„
但:					
досто́йный	值得的	досто́ин	досто́йна	„	„

II. 比較級

(1) 完全語尾的比較級

原級形容詞前附加 *более* 或 *больше* (相當「更」, 無變化)

более добрый 更好

более красивый 更美

(2) 簡單語尾的比較級

A. 合成式

簡單語尾的原級之前附加 *более* 而成。

более добр, более добра 更好的

более красив, более красива 更美

B. 單一式

變原級語尾爲 *ее*. (*ее* 無變化)

добр-ее 更好的

красив-ее 更美的

сильный сильнее 更強的

слабый слабее 更弱的

скорый скорее 更速的

但語尾之前如有喉音及齒音者, 則其比較級的語尾爲 *-е*, 且喉音及齒音須變爲其對應的上顎音。

Г, З, Д —→ Ж   К, Т —→ Ч

Х, С —→ Ш   СТ —→ Щ

例:

原級	比較級	原級	比較級
<i>дорогой</i> 貴的, 高價的	<i>дороже</i>	<i>крепкий</i> 堅固的	<i>крепче</i>
<i>лёгкий</i> 輕易的	<i>лёгче</i>	<i>тихий</i> 靜的	<i>тише</i>

богáтый	豐富的	богáче	худóй	惡劣的	хúже
твёрдый	堅硬的	твёрже	молодой	年輕的	моло́же
стро́гий	嚴格的	стро́же	чы́стый	清潔的	чы́ще
густóй	濃厚的	гúще	толéмый	厚的	толéще

(3) [比……] 的表示法

A. 由於副詞 **чем** (或 **нежели**).

Она бóлее полéзный человек чем он.

她是比他更 useful 的人。

мáть добрée чем отец.

母比父好。

B. 置可以比較的名詞於生格。(用於單一式)

Отец добрée мáтери. 父比母好。

Грáммáтика добрée слóваря.

文法書比辭典貴。

[注意]

(1) 簡單語尾的比較級, 有時亦用作限定詞, 但用時須置於與其有關係的名詞之後。

В клáссе нет ученикá молóже его.

級中沒有比他更年青的學生。

Дáйте ви́но покрóпче. 給我稍強些的酒吧。

(2) 副詞比較級——以單一式的比較級用作副詞比較級。

Он пишeт скрée чем я. 他比我寫得快。

Я говорю тíше его. 我比他說得慢。

хорóш—лúчше (比……好)

мнóго—бóлее (бóльше) (比……多)

мáло—мéнее (мéньше) (比……少)

[能]

Я могу́

он мо́жет

Вы мо́жете

они мо́гут

[不可不.....]

男性 до́лжен   女性 должна́   中性 должно́
 複數(三性) до́лжны [完全語尾 должный (當然的, 應該的)]

[必要的]

男性 ну́жен   女性 нужна́   中性 ну́жно
 複數 ну́жны [完全語尾 ну́жный (必要的)]

Я могу́ писать.

我能寫。

Ученица должна́ писать.

女學生不可不寫。

Кни́та мне нужна́.

書是我所必要的。

Бо́льнóй не до́лжен выходи́ть.

病人不可外出。

Слуга́ мне не ну́жен.

僕人是我所不要的。

譯 讀 IX.

Вы дово́льны сво́ими учени́ками?

Я очень дово́лен, потому́ что они приле́жны.

Я слы́шал что он тяжело́ бо́лен.

Гово́рят, что он бо́лен воспа́лением лёгких.

Его́ сестра́ была́ также бо́льнá, но теперь здоро́ва.

Краси́ва ли сестра́ вашего́ това́рища?

Да, она́ не дурна́.

Не кре́пок ли у вас чай?

Нет, ниско́лько, даже жи́док.
 У него знако́мых много, но друзе́й мало.
 Может быть, он и хоро́ший человек.
 Должно́ быть, он уже́ запла́тил.
 Это вино́ ху́же воды́.
 Перо́ доро́же бума́ги.
 Я хотел наня́ть дом подоро́же (дом бо́лее доро́гой).

語 彙

тяжело́	重, 沉重	воспале́ние	炎症
также	同樣	здоровый	健康的
дури́ой	惡劣的	ниско́лько	毫無
даже	連, 反而	наня́ть	借
жи́дкий	稀薄的	друзе́й(друг 的變化)	親友
вино́	酒	бума́га	紙
может быть	恐怕……		
должно́ быть	一定……		

解 答 IX.

你滿意自己的學生嗎？
 我是很滿意的，因為他們都是勤勉的。
 我聽說他病重。
 說他是患肺炎。
 他的姊妹也病過，但已健康了。
 你的同學的妹是美麗的吗？

是，她並不壞。
 你的茶不濃嗎？
 不，一點也不濃，反而薄。
 他相識者多，然而親友少。
 恐怕他也是好人吧。
 他一定已付了。
 這酒比水還不好。
 筆比紙貴。
 我想租稍貴的房屋。

第十四日

形容詞	{	最勝級
		比較級與最勝級的不規則
		物主形容詞

I. 最勝級

(1) 完全語尾的最勝級

A. 合成式

由原級之前附加 *самый* 而成。(самый 的變化如形容詞)

са́мый до́брый челове́к	最好的人
са́мого до́брого челове́ка	(同上生格)
са́мая краси́вая же́нщина	最美麗的女子
са́мое бо́льшее о́кно	最大的窗

B. 單一式 (會話中不用)

將原級語尾變爲 -ейший. (-ейший 的變化如形容詞)

до́брейший челове́к	最好的人
до́брейшего челове́ка	(同上生格)
краси́вейшая же́нщина	最美麗的女子

但語尾之前有喉音時，須變之爲其對應的上顎音，而以 айший 爲語尾。

стро́гий 嚴格的	строжа́йший
ле́гкий 輕易的	легча́йший

且其前更須附以 самый.

самый до́брейший	самый строжа́йший
------------------	-------------------

[注意]

(1) -ейший, -айший 雖原爲比較級的完全語尾 (對於 ee), 然多用以表最勝級之意。

(2) 除上述語尾之外，尚有以 ший 爲語尾者。

худо́й 惡劣的	ху́дший 最劣的 或 較劣的
ста́рый 老的	ста́рший 最長的 或 較長的
высо́кий 高的	вы́сший 最高的 或 較高的

(2) 簡單語尾的最勝級

簡單語尾的最勝級，係由簡單語尾的比較級後附加 весь (都，皆) 的生格 всего (單數) 或 всех (複數)

而成。在複數的事物中用 *всех*，在總括的事物中用 *всего*。

例：

отец добрее всех в семействе.

父親是家中最好的。

Из металлов золоту дороже всех.

金屬中以金爲最貴。

Он прилежнее всех (учеников).

他是最勤勉的。

Честь дороже всего.   名譽比甚麼都尊貴。

Это хуже всего.   此爲最劣。

Лучше всего не читать.   不讀爲最好。

(лучше 爲 хороше́ 的比較級)

Этот ученик пишет хуже всех в классе.

此生是級中書寫最劣的。

II. 比較級及最勝級的不規則

比較級及最勝級(單一式)的作法有種種不規則。其主要者如下所示：

原級		比較級	最勝級
хороший	好的	лучше	
		лучший	
большой	大的	} более, больше	величайший
великий	偉大的		

малый	小的	} мѣнее, мѣньше	малѣйший
маленький	”		
дешѣвый	賤價的	дешѣвле	
ранний	早的	раньше рѣнее	
поздний	晚的	позже, позднѣе	позднѣйший
старый	老的	стѣрше, старѣе	старѣйшии
		старший	
молодой	年輕的	моложе	
		младший	
высокий	高的	вѣще	высочѣйший
		вѣсний	
низкий	低的	ниже	нижайший
		низший	
близкий	近的	ближе	ближайший
далѣкий	遠的	} далее дальше	дальнѣйший
дальний	”		
дѣлгий	長的	дѣлее дѣльше	дѣлжайший
корѣткий	短的	} корѣче	кратчайший
краткий	”		
широкий	廣的	шѣре	широчѣйший
узкий	狹的	уже	
сладкий	甘的	слаще	слачѣйший
горький	苦的	горче, горше	горчѣйший
глубокый	深的	глубже	глубочѣйший
мелкий	{ 細的	} мелче	мельчайший
	{ 淺的		
тонкий	薄的	тоньше	тончайший
редкий	稀的	рѣже	редчайший

III. 物主形容詞

由人及動物之名而成，以示其所屬者，這種形容詞謂之物主形容詞，物主形容詞的語尾有三：

(1) 與一般的形容詞（對於物主形容詞則稱爲性質形容詞）具有同一語尾者。（變化與性質形容詞同）

лошади́нный 馬的 (由 лоша́дь)
гуси́нный 鵝的 (由 гусь)

(2) 有 -ий (男性) -ье (中性) -ья (女性) 的語尾者。（變化與順序數詞的 третий (第三) 相同）

名詞	形容詞	名詞	形容詞
человек—человечий	人的	враг—вра́чий	敵的
поме́щик—поме́щичий	地主的	волк—во́лчий	狼的
собака—соба́чий	犬的	пти́ца—пти́чий	鳥的
пету́х—пету́ший	雄雞的	ры́ба—ры́бий	魚的
медве́дь—медве́жий	熊的	сло́н—слоно́вий	象的

變化例

	象 牙	熊皮大衣
單 數 對 造 前	слонóвий клык	медве́жья шуба
	слонóвьего клыка́	медве́жьей шубы́
	слонóвьему клыкú	медве́жьей шубе́
	слонóвий клык	медве́жью шубу́
	слонóвьим клыкóм	медве́жьсю шубою́
	о слонóвьем клыкé	о медве́жьей шубе́

}	複 數	主	слонóвыи клыки́	медвѣжьи шубы́
		生	слонóвых клыкóв	медвѣжьи́х шуб
		與	слонóвыи́м клыкам	медвѣжьи́м шубам
		對	слонóвыи клыки́	медвѣжьи́ шубы́
		造	слонóвыи́ми клыка́ми	медвѣжьи́ми шуба́ми
前	о слонóвых клыка́х	о медвѣжьи́х шуба́х		

[注意]

由同一名詞而成的形容詞，亦有以 -ский 爲語尾者，然概從形容詞的普通變化。

человѣческiй ум	人智
человѣчье мя́со	人肉

(3) 由人的名詞而成，而有下列的語尾者。

男 性	女 性	中 性
-ов	-ова	-ово
-ев	-ева	-ево
-ини	-ина	-ино
-цын	-цына	-цыно

A. 第一式變化的名詞以 -ов (硬變化) 或 -ев (軟變化) 爲語尾。

B. 第二式變化的名詞以 -ини (硬軟同) 爲語尾，但在 ц 之後則用 -ын。

例：

名詞	生格	物主形容詞	
отец	отца	отцов	父的
офицер	офицера	офицеров	軍官的
петр	петра́	петров	彼得的
учитель	учителя	учителёв	教師的

никoлай	никoлая	никoлаев	尼古拉的
жена	жены́	женнн	妻的
царíца	царíцы	царíцын	女皇的

此種形容詞的變化如下：

	單 數		女性	複 數
	男性	中性		(三性皆通)
主	отцóв отцóво		отцóва	отцóвы
生	отцóва		отцóвой	отцóвых
與	отцóву		отцóвой	отцóвым
對	主或生	отцóво	отцóву	主或生
造	отцóвым		отцóвою(ой)	отцóвыми
前	об	отцóвом	об отцóвой	об отцóвых

例：

отцов дом   父的家
отцово бoгáтство   父的財產

[注意]

(1) 俄國地名或俄人姓氏，多有以第三種物主形容詞的語尾為語尾者，但在變化上，則其男中二性的單數前置格，與名詞相同，亦以 *e* 為語尾。

姓

Петрóв. Иванóв. Романóв. Андреев.
Никoлаев. Пу́шкин. (由 пушка 大砲)
Карамзín. Крылóв. (由 крыло 翼, 翅膀)
Орлóв (由 орёл 鷹)

村 名

Борoдинó (село (村) 係中性的, 故取中性語尾)
Орлoво Домнiно Царíцыно

變化例

	主	生	與	對	造	前
姓氏(男的)	Орлов.	Орлова.	-ву	-ва	-вым	-ве
”(女的)	Орлова.	Орловой.	-вой	-ву	-вою	-вой
”(複數)	Орловы.	Орловых.	-вым	-вых	-выми	-вых
村名	Орлово.	Орлова	-ву	-во	-вым	-ве

(2) 俄人的名, 父稱, 姓.

A. 名 *имя*—變化與普通的名詞相同.

男名 Пётр. Иван. Николай. Андрей.

女名 Анна. Екатерина. Наталья. Вера.

B. 父稱 *отчество*—變化與普通的名詞相同.

男的父稱 -ович -евич -ич

女的 ,, ,, -овна -евна -иична

父的名	父稱(男)	父稱(女)
Пётр	Петрович	Петровна
Андрей	Андреевич	Андреевна
Фомá	Фомич	Фоминична

C. 姓 *фамилия*

- (1) 有性質形容詞的語尾與變化者.
Рождественский. Толстой.

(2) 有 -ов, -ев, -ин, ын 的語尾者.

(變化照物主形容詞第三類)

Петр^{ов}. Андреев, Пуш^{кин}.

(3) 有 -о 爲語尾者。(通常無變化)

Потап^{енко}. Корол^{енко}.

俄人的姓名完全稱呼時，須呼名，父稱，姓三者。
在普通會話裏則僅用被稱呼者的名與父稱而已，

Алекса́ндр Серге́евич Пуш^{кин}.

Лев Никола́евич Толсто́й.

Анто́н Па́влович Че́хов.

譯 讀 X.

Г^о ч^о лу́чше п^ева.

Богат^ейше лю́ди не всегда́ счастлив^ейше.

Это сказа́ла мо^я мла́дшая сестра́.

Он принадлежа́л к числу́ ум^ейших люде́й.

Одевайте^{сь} поскор^{ее}: мо́жете простуд^иться.

Книга деш^{ев}ле карти́ны.

Он де́лает э́то лу́чше, чем она́.

Слу́шайте objáнения учителя с о́большим внима́нием.

Кита́й бо́лее Япо́нии.

Франция меньше Герма́нии.

Россия́ са́мое большо́е госуда́рство в мире.

Москва́ южн^{ее} Ленингра́да.

Кажется, вы заплатили за эту книгу больше, чем я.

Идите дальше по этой улице.

Я дольше оставался в училище.

Лучше всего вам обратиться к доктору.

Чем больше, тем лучше.

Чем больше я стараюсь, тем хуже я делаю.

Ученики большею частью уехали.

Что вам больше нравится, книга или картина?

Картина мне больше нравится.

語 彙

вино 酒 пиво 啤酒 всегда 常常
 счастливый 幸福的 сказать 說
 младший (молодой 的比較級) сестра 妹 князь 公爵
 принадлежать 隸屬 число 數 умный 聰明的
 люди (человек 的複數) 人們 одеваться 穿衣
 поскорее 快, 速 простудиться 受寒
 дешевле (不規則) 較賤 делать 做, 爲
 объяснение 說明 больший (большой 的比較級) 較大的
 внимание 注意 китай 中國 Франция 法國
 Германия 德國 государство 國家 мир 世界
 южнее (южный 的比較級) 較南的 кажется 像... 似乎...
 идите (идти 的命令形) 去吧! дальше (不規則) 較遠
 обратиться 向, 到 стараться 努力
 большею частью 大部分 уехать 乘去, 去, 離去
 Что! 這裏有 который 之意 那個是... нравиться 中意

解 答 X.

酒比啤酒好。
 最富有的人常不是(不一定是)最幸福的。
 這是妹說的話。
 他是最聰明的人中的(屬於數中的)一個。
 快着衣吧, 因為要受寒的呀。
 書比圖畫便宜。
 他做這比她做得好。
 先生的說明, 稍為注意些聽吧。
 中國比日本大。
 法蘭西比德意志小。
 俄國是世界最大的國。
 莫斯科在(南於)列寧格勒之南。
 似乎你這本書比我多付了。
 沿這街走過去吧。(更遠地去吧)
 我較久留在校裏。
 你最好是到醫生那裏去。
 愈多愈好。
 我若努力, 愈更惡劣。
 學生大部分歸鄉去了。
 書與圖畫那個多使你中意?
 圖畫較多中意。

說 明

1. 為要表現比較, 故用生格 *пива*.
2. *не* 之後省略了 *есть*, 牠是常被省略的。
3. *младшая* (參照 108 頁)

4. людей 係不規則變化。(參照 202 頁的 (5))
5. поскорее 爲副詞。
6. дешевле (參照 108 頁)
7. лучше (參照 108 頁)
8. большим 係 бóльший (107 頁) 的造格。
9. более 係 большóй 的簡單語尾比較級。
10. меньше 係 малый 的簡單語尾比較級。
11. самое большое 爲最勝級。
12. Ленинграда 係生格，蓋用以表現比較者。
14. по (參照 67 頁)
17. чем.....тем 有愈怎樣.....愈如何的意思。
19. бóльшую частью 係以造格用作副詞者，直譯之則爲更多的部分，故譯爲大部分。
20. или 爲接續詞，與「或」相當。(參照 212 頁)

第十五日

疑問，關係，不定及否定代名詞

I. 疑問代名詞

A. 疑問代名詞如次：

кто	誰	} 變化如下：
что	甚麼	
чей	誰的	

какой	-ая, -ое, -ие	如何的	} 變化與形容詞同
который	-ая, -ое, -ые	何者	
(каков	-а, -о, -ы	如何的)	

B. 變化式

	誰	甚麼
主	кто	что
生	кого	чего
與	кому	чему
對	кого	что
造	кем	чем
前	о ком	о чём

	單數		女	複數
	男	中		(三性皆通)
主	чей	чьё	о́ья	чьи́
生	чьего́		чьей	чьих
與	чьему́		чьей	чьим
對	чей	чьего́	чьё	主或生
造	чьим		чьёю (-ей)	чьими
前	о	чьём	о	чьих

С. 句例:

Какой он человек? 他是怎樣的人邪?

Какие журналы вы читаете?

你讀怎麼樣的雜誌邪?

Какая завтра будет погода?

明天的天氣如何?

Который из этих учеников прилежнее, Пётр или

Иван?

這些學生中那一個是比較勤勉的?
是彼得呢還是伊凡?

Чью книгу вы читаете? 你在讀誰的書邪?

Я не знаю чья эта книга. 我不知這是誰的書。

Какова была ваша поездка?

你的旅行怎麼樣了邪?

II. 關係代名詞

(1) 凡疑問代名詞皆可作關係代名詞用。

кто 關於人

что 承受事物或文句

чей 關於人

который 與人及事物皆有關係，用得最廣。
какой.....такой 用時互相照應。

Тот.....кто } 用時多互相照應。
То ..... что }

(2) 關係代名詞與其相關係的名詞或代名詞的性、數相一致。而對於其後的文句，由關係而有獨立之格。

Ученик, **который** сидит в углу комнаты, очень прилежен. 坐於室隅的學生是很勤勉的。

Ученика, **которому** я дал книгу, нет в классе. 我給過書的那個學生不在級中。

Ученик, у **котораго** перо—сын учителя. 拿着鋼筆的學生是教師的兒子。

Ученица, с **которою** мы гуляли вчера,—дочь офицера. 昨天和我們一起散步的女學生是軍官的女兒。

Слово, **котораго** нет в словаре, не русское. 辭典中沒有的話非俄國話。

Это **тот** мой друг, о **которем** я говорил вам недавно. 這就是我新近曾和你說過的我的朋友。

Я доволен **тем**, **что** она приехала так скоро. 我滿意她來得這樣早。

Ученик, **чью** книгу я занял, прилежен. 我借給書的那個學生是勤勉的。

Я купил **токую же** книгу, **какую** и вы купили. 我買了和你買過的同樣的書。

III. 不定代名詞

(1) 不定代名詞係於疑問代名詞之前或後，附綴某種小詞而成，其主要者如下：

нѣкто	某人	нѣчто	某物	нѣкоторый	某，有
нѣкій	某(人)				
кто-то	某者	что-то	某物	какой-то	某，有
чей-то	誰的				
кто-нибудь	} 無論何人	что-нибудь	} 無論何物		
кто-либо		что-либо			
какой-нибудь	} 某種	чей-нибудь	} 無論誰的		
какой-либо		чей-либо			
кѳе-кто (кѳй-кто)	數人	кѳе-что (кѳй-что)	稍許		

[注意]

нѣкто, кто-то; нѣчто, что-то 等係用於知道人或物的存在而不知究竟是誰是何的情形中的。

кто-нибудь, кто-либо; что-нибудь, что-либо 等係用於全然不知的情形中的。

(2) 不定代名詞的變化僅變化其疑問代名詞的部分而已。其前或後的附綴小詞並不變化。

Были ли у нас кто-нибудь?

有誰到我們這裏來過嗎？(來否全然不明，故用 кто-нибудь)

Да, кто-то был у вас, но кто именно, я не знаю.

是，有人到你這裏來過的，但不知是誰。

(因確知已來，故用 кто-то)

Он рассказал **что-то** интересное.

他說了甚麼有趣的話。

Расскажите нам **что-нибудь** интересное.

請爲我們說甚麼有趣的話吧！

У некоторых учеников очень хорошие книги.

某個學生有很好的書。

Чья-то книга лежит на столе.

誰的書在桌上。

Я уви́ден кое-кого.

我遇到了幾個人。

[注意]

用 не- кое- 附綴於前，用 -то, -нибудь, -либо 附綴於後，可成不定副詞。

несколько 若干   сколько-нибудь 幾何？

когда-то 嘗，曾，以前   когда-нибудь 何時？

как-то 無論如何   как-нибудь 無論如何

почему-то 何故？   кое-как 這樣，那樣

У меня несколько перьев.

我有若干鋼筆。(перьев 爲 перо 的複數，不規則)

Когда-нибудь я был у него.

以前我曾到他那裏去過。

Когда-нибудь я буду у вас.

我幾時將到你那裏去。

Сделайте это как-нибудь.

無論如何請做這。

Почему-то он отказался.

何故他拒絕了。

IV. 否定代名詞

(1) 否定代名詞如下：

никто 誰也不 ничто 甚麼也不 ничей 誰的也不
никакой 甚麼都不

(2) 否定代名詞使用時，動詞的否定小詞 не 仍不省略，且動詞常為否定形。

Никого нет. 誰也不在。

У меня нет никакой книги.

我甚麼書都不有。(不拿)

Никому это не говорите.

這話不要和誰說。

Нет ничего интересного.

甚麼都不有趣。

(3) 前綴 ни 可成否定副詞。

нисколько 毫不，毫無 никогда 決，一定 никак 怎的也不

Я больше никогда не буду у него.

我已經決定不到他那裏去。

Никак нельзя. 怎的也不行。

Это несколько не удивительно.

這一點也不奇怪。

(4) 否定代名詞之前如附有前置詞時，則將 ни 分離之而置於疑問詞之間。

Ни с кем я не говорил.

我不曾和誰說過。

Ни о чём я не говорил.

無論怎樣我是不曾說過。

(5) 將屬於動詞的否定詞，附綴於代名詞之前，而成下之形式，這種場合，可缺其主格。

生	與	對	造	前
нѣкого	кѣкому	нѣкого	нѣкем	нѣ о ком
нѣчего	нѣчему	нѣчего	нѣчем	нѣ о чѣм
Нѣчего говорить.		無可說的話，談不到。		
Нѣкого бранить.		無可罵之人。		
Нѣкому дать.		無可與之人。		
Нѣ с кем говорить.		無可語之人。		
Нѣ о чѣм говорить.		無可說之話。		

譯 讀 XI.

С кем вы говорѣли, когда он был у вас?

Я говорил с господином, котораго вы хорошо знаете.

Какіе успѣхи дѣлают ученикі?

Онѣ дѣлают большіе успѣхи.

Кому вы дали исьмѣ?

Тому слугѣ, котора́й стоял у дверей.

Не слышали ли вы что-нибудь о русско-япѣнской войнѣ?

Нѣтъ, я ничего не слышал.

С кем вы говорили так долго?

Я ни с кем не говорил.

Тот счастлив, кто малым доволен.

Я сказал, что нѣ буду дома.

Будет ли у меня завтра кто-нибудь из учеников?

На улице какой-то господин спросил меня о дороге. Я потом узнал, что это был господин г. Чжан.

Были ли вы когда-нибудь за границею?

Нет, я ни разу не был за границею.

В этом городе у меня совсем нет знакомых, так что мне не у кого бывать.

語 彙

успех	進步	слуга	僕人
дверь	門	война	戰爭
долго	長久	счастливый	幸福的
довольный	滿足	дорога	道路
узнал	注意, 想到	знакомый	知己, 友人(名詞)
так что	因此		

解 答 XI.

他到你那裏去的時候, 你在同誰說話?

我同你所認識的那個紳士說話。

學生在怎樣地進步?

他們是在大大地進步。

你把書信給了誰?

給了立在門旁的僕人。

你關於俄日戰爭的事聽到點甚麼嗎?

不, 我甚麼也沒有聽到。

你和誰這樣長久地說過話?

我和誰也不會說過話。

少而知滿足者是幸福的。

我說不在家裏。(這裏的 что 爲接續詞)

明天學生中有誰會到我這來嗎？

街上有紳士向我問路。後來我才想到這就是張君。

你幾時到過外國嗎？

不，我一次也沒有到外國。

這街上我沒有一個知己，因此我不去訪誰。

第 十 六 日

不定, 定, 數量代名詞

I. 不定代名詞 (續)

1. 不定代名詞尚有下列數種。

один 某 (雖與數詞「一」相同, 但有複數)

другой 別的

иной 另外, 某

мнѳгое, многие 多的

прочее, прочне 其他的

除 один 外,變化悉與形容詞相同。

2. один 的變化

	單 數		女	複 數
	男	中		(三性)
主	один	одно́	одна́	одни́
生	одного́		одной	одних
與	одному́		одной	одним
對	один	одного́	одну́	主或生
造	одним		одно́ю (-ой)	одними
前	об одно́м		об одной	об одних

例:

Один богáтый купец построил великолéпный дом по ётой улице.

某富有的商人沿着這街建了壯麗的家屋。

В нáшем клáссе учеников очень мáло: одни́ больны́ и сидят дóма, другие же ещё не приехали из деревень.

我們的級裏學生很少,或者因病在家,或者(其他諸人)尙未從鄉裏出來。

У ии́х людéй стра́шная охóта к учению́.

某種人們對於學問有強烈的嗜好。

Мно́гие не вéрят ётим слухам.

這個傳聞不信者很多。

Будущность ётого молодого человека обещаёт **многое**. 這個青年的未來是很有希望的。

II. 定代名詞

(1) 定代名詞如下：

весь	凡, 都, 一切	} 變化同形容詞
сам	親自, 自身 (self)	
самый	同一的, 相同者	
всякий	所有, 一切的	
каждый	各, 每	

(2) весь. сам 的變化

	單 數		女 性	複 數
	男 性	中 性		(三性皆通)
主 生	весь	всё	вся	все
	<u>всего,</u>		всей	всёх
與 對	всему		всей	всём
	весь	всего	всю	主或生
造 前	всем		всёю (-ей)	всёми
	о всём		о всей	о всёх
主 生	сам	самó	самá	самн
	самого́		самой	самíх
與 對	само́му		самой	самím
	主或生	самó	самоё, саму́	主或生
造 前	самím		само́ю (-ой)	самíми
	о самóм		о само́й	о самímх

(3) сам 與 самый 相似, 故在使用上須注意不使彼此混同。

Самá мать это сказа́ла.

母親親自說了這話。

У меня́ само́го сейчас нет денег.

我自己現在沒有錢。

Он много говорил о само́м себе.

他說了許多關於自己的話。

Кре́ность стои́т на са́мом бере́гу мо́ря.

要塞適建立於海岸。

В это́м са́мом до́ме когда́-то жили знаменитый писатель.

這家裏以前真有有名的作家住過。

Тот же са́мый человек мне рассказал это.

那同一的人向我說了這樣的話。

Он говорил то́ же са́мое.

他說了相同的話。

Он всякий день, и в дурную и в хоро́шую погоду, ходит в учи́лище.

他每天不論天氣好不好，總要到學校去。

Друг дру́га. 相互(僅變化其後者而用於各種有相互意義的句中)。

Они лю́бят друг дру́га.

他們互相愛好。

Мы ча́сто бывали друг у дру́га.

我們常常往來。

Они дово́льны друг другом.

他們互相滿足。

III. 數量代名詞

(1) 數量代名詞如下：

стóлько	祇這些	скóлько	幾許，多少
нэско́лько	若干	ннэско́лько	一些沒有
ско́лько-нибу́дь	幾許？	多少？	
мно́го	多	мáло	少
		немно́го	不多

(2) 上列各語亦可作副詞使用。(在與動詞有關係時)

Скóлько ученикóв ещё не приéхало?

還有多少學生沒有來呀？

Много ученикóв ещё не приéхало.

還有許多學生沒有來。

Скóлько вчера вы занимáлись?

昨天你用了多少功？

Вчера я занимáлся много.

昨天用了許多功。

(3) **стóлько** 與 **скóлько** (**нескóлько**, **ннэскóлько**) 的變化。

變化雖與形容詞同，但僅為複數而已，且其主格與對格須以 *о* 為語尾。

主	скóлько
生	скóльких
與	скóльким

對	СКОЛЬКО
造	СКОЛЬКИМИ
前	О СКОЛЬКИХ

前置詞

про	對於，關於（與 о 同）	} 需要對格
через, чрез	通過（經，渡，後）	
сквозь	通過（貫，穿）	

Он про вас (о вас) ничего не говорил.
他對於你甚麼也不會說。

Я еду через реку.
我越過河。

Письмо отправлено через Сибирь.
信經西伯利亞發出。

Я придю через неделю.
我過一星期後來。

Я узнал это через него.
我經他方才知道這話。

Пишите через линию.
一行隔一行寫吧。

Чернила протекают сквозь бумагу.
墨水透過紙。

При 際，傍——需要前置格

У меня при себе нет денег.
我手頭沒有錢。

Это случилось при мнѣ.

這是在我那裏發生的。

с 或 со ^由_從——需要生格(需要造格者已如前述)

Вѣтер дует с востока.

風從東吹來。

Офицер возвратился с войны.

軍官歸自戰爭。

Занятия начинаются с первого января. (первое

初一日) 課業從一月一日開始。

близ 近, 附近 вместо 代, 替

крóме 在...之外 около 在...周圍

средí 在...之中 относительно 關於 } 需要生格

насчёт 關於 подле 在...之旁

вследствие, в виду 因爲

下列副詞均可用作前置詞。

внутри 在...內部 внúтры 到... 內部

вне 在...外部 кругом 在... 周圍

мимо 傍, 側 против 相對, 相反 } 需要生格

напрóтив, насúпротив 反對, 反而, 倒而

вóзле 在...旁 прѣжде, раньше 以前

Вместо денег я получил вексель.

我改收了支票以代現金。

Мореплавателям не раз удалось об'езжать кругом света. 航海者不止一次環繞了地球的周圍。

Кроме денег у него много имений.

金錢之外，他有許多領地。

Относительно этого вопроса я ничего не могу сказать.

關於這個問題，我甚麼也不能說。

Вследствие сильного мороза дети не могут выходить из дому.

因爲很冷的緣故，小孩子不可從家裏出去。

Ученики собрались около учителя.

學生會集於先生的周圍。

В виду дальности пути я не мог ходить пешком.

因爲路遠的緣故，我不能步行。

Дом стоит против почтовой конторы.

家建在郵局對面。

После уроков мы отправились на прогулку.

課後我們出外散步。

Я скажу после.

以後再說吧。

Я думал, что он заедет ко мне, а он проехал мимо. . . 我想他必經我的家的，那知他已從旁過去了。

Прéжде (раньше) он говорил по-русски очень хорошо, а теперь не так.

以前他俄語說得很好，現在並不如此。

Прежде всего я должен это сделать.

首先(比甚麼都前)我不得不爲此。

Между 在...之間——需要造格

Крушение поезда случилось между Ленинградом и Москвою. 列車的顛覆是發生於列寧格勒與莫斯科之間。

Мы ехали между лесом и рекою.

我們到樹林與河流之間去。

согласно	依, 照	} 需要與格
вопреки	違, 反	
благодаря	賴以	

Согласно этому известию.

依照這個報告。

Вопреки ожиданию.

違於期待。(出於意料)

Благодаря его старанию.

靠他的盡力。

譯 讀 XII.

Все ли ученики в классе?

Нет, некоторых ещё нет.

В каких частях города вы были?

Я ездил по **всему** городу.

Я **весь** мокрый.

Мы играли **всю** ночь.

В прошлое воскресенье **весь** день я сидел дома и занимался.

Только вчера мы переехали на новую квартиру и во **всём** доме ещё страшный беспорядок.

Каждый ученик отвечает отдельно.

Многие думают, что между Россіею и Китаем будет война.

Говорили ли вы когда-нибудь с министром?

Нет, с **самим** министром я никогда не говорил.

Императорский дворец находится в центре города.

Этот журнал считается **самым** лучшим из всех периодических изданий этого города.

Высшее коммерческое училище считается высшим учебным заведением.

Нет учебных заведений выше университета.

Верите ли вы его словам?

Нет, не верю, потому что он часто говорит неправду.

語 彙

часть	部分	мокрый	濡溼的
переехать	搬移	и	於是,因此
беспорядок	紊亂,無秩序	отдельно	個個,各各
Министр	大官,總長	Императорский	皇帝的

центр	中心, 中央	журнал	雜誌
считаться	數爲, 可算	периодический	定期的
издание	出版, 出版物	коммерческое училище	商業學校
учебное заведение	學校	университет	大學
часто	屢屢, 常常	целправда	說謊, 虛僞

解 答 XII.

學生都在教室裏嗎？

不, 有些還不在。

市上的那一部分你去過了？

我全市都去兜過了。

我全身溼的。

我們遊了一夜。

上星期日我整天在家用功。

昨天我們剛搬進了新屋，因此家中弄得異常混亂。

各個學生各個回答。

俄國與中國之間將有戰爭，這樣想的人很多。

你幾時曾和總長說過話嗎？

不，總長不曾親自和我說過話。

皇帝的宮殿是在市的中央。

這雜誌在全市의 定期刊物中可算最好。

高等商業學校可算最高的學校。

比大學以上的學校是沒有的。

你相信他的話嗎？

不，不相信，因為他常常說謊。

第十七日

數詞——個數數詞

I. 個數數詞的變化

(1) (ОДИН) 的變化與其在爲不定代名詞時相同。
(前日)

(2) 2, 3, 4 的變化如下：

	男中 女	三性共通	同左
主	два́ две́	три	четы́ре
生	двух	трёх	четырёх
與	двум	трём	четырёх
對	主或生	主或生	主或生
造	двумя́	тремя́	четырьмя́
前	о двух	о трёх	о четырёх

(3) 5, 6, 7, ... 19, 20, 30 等數詞, 其語尾皆有軟音符, 故變化與名詞第三式的女性變化相同。(但對格常等於主格)

主	пять	семь	восьмь	двадцать
生	пяти́	семи́	осьми́	двадцати́
與	пяти́	семи́	осьми́	двадцати́
對	пять	семь	восьмь	двадцать
造	пятью́	семью́	восемью́	двадцатью́
前	о пяти́	о семи́	на осми́	о двадцати́

(4) 50, 60, 70, 80 這四個數詞係各由 5, 6, 7, 8 之後附綴 десят 而成, 在變化時, 其前後二部均各自變化, 但 десят 的變化可認為 десять (軟語尾) 的變化, 且其對格常等於主格。

	50	70
主	пятьдесѧт	семьдесѧт
生	пяти́десѧти	семи́десѧти
與	пяти́десѧти	семи́десѧти
對	пятьдесѧт	семьдесѧт
造	пятью́десѧтью	семью́десѧтью
前	о пяти́десѧти	о семи́десѧти

(5) 40, 90, 100 這三個數詞的主格與其對格相同, 而其餘各格則皆終於 -а.

主	сорок	девяно́сто	сто
生	сорока́	девяноста́	ста́

與	сорока́	девяно́ста	ста
對	сорок	девяно́сто	сто
造	сорока́	девяно́ста	ста
前	о сорока́	о девяно́ста	о ста

(6) 複合數詞係根據其所成立的基數詞的各個變化爲其變化原則。

例： 152 сто пятьдесят два.

主	сто	пятьдеся́т	два
生	ста	пятидеся́ти	двух
與	ста	пятидеся́ти	двум
對	сто	пятьдеся́т	два*
造	ста	пятидеся́тью	двумя́
前	о ста	о пятидеся́ти	о двух

【註】 * 複合數詞中的 2, 3, 4, 其對格常等於主格。

II. 數詞與名詞的關係

(1) 數詞「一」之後的名詞常爲單數，其各格亦與數詞一致。

主	оди́н	слон
生	одно́го	слонá
與	одно́му	сло́ну
對	одно́го	слонá
造	оди́м	слонóм
前	о́б оди́ном	слонé

(2) 數詞 2, 3, 4 之後的名詞, 在數詞爲主格時, 須爲單數生格, 數詞爲其他各格時, 則相一致。

主	два	мáльчика	(單生)	две	кнѳги
生	двух	мáльчиков	生	двух	книг
與	двум	мáльчикам	與	двум	кнѳгам
對	двух	мáльчиков	對	две	кнѳги
造	двумя́	мáльчиками	造	двумя́	кнѳгами
前	о двух	мáльчиках	前	о двух	кнѳгах

(3) 5 以上的基數詞如爲主格時, 則附於其後的名詞須爲生格, 如爲其他各格時, 則彼此一致。

五個男孩子

一百册書

主	пять мáльчиков	сто книг
生	пяти́ мáльчиков	ста книг
與	пяти́ мáльчикам	ста кнѳгам
對	пять мáльчиков	сто кнѳг
造	пятью́ мáльчиками	ста книгами
前	о пяти́ мáльчиках	о ста кнѳгах

(4) 複合數詞之後的名詞, 其數及格須依複合數詞最後的基數詞——例如 152 的 2——的需要而定。

九十三人

主	девяно́сто	три	челове́ка
生	девяно́ста	трѳх	челове́к (複生)
與	девяно́ста	трѳм	челове́кам
對	девяно́сто	три	челове́ка

造	девяноста	тремя	человеками
前	о девяноста	трёх	человеках

III. 數詞與形容詞的關係

(1) 數詞「一」之後的形容詞，概為單數，其格亦與數詞一致。

主	один	хороший	ученик	一個好學生
生	одного	хорошего	ученика	
對	одного	хорошего	ученика	

(2) 數詞 2, 3, 4 之後的形容詞，如數詞為主格時，須為複主或複生，如數詞為其餘各格時，則相當於名詞。（複合數詞亦同）

主	два	хорошие 或 хороших	ученика	二個好學生
生	двух	хороших	учеников	
與	двум	хорошим	ученикам	
對	двух	хороших	учеников	

(3) 5 以上的數詞之後的形容詞，除主格及對格為複數生格外，其餘諸格的數及格皆與數詞一致。

主	семь	добрых	мальчиков	七個好男孩子
生	семь	добрых	мальчиков	
與	семь	добрым	мальчикам	

IV. 百位數以上的個數數詞

(1) 百位數，即 200, 500, 700 等係由 2, 5, 7 等的基數詞與 сто 接合而成，因 сто 的結尾終於 o，故可以中性名詞的方法處理之，惟 200 (двести) 的主格，對格，另有特種形式，但其餘諸格，則仍依這個規則。 /

	200	300	500
主	двѣсти	трѣста	пятьсот
生	двѣхсот	трѣхсот	пяти́сот
與	двѣмстам	трѣмстам	пяти́стам
對	двѣсти	трѣста	пятьсот
造	двумя́стами	трѣмя́стами	пятью́стами
前	о двѣхстах	о трѣхстах	о пяти́стах

(2) 千位數 ты́сяча 因其結尾終於 -а，故亦可如軟性名詞變化之，即凡以 1000 為單位的數詞，(至百萬止) 皆可視 ты́сяча 為名詞，而依 II 的規則以定其前附數的需要就可。

主	ты́сяча 千	две	ты́сячи 二千	пять	ты́сяч
生	ты́сячи	двух	ты́сяч	пяти́	ты́сяч
與	ты́сяче	двум	ты́сячам	пяти́	ты́сячам
對	ты́сячу	две	ты́сячи	пять	ты́сяч
造	ты́сячею	двумя́	ты́сячами	пятью́	ты́сячами
前	о ты́сяче	о двух	ты́сячах	пять	ты́сячах

(3) 百萬數 миллио́н 的變化概照男性名詞，其與他數接合而用時，亦可視為名詞而處理之，與百位數、千位數的方法相同

153,072,000

主	сто пятьдесят три миллиона семьдесят две тысячи.
生	ста лятидесяти трёх миллионов семидесяти двух тысяч.
與	ста лятидесяти трём миллионам семидесяти двум тысячам.
對	同於主格
造	ста пятьюдесятью тремя миллионами семьюдесятью двумя тысячами.

[注意]

(1) год (歲) 與個數數詞共用時, 其複數生格不用 годóв 而用 лет.

主	два года	пять лет
生	двух лет	пяти лет
與	двум годам	пяти годам
對	同於主格	主
造	двумя годами	пятью годами

(2) 近似數表示法.

(a) 置數詞於名詞之後.

пять рублей 五個盧布

рублей пять 約五個盧布

(b) 利用前置詞 около (生格).

Я заплатил около пяти рублей.

我付了約五個盧布.

(c) 利用副詞 приблизительно.

Я проехал это расстояние приблизительно в два часа. 約兩個鐘頭我便通過了這距離.

年 齡 的 表 示 法

Ско́лько вам лет?   你幾歲?

Мне двáдцать два го́да.   我廿二歲。

Семна́дцати лет Пётр вступил на престол.

彼得在十七歲(生格)登了帝位。

譯 讀 XII.

52 недели или 365 дней составляют один год.

Эти два ученика не прилежны.

Ско́лько человек при́ехало?

При́ехало пять человек.

Пятьсот ко́пеек составляют пять рублѣй.

В этом городе от тридцати до сорока тысяч жителей.

В один час мы проѣхали бо́лее 14 вёрст.

Ско́лько это составляет всего́?

Это составляет двести пудов три фунта.

Что сто́ит фунт мя́са в Ленинграде?

Около сорока ко́пеек.

Долго ли он учё́тся ру́сскому языку?

Некоторые из его знако́мых говорят, что он учился шесть лет, другие же говорят, что только три го́да.

Перо с ручкою на де́вять сен доро́же карандаша.

Ско́лько лет ва́шему бра́ту?

Ему́ двáдцать лет и три ме́сяца.

В вáшей тетради ещё три́дцать чты́ре чистых
листа́.

Я приехал в два часа двадцать мину́т.

Моя мать приехала в пять часо́в утра и уехала в
три часа́ веча́ра.

Сто тридцать шесть раз 2222-302192.

Его жа́лование в четыре ра́за бо́льше чем моё.

俄國的度量衡

- (1) верста́ -- 俄里 = 500 сажене́й (或 сажень)
сажень = 7 футов 3 аршина́.
(аршин = 營造尺二尺三寸強 верста = 營造
尺 1.92 里強)
- (2) Пуд = 40 фунтов (фунт -- 俄斤相當中國
10.974 兩)
- (3) десятина́ = 2400 квадратных сажень (平方
晒) (中國 47.19 方尺弱)

解 答 XIII.

五十二星期或三百六十五日爲一年。

這兩個學生是不勤勉的。

有幾個人來過嗎？

有五個人來過了。

五百戈比合五個盧布。

這個市裏有三萬到四萬的居民。

一小時之間，我們進行了十四俄里。

這些共總多少？

這些共總是二百波特三楓脫。

在列寧格勒肉一斤要多少？

約四十戈比。

他好久學過俄國話嗎？

他的友人中的某人說他已學了六年，別一個人說他只學了三年。

筆與筆桿共要九分，比鉛筆貴。

你的兄弟幾歲？

他是二十歲另三個月。

你的記事冊裏還有三十四頁空白。

我在二點二十分到着的。

我的母親是早上五點鐘來，下午三點鐘去的。

2222 的 136 倍爲 302192。

他的俸給比我多四倍。

說 明

3. 4. приехалo 爲無人稱用法，（參照 51 頁注意）
человек 係複數性格。（參照 203 頁的 2）
5. конеек 係不規則複數生格。（參照 58 頁的 6）
7. в один час 係副詞形，意即於一小時間。
8. всего 同上。
12. русскому 之爲與格，係應動詞的需要。（參照 85 頁）
21. его 在這裏爲物主代名詞，（參照 66 頁）раза 爲生格，係應 четыре 的需要。

第十八日

順序數詞 集合數詞, 分數詞

I. 順序數詞表

1	пéрвый	16	шестна́дцатый
2	второ́й	17	семи́надцатый
3	трéтий	18	восемна́дцатый
4	четвéртый	19	девя́тнадцатый
5	пя́тый	20	двадцáтый
6	шестóй	21	два́дцать пéрый
7	седьмо́й	22	два́дцать второ́й
8	восьмо́й	23	два́дцать трéтий
9	девя́тый	30	три́дцать и́
10	деся́тый	40	сороково́й
11	оди́ннадцатый	50	пятидеся́тый
12	двена́дцатый	60	шестидеся́тый
13	трина́дцатый	70	семидеся́тый
14	четы́рнадцатый	80	восемидеся́тый
15	пятна́дцатый	90	девяно́сый

100	со́тый	2000	двух-ты́сячный
120	сто два́дцатый	3000	трёх-ты́сячный
125	сто двадцать пята́ый	4000	четы́рех-ты́сячный
200	двухсо́тый	5000	пятиты́сячный
300	трехсо́тый	6000	шеститы́сячный
400	четырёхсо́тый	7000	семиты́сячный
500	пятисо́тый	8000	осьмиты́сячный
600	шестисо́тый	9000	девятиты́сячный
700	семисо́тый	10,000	десятиты́сячный
800	осьмисо́тый	100,000	стоты́сячный
900	девятисо́тый	1,000,000	миллио́нный
1000	ты́сячный		

II. 順序數詞的變化

(1) 順序數詞除 третий (第三) 之外, 皆以 -ый, -ой 爲語尾, 變化均與形容詞同。

пéрвый учени́к, пéрвого учени́ка, пéрвому ученику́, пéрвого учени́ка, пéрвым учеником..... 第一個學生

пéрвые дни, пéрвых дней, пéрвым дням..... 最初的幾日

сороко́вой но́мер, сороко́вого но́мера..... 第四十號

(2) 複合順序數詞, 僅其最後的基數詞具形容詞的形式而有變化。

ты́сяча три́ста два́дцать се́дьюой 第一千三百二十七

ты́сяча три́ста два́дцать се́дьюого 同上生格

(3) третий (第三) 的變化如下:

	單 數			複 數
	男性	中性	女性	
主	третий	третье	третья	третьи
生	третьего		третьей	третьих
與	третьему		третьей	третьим
對	主或生	третье	третью	主或生
造	третьим		третьею	третьими
前	о третьем		о третьей	о третьих

[注意]

(1) 與順序數詞有關的疑問代名詞爲 *котóрый*,
(與個數數詞有關者爲 *скóлько*)

Котóрый нóмер этóго дóма? 這家是幾號?

Нóмер пятна́дцатый. 十五號。

(2) 與順序數詞共用時的 年 字爲 *год*.

(3) 年月日及年齡的表示法

(a) 年(紀元)常用順序數詞表示。

Сто пятьдесят шестóй год до Рождества Христо́ва.
基督紀元前一百五十六年。

Ты́сяча во́семьсот девяно́сто пятый год по Рожде́ству Христо́ве.
基督紀元後一千八百九十五年。

(b) 表示年數或月名時, 須用前置詞 *в* 與前置格, 但在二者合用時, 則年數須爲生格。

В ты́сяча во́семьсот девяно́сто пя́том году.

一千八百九十五年。

В я́нваре (мéseце), в февралé.....

一月, 二月。

В я́нваре ты́сяча во́семьсот девяно́сто пя́того го́да.
一千八百九十五年一月。

(c) *и* (число) 的表示亦用順序數詞, 其用作副詞時, 則置之於生格

Сегóдня пёрвое (число). 今天是初一。

Зáвтра будет вторóе января́ 1895 го́да.

明天爲 1895 年一月二日。

Он роди́лся пёрвого января́ 1895-го́ года.

他是 1895 年一月一日生的。

Он роди́лся в 1895-ом году, пёрвого января́.

同上

(d) 年齡在約略計算時亦以順序數詞表示之。

Ско́лько ему лет? 他是幾歲?

Ему́ три го́да. 他是三歲(足)

Ему́ трéтий год. 他就要三歲。

(4) 鐘點表示法。

(a) 用個數數詞法。

час 點, 小時   мину́та 分

Два часа́ двáдцать пять мину́т. 二點二十五分。

Пять часо́в три мину́ты. 五點三分。

В пять часо́в три мину́ты. 五點三分(對格)

(b) 用順序數詞法。

12 時與 1 時之間爲第一時 (пёрвый час), 1 時與 2 時之間爲第二時 (второ́й час) ..... 11 時與 12 時之間爲第十二時 (двена́дцатый час), 按時以順序數詞計算。但 час 須爲生格, 而且須附以分數。

Кото́рый теперь час? 現在幾點鐘?

Два́дцать пять мину́т шесто́го (часá).

(Пять часо́в двáдцать пять мину́т).

第六時的二十五分。(即五點二十五分)。

Десять мину́т четвёртого. (Три часа́ десять мину́т).

第四時的十分。(即三點十分)。

(c) 用前置詞 без (無, 缺——生格) 法。

Без пяти́ (мину́т) шесть (часо́в).

六點缺五分。

(d) 不用三十分, 十五分, 四十五分, 而改用半, 四分之一(一刻), 四分之三(三刻)等。

половина 半(三十分鐘) четверть 四分之一(十五分鐘)

три четверти. 四分之三(四十五分)

Пять с половиною. 五點半。

В половине шестого. 第六時的半(五點半)

Без четверти шесть. 六點缺一刻。

III. 集合數詞

(1) оба, обе (兩, 雙) 的變化。

	男性中性	女性
主	оба	обе
生	обо́их	обе́их
與	обо́им	обе́им
對	主或生	主或生
造	обо́ими	обе́ими
前	об обо́их	об обе́их

[注意]

оба, обе 之後的名詞與在數詞 2, 3, 4 之後時的規則相同。但女性名詞在 обе 之後者用複數生格。

Оба двоюродные брата гуляли с обе́ими сёстрами.

兩個表兄弟和我的兩個姊妹曾一同散步。

Обе стороны 兩旁 (сторона 旁)

例外: Обо́его по́ла 兩性的 (пол 性)

Собра́ние обо́его по́ла 男女的集會

(2) 與名詞的變化相同者。

пара 對   пято́к 五個   десято́к 十個

со́тня 百個   двѐжина 打(十二個)

(3) **дво́е** 二個 **трё́е** 三個。

生 **дво́их** 與 **дво́им** 造 **дво́ими** 前 **о дво́их**

(4) **че́тверо** 四個 **пя́теро** 五個 **ше́стеро** 六個。

生 **четверы́х** 與 **четверы́м**.....

Он подаря́л мне па́ру краси́вых ва́з.

他贈了我一對美麗的花瓶 (ваза)。

У меня́ пя́теро дете́й.

我有五個小兒。

IV. 分 數 詞

(1) **полтора́** 1½ **полтора́ста** 150.

	單 數			複 數
	男性 中性	女性	三性共通	
主	полтора́	полторы́	полу́торы	
生	полу́тора	полу́торы	полу́торых	
與	полу́тору	полу́торе	полу́торым	
對	полтора́	полу́тору	полу́торы	
造	полу́торым	полу́торою	полу́торыми	
前 о	полу́торе	о полу́торе	о полу́торых	

полтора́ста 除了主對二格之外，皆爲 полу́тораста。

(2) **полови́на** ($\frac{1}{2}$) **треть** ($\frac{1}{3}$) **че́тверть** ($\frac{1}{4}$).

變化與名詞同。(女性)

[注意]

凡名詞之以 пол- (半) 前綴而成者，其主對兩格以外之格，皆須插入 -y-。(單複兩數皆通)

полстакáн, полу́стакана, полу́стакану. 半盃

полу́стакáны, полу́стаканов, полу́стакáнам. 半盃(複數)

полми́ну́та, полу́мину́ты, полу́минуте. 半分時

(3) 純粹的分數詞。

$\frac{1}{3}$	одна́	трѣтья	(часть),
	одной	трѣтвей	(части).
$\frac{2}{5}$	две	пя́тых	(части),
	двух	пя́тых	(частей).
$\frac{7}{8}$	семь	восьмы́х	(частей),
	семи́	восьмы́х	(частей).
$9\frac{5}{6}$	де́вятъ и пять ше́стных.		
$\frac{2}{3}$ 盧布	две пя́тых рублѣ.		
4 盧布又 $\frac{3}{5}$	четы́ре и три пя́тых рублѣ.		
5 盧布又 $\frac{3}{5}$	пять и три пя́тых рублѣ.		
俸給的五分之...	пя́тая часть жалованья.		

譯 讀 XIV.

Январь первый, февраль второй, март третий
мѣсяц в году́.

Моя сестра́ двадцать пя́тая ученица́ в клáссе.

Мой дядя́ роди́лся 14-го августа́ 1892 г.

Русско-япо́нская война́ началась в 1904 г. кон-
чилась в 1905 г.

Ка́кое сего́дня числѣ? Сего́дня у нас 10-ое
августа́ (по русскому сти́лю).

Пётр Вели́кий сконча́лся в Петербу́рге, 8-го
февралѣ́ 1725 г. на 53-ем году́ своѣй жи́зни.

Ны́не два́дцатое столéти.

Мы в 20-ом вéке.

Он роди́лся в 4 ом годú Минко, т. е. в 1915-ом
годú по Р. X.

Котóрый те́перь час? 20 мин. вoсьмóго.

Без чéтверти семь.

Три с полови́ною.

Оба учи́теля говоря́т оди́о и то же.

Деся́ток груш сто́ит полтора́ рубля́.

Обе сто́роны не пра́вы.

解 答 XIV.

正月是第一，二月是第二，三月是第三的月。

我的姊妹是級中二十五號的學生。

我的叔父是一八九二年的八月十四日生的。

日俄戰爭是在一九零四年開始一九零五年告終
的。

今天是何日？今天是我們這裏（俄俗）的八月
十日。

彼得大帝於彼多勒格的，一七二五年的二月八
日五十三歲死了。

現代是二十世紀。

我們在二十世紀裏。

他是在民國四年即西曆一九一五年生的。

現在是幾點鐘？

七點二十分，
 七點缺十五分，
 三點半，
 雙方的先生都同樣說着，
 梨十個要一盧布半，
 雙方都不對。

第 十 九 日

動 詞 的 體

I. 完成體及不完成體

(1) 俄語中幾乎一切的動詞皆以同一的意義而有兩種形體。其區別即稱爲 **вид** (體)，一爲完成體，別一爲不完成體。

	不完成體	完成體
寫	писать	написать
讀	читать	прочитать
學	учиться	научиться
想	думать	подумать

示	показывать	показать
買	покупать	купить
說	говорить	сказать
取	брать	взять

如上之例，可見完成體與不完成體其語根亦有全然各殊者，但此僅為少數而已。大多數皆由前綴小詞的有無或語尾的差異以區別之。

(2) 兩體在文法上的應用：不完成體用以表示動作或狀態之繼續者，完成體則用以表示動作進行的開始或完結的瞬間而無關於其繼續與否者。

例：

不完成體

Теперь я **пишú** письмо.

現在我在寫信。

В училище ученикí **читаюТ** книги.

學校裏學生讀書。

Вчера, когда он был у меня, я **читал** книгу.

昨天他到我這裏來時我正在讀書。

完成體

Вчера я **написáл** много писем.

昨天我寫了許多信。

В воскресенье я **прочитал** несколько книг.

星期日我讀完了若干冊的書。

(以上完成體係表示動作的完成終了者)

Он **поéхал** в деревню (поехать 乘去，離去——

完成體) 他出發到鄉裏去了。

(本例的完成體係示動作的開始，其「去」之繼續與否無關)

Когда я **ёхал** к брату, я **увидел** вас в трамвае.

我到兄弟家去的路上, 在電車中見過你。

(увидеть 完成體, ехать 不完成體)

Не курите в вагоне. 車中不要喫煙。

(курить 係不完成體)

(3) 不完成體除其原有之職能外, 兼能示動作的反復, 故 часто (常常) обыкновенно (通常) постоянно (不斷) всегда (常) ежедневно (每日) иногда (時時) 等的副詞, 常與不完成體共用。

Он часто **бывает** у меня. 他常常到我這裏來。

Мальчик ежедневно **ходит** в училище.

男孩子每天到學校去。

За квартиру я **плачу** сто рублей в месяц, за этот месяц я уже **заплатил**.

我每月付房租一百盧布, 本月分已經付了。

(платить 係不完成體 заплатить 係完成體)

(4) 不完成體有過去, 現在, 未來三時。完成體僅有過去, 未來二時, 無現在 [因現在的瞬間(無繼續)裏所完了的動作, 說時已成過去]。若將完成體的動詞, 如不完成體的直陳法現在形一樣變化之, 使得未來形。(故完成體的動詞不用 быть 的現在形爲其助動詞)。

писать 不完成體 未來 буду писать

написать 完成體 „ напишú

Завтра я напишú ему письмо.

明天我將寫書信給他。

Вперёд я буду писать ему чаще.

以後我將更常常寫信給他。

С бóдущего мéсяца я буду платить бóльше, но за этот месяц заплачú по-прéжнему.

下月起多付點吧，但本月分仍照向來一樣的付。

Обед всегда готóвит кухáрка; телько завтра, в виду ее отлúчки, сготóвит его хозяйка.

食事隨時都由廚女做的，只因明天她不在，故將由主婦自做。

Пишите, пожалуйста, почаще.

請更常常給我書信吧。

Напишите, пожадуйте, зáвтра.

請明天就寫吧。

II. 動詞的前綴小詞

品詞中，特於動詞之前附綴「前綴小詞」以修飾意義。前綴小詞有與前置詞相同者，亦有不相同者。

例：   писать   寫

зписать   填寫   выписать 摘錄，節錄

переписать 謄清   списать   抄寫

дописать	補寫	записать	寫上, 記上
приписать	添註	подписать	署, 簽

знать 知

сознать	意識	познать	認識
признать	認知	дознать	審查

ехать 乘去, 去

поехать	前赴	уехать	出發
приехать	到着	выехать	出去
отехать	遠去	переехать	遷, 移
заехать	去	разъехаться	四散

III. 多回體

動詞的多回體, 係用以表示動作之進行多次者, 其語尾如下:

-ать -ять; -ывать, -ивать. (-лить, имать, ирать).

例:

видать	看	знавать	知	читать	讀
писывать	寫	сказывать	說	говаривать	說
бывать	在	почёсывать	梳, 抓		

但在現今的俄文中, 多回體的意義, 通常皆以不完成體代之。即:

я часто читывал 已改用 я часто читал. 但多回體的語尾, 對於下述的「不完成體的構成」, 有重要的關係。

IV. 完成體及不完成體的構成規則

完成體及不完成體，一般皆以下之方法構成之。

(1) 不用前綴小詞而以根本的動詞爲不完成體

писáть	寫	чигать	讀	знáть	知
говори́ть	說	гото́вить	準備	смотре́ть	觀
ви́деть	看	слы́шать	聽	бра́ть	取
казаться	像, 似 被想	учи́ть	教	горéть	燃
ста́вить		置, 放	плати́ть	付, 還	

(2) 如上的不完成體，若於其前附以前綴小詞，便皆變爲完成體。

(3) 由(2)的方法而成的完成體，如另得新的意義時，更可將其語尾變爲多回體的語尾，使成爲其對應的不完成體。

完成體

不完成體(多回體語尾)

выпи́сать	摘錄	выпи́сывать
подпи́сать	署名	подпи́сывать
дочита́ть	讀完	дочита́ывать
призна́ть	認識	призна́вать
созна́ть	自認	созна́вать
выговори́ть	發言	выговари́вать
уговори́ть	說服	уговари́вать
вы́брать	選擇	вы́бирать
собра́ть	集合	собира́ть
уплати́ть	付還	упла́чивать

但如附以前綴小詞之後僅得該動詞的完成體而別無新的意義產生時，則不能再生新的不完成體。

根本動詞(不完成體)

писáть	寫
знáть	知
плáтить	付
смóтрѣть	看
пóльзовати	利用

完成體(附有前綴小詞者)

написáть
узнáть
заплáтить
посмóтреть
воспóльзовать

[注意]

(1) 未附前綴小詞的根本動詞, 亦有已爲完成體者, 但此只能視爲例外。若將此種動詞之後同樣的附以多回體的語尾, 亦可得不完成體, 且其體的關係亦與以前綴小詞綴成者相同。

完成體

дѣть	置, 藏
кóнчить	終, 完
хватíть	捕, 捉
дaть	給, 與
вы-дaть	交付
продaть	出賣
бросíть	投, 擲
выбросíть	丟, 棄
пустíть	放, 縱
упустíть	逃, 逸
решíть	決定
разрешíть	解決, 許可
купíть	買
выкупíть	買回, 贖
стáть	足, 夠
встáть	(成, 立 起)
перестáть	止

不完成體

дѣвáть
кóнчáть
хватáть
давáть
выдавáть
продавáть
бросáть
выбрасывáть
пускáть
упускáть
решáть
разрешáть
покупáть
выкупáть
ставáть
(становíться)
вставаáть
переставáть

(2) -нуть 的完成體(一回體)。

不附前綴小詞而有附以 -нуть 爲語尾以成完成體的動詞者。

例：

крикнуть 叫,喚 стукнуть 叩,敲 хлопнуть 急閉
(不完成體 кричать, стучать, хлопать)

此種動詞稱爲一回體,因其多用以表示急遽的一回的動作。

(3) 根本動詞中有不用其獨立的現在形而僅用其附有前綴小詞者。(即僅用其完成體者)此種完成體的動詞,其對應的不完成體,亦可由前述方法作之。

例：

根本動詞	完成體		不完成體(多回體語尾)
(лучить)	получить	收受	получать
(градить)	наградить	賞,賜	награждать
(нять)	принять	採取	принимать
	понять	理解	понимать
	отнять	取消	отнимать
(казать)	по-казать	示	показывать
	показаться	好像,給想	показываться
	указать	指示	указывать
	расс-казать	談話	рассказывать
(ложить)	отложить	延期	отлагать
(переть)	от-переть	開,啓	отпирать
	запереть	關,閉	запирать
(мереть)	умереть	死	умирать

(4) 完成體與不完成體,其語根有全不相同者。

完成體		不完成體
взять	取	брать
сказать	說	говорить

поймать	捕, 捉	ловить
ударить	打, 擊	бить
положить	置, 放	класть

(5) 多回體語尾 **-ать, -ять** 及由之而成的 **-вать, -лать, имать** 等皆有重音, 但 **-ывать, -ивать** 二語尾的重音卻在前面語根部分. 又, 凡多回體的語尾皆爲第一式的正式變化. (但 **-авать** 除外)

譯 讀 XV.

Он сделал много ошибок: он часто делает ошибки.
Написали ли вы уже письмо?

Нет, до сих пор ещё не успел; завтра напишú непременно.

Часто ли вы бываете у него?

Нет, я только раз был у него.

Отчего он так стесняется говорить по-русски?

Потому что он боится делать ошибки.

Пожалуйста кланяйтесь от меня всем вашим родным.

Запомните это выражение.

Не **хотите** ли вы купить эти папиросы?

Раньше я покупал такие, но теперь не буду.

Если бы вы не уступите, то я куплю в другом магазине.

Он часто рассказывает это и нам уже надоело.

Это лекарство без рецепта не отпускается.

Не спрашивайте его, он правды никогда не скажет.

Лучше я спрошú учителя.

Прчитите это письмо, а потом выскажите своё мнение.

語彙

успеть	(完成體)	趕得上,辦得到
непрѣменно		必,一定
раз		一次(副詞)
стесняться	(不完)	客氣,拘泥
кланяться	(不完)	鞠躬,致禮
запóмнить	(完)	記憶
ХОТИТЕ (хотеть)		欲,要
уступить	(完)	讓價,減價
надоѣсть (надоедать)	(完)	倦
лекарство		藥
рецепт		藥方
отпускаться	(不完)	發,放
мнѣние		意見
прочтите [прочеть (宣讀) 的命令形,參看次課]		

解 答 XV.

他做了許多錯誤,他常常弄出錯誤。

你已寫好了信嗎?

不,直到此刻還沒有辦好,明天一定寫吧。

你常常到他那裏去嗎?

不,我只一次到他那裏去過。

怎的他說俄語要這樣拘泥呢?

恐怕要弄出錯誤來。

請在你的親戚們之前替我說好!

請記憶這個表現吧。

你不想買這個紙卷嗎？

以前我買過這個，但現在不想買，
如果你不讓價，我就到別的店裏去買，
他常常談這話，因此我們已經聽倦了
這藥沒有藥方是不賣的。

不要去問他吧，因為他一定不會說真實的，
我去問先生較為好吧。

請宣讀這封信吧，並且在後請聲述自己的意見
吧！

第 二 十 日

以 -ТЬ (ТЬІ) 及 -СТЬ (СТІ) 爲不定法
語尾的動詞，不規則動詞 (一)

I. 以 -ТЬ (ТЬІ) 爲語尾者

例： ВЕЗТЬ 搬 ПОЛЗТЬ 爬 ЛЕЗТЬ 攀
ГРЫЗТЬ 嚙，啃

此種動詞的人稱語尾概取第一式語尾 [ете (еті)
亦同]。其變化如下：

現	在	я	везу́	ты	везёшь	он	везёт
		мы	везём	вы	везёте	они	везут

過去 вёз везла везло везли

命令法 везите

完成體 привезти (搬來) отвезти (搬去)

взлезть (攀登)

II. 以 -сть (сті) 爲語尾者

(1) 變化時仍保存 с 者.

нести 荷, 攜 пасти 牧, 畜

спасти 赦, 饒 (完) трясти 搖, 擺

現在 я несú ты несёшь он несёт

мы несём вы несёте они несúт

過去 нёс несла несло несли

命令法 несите

完成體 принести (拿來) снести (拿去)

запасть (貯, 儲備)

(2) 變 с 爲 д 者

вести 引, 導 блюсти 遵守 власть 置

красть 偷 пасть 落 прясть 紡

現在 я ведú ты ведёшь он ведёт

мы ведём вы ведёте онм ведúт

過去 вёл вела вело вели

命令法 ведите

完成體 привести (引來) перевести (改移, 繙譯)

красть (偷) напасть (攻擊)

упасть (落下, 倒下)

例外：

(1) иттí (идтí) 去 (變化另詳 168 頁)

(2) сесть 坐 (完)

未來 я сяду ты сядешь.....они сядут

過去 сел села село сели

命令法 сядьте

(3) ест 食

現在 я ем ты ешь он ест

мы едим вы едите они едят

過去 ел ела ёло ели

命令法 ешьте

(3) 變 **с** 爲 **т** 者

местí 掃 плестí 編, 織 приобретí 得(完)

гнестí 壓, 抑 цвестí 開花 расвестí 天明(完)

現在 я мету́ ты метёшь.....они мету́т

過去 мёл мела́ мелó мели́

命令法 метите

完成體 выместí (掃除) изобрестí (發明)

расцветí (開花)

例外：

ростí 長成 完成體 вьрости

現在 я расту́ ты ростёшь.....они расту́т

過去 рос росла́ росло́ росли́

(честь) 讀, 數 (完)

未來 я прочту́ ты прочита́ешь...они прочита́ют

過去 прочёл прочла́ прочло́

命令法 прочита́йте

(прочеть 與 прочитать 同, 其不完成體爲 прочитывать)

счесть (сочту́, сочтёшь.....) 不完成體爲 считать

以 -сть (сти́) 及 -зть (зти́) 爲不定法語尾
的動詞的多回體

下列動詞以 -ать 爲多回體語尾。

(但有定與不定的區別的動詞除外)

完成體

不完成體 (多回體語尾)

спасти́

救

спасать

(я спасу́ ты спасёшь.....)

набласти́

觀察

наблюдать

(я наблюдаю́ ты наблюдаёшь.....)

напасть

攻擊

нападать

с'есть

食盡, 吃光

с'едать

смести́

掃去

сметать

(я смету́ ты сметёшь.....)

приобрести́

得

приобретать

расцвести́

盛開

расцветать

вырости́

成長

вырастать

счесть

數, 算

считать

例外：

прочесть (прочитать)	讀	(прочитывать)
сесть	坐	садиться
уложить (укласти)	置	укладывать
скрасть	偷去	скрадывать

動詞的特殊變化

ИТИ (идти) 去——第一式不完成體

現在	я	иду́	ты	идёшь	он	идёт
	мы	идём	вы	идёте	они	идут

過去 шёл шла шло шли

命令法 иди́, идите́.

完成體 прийти́ 來 уйти́ 去 войти́ 赴, 前往
войти́ 進 выйти́ 出 пройти́ 通過

未來 я приду́ ты придёшь...они придут

命令法 приди́, придите́.

過去 пришёл пришла́ пришло́ пришли́

Дождь идёт. 雨下着。

Снег пошёл. 雪落下來了。

Дождь перестал. 雨停了。

ЕХАТЬ 乘去, 去——第一式不完成體

現在	я	еду́	вы	едёшь	он	едет
	мы	едем	вы	едете	они	едут

完成體

приехать 乘來, 到着 уехать 乘去, 出發

по́ехать 乘出, 前赴

未 來 я приеду ты приедешь...они приедут

хотеть 欲, 要 —— 不完成體

現 在 я хочу ты хочешь он хочет

мы хотим вы хотите они хотят

完成體 захотеть

сдать 送 —— 不完成體

現 在 я илЮ ты илёшь он илёт

мы илём вы илёте они илЮт

完成體 прислать 送來 выслать 送出

пла́кать 泣

я илчу ты илчешь...они илчут

искать 探尋, 求

я ищУ ты ищешь...они ищУт

命令法 ищите

完成體 запла́кать 泣出 отыскать 探出

сды́хать 聽 пахать 耕

я слы́чу ты слы́шишь...они слы́шУт

лгать 欺騙

я лгу ты лжёшь он лжёт
 мы лжём вы лжёте они лгут
 ждатель 等待 рвать 裂 врать 欺騙
 ткать 織 сосать 吸 орать 叫喚

я ждú ты ждёшь он ждёт
 мы ждём вы ждёте они ждúт

命令法 ждúте

完成體 подождать 等待 дожидаться 等候到

有 нуть 爲語尾的動詞

привыкнуть 慣, 習 (完成體)

未來

я привыкну-у ты привыкни-ешь он привыкни-ет
 мы привыкнем вы привыкнете они привыкнут

命令法 привыкни-те (вы)

過去 он привык она привыкла оно привыкло
 они привыкли

(он привыкну-л она привыкну-ла.....)

зябнуть 凍 (不完成體)

現在 я зябну ты зябнешь он зябнет
 мы зябнем вы зябнете они зябнут

過去 он зяб она зябла оно зябло они зябли

完成體

оза́бнуть 凍 свы́кнуться (過去 свы́кся) 慣
 кри́кнуть (過去 кри́кнул) 叫喚
 о́бману́ть (過去 -нул) 欺
 уто́нуть (過去 -нул) 溺水

有 -авать 爲語尾的動詞 (第一式)

дава́ть 給與 узнава́ть 認識 встávaть 起立
 продава́ть 賣 выдава́ть 交付 признава́ть 認, 視爲
 я да-ю́ ты да-ёшь он да-ёт мы да-ём
 вы да-ёте они́ да-ют 命令法 дава́йте (вы)

例外：плава́ть 游泳, 航行 я пла́ваю ты пла́ваешь...

[注意]

命令法的語幹, 依正常的規則, 是與現在語幹同一的, 上列情形, 僅爲例外。又 -авать 爲不完成體的語尾, 若除去之, 卽得原動詞的完成體。卽: дать (給與), продать (賣), узнать (認識), встать (起立), выдать (交付) 等, 皆爲完成體。

дать 的變化:

я дам ты дань он даст мы да́дим вы да́дите
 они́ да́дут 命令法 да́йте (вы)

語尾 -овать, -евать (第一式)

чувствова́ть 感覺 торгова́ть 買賣, 經商
 рисова́ть 畫, 繪 рекомендова́ть 介紹
 совеща́ться 商量 пользова́ться 用利
 совеща́ть 忠告 горева́ть 憂愁
 ночева́ть 住宿

я торг-у́-ю ты торг-у́-ешь он торг-у́-ет
 мы торг-у́-ём.....命令法 торг-у́-йте (вы)
 я гор-ю́-ю ты гор-ю́-ешь он гор-ю́-ет
 мы гор-ю́-ём.....

例外：здороваться 應酬 намереваться 企圖
 (正則第一式變化)

語尾 -нять (完成體)

第一類 (-нять 之前爲母音者)

понять 理解 за́нять 受, 領 принять 承受
 нанять 雇

未來 я пойм-у́ ты пойм-ёшь.....они́ пойм-у́т
 命令法 пойм-и́-те

第二類 (-нять 之前爲子音者)

поднять 舉, 揚, 提 снять 除去 отнять 奪去

未來 я подним-у́ (я подым-у́) ты подни́м-ешь
 они́ подни́м-ут

命令法 подни́м-и́-те (поды́м-и́-те)

[注意]

-(н)ять 雖原爲有(取)意義的根本動詞, 但現今已不單獨使用, 故如 менять (掉換——第一式) 等的動詞, 實與此不同。

多回體語尾 -нимать

понимать занимать принимать поднимать
 снимать отнимать

例外：вы́нуть 取出, 拔出 вы́нимать

ВЗЯТЬ 取 (完成體, 不完成體 брать)

я возьм-у́ ты возьм-ёшь.....они́ возьм-у́т

命令法 возьм-й-те

брать 取, драть 裂, 撕

я бер-у́ ты бер-ёшь.....они́ бер-у́т

命令法 бер-й-те

多回體語尾 -бирать -дирать

избрать 選 不完成體 избирать

собрать 集合 不完成體 собирать

звать 呼喚

я зов-у́ ты зов-ёшь.....они́ зов-у́т

命令法 зов-й-те

多回體語尾 -зывать

призвать 叫喚 不完成體 призывать

назвать 取名 不完成體 называть

гнать 追

я гон-ю́ ты гон-ишь.....они́ гон-ят

多回體語尾 -гонять

прогнать 追逐 不完成體 прогонять

譯 讀 XVI.

Моя сестра в скором времени **выидёт** замуж за учителя.

Без разрешения доктора он **вышел** из дому и сильно простудился.

За эти дни мне не здоровится, **будьте** добры рекомендовать мне хорошего доктора.

Вчера из России прислали мне новые книги, скоро **пришлют** и ещё.

Куда вы едете?

Я еду к брату вашего знакомого.

Вчера было так холодно, что я совсем **озяб**.

Одевайтесь потеплее, а то **озябнете**.

Этот русский очень скоро **привык** к здешнему климату.

Узнаете ли вы меня?

Вы вероятно не узнаете его, если **встрётитесь**, он до того изменился.

Поговорите с купцом ещё раз, он вероятно **продаст** вам дешевле.

Товары, которые **продаются** в этом магазине, очень хороши, но дороги.

Увидеть его сегодня мне не **удалось**, но завтра, наверное, **удастся**.

Посоветуйте ему, он и **воспользуется** вашим советом.

Я уже долго ждал, я не **дождусь** его.

Рано ли вы **встаёте**?

Я обыкновенно **встаю** в восьмом часу (часов в восемь), но сегодня **встал** немного позже, т. е. в половине девятого.

Когда **цветёт** вишня в Японии?

Она **цветёт** в конце марта и в начале апреля.

Растение очень скоро **выросло** и к началу лета уже **расцвело**.

Скажите пожалуйста, как его **зовут**?

Его **зовут** Чин, а ее Уон.

Раньше я иногда **покупал** такие карандаши, но на этот раз не **возьму**, потому что они для меня слишком дороги.

Господа, едите, пожалуйста, каждый на своё место.

解 答 XVI.

我的姊妹在日内将要嫁到教师那裏去。

未經醫生許可他從家出去，在那裏受了很強的風。

這四五日內我有點不舒服，請給我介紹一位醫生吧。

昨日從俄國給我送來了新的書，不多時又要送來的吧。

你出發到那裏去邪？（問乘舟車者）

我到你的朋友的朋友的兄弟那裏去。
昨天我完全像凍了那樣的寒冷。
稍爲著得暖些吧，否則要凍的。
這個俄人很快習慣了這裏的氣候。
你認識我嗎？

如果碰到的時候你恐怕不會認識他吧，他已改變得這樣了。

和商人談一回話吧，他恐怕會更便宜出賣哩。
這店裏出賣的商品是很好的，可是價貴。
今天沒有遇到他，但是明天定可遇到吧。
請忠告他吧，他會接受你的忠告邪。
我已經很久等待着了，我將等不到他吧。
你早起嗎？

我通常八點鐘(近八點鐘)起身，但今天稍遲，是八點半起來的。

櫻花在日本是幾時開的？
她是三日底四月初開的。
植物很快成長，到夏初已開花了。
請說吧，他是叫甚麼的邪？
他叫陳但她叫黃。

從前我常買這鉛筆的，但現在不買了。因爲牠要我太貴的代價。

諸位，請各就自己的席坐下吧。

第二十一日

副動詞與形動詞

I. 副動詞

動詞的副詞形稱爲副動詞

чита^я 邊讀邊…… чита^{вши} 讀而……

(1) 現在副動詞——語尾 -я (-а)

現在語幹(除去人稱語尾以後的餘留部分)之後附以現在副動詞的語尾 -я (-а)。如有 -ся 者變之爲 -сь, 而聯綴於 -я (-а) 之後。

現在語幹		副動詞現在
чита-ть	讀	чита ^я
говор-ить	說	говор ^я
уч-ить	教	уч ^а
уч-иться	學	уч ^{ась}
ид-ти́	去	ид ^я
пес-ти́	攜, 帶	нес ^я

例外: 終於 -авать 的動詞。(參照前日)

давать 給與 да-ю да-ёшь……副動詞 дава-я

(2) 過去副動詞——語尾 -вши, -в, ши.

過去語幹（除去 л, ла 等語尾以後的餘留者）之後附以 -вши 或 -в。但過去語幹之終於子音者，則附以 -ши。又結尾終於 -ся 者，則變之爲 -сь 而聯綴於 -вши 或 -ши 之後。

過去		副動詞過去
читал	讀	читавши
прочитал	讀完	прочитав
занимался	從事, 研究	занимавшись
нёс	攜, 帶	нёсши
принёс	拿, 持	принёсши
шёл (идти 的過去)	去	шедши
пришёл	來	пришедши

[注意]

(1) 如上例所見，其以 -в 爲語尾者，多爲有前綴小詞的動詞。

(2) 有些完成體動詞亦有取副動詞現在語尾 -я (-а) 爲語尾者，但其所示，則僅限於過去動作的完了而已。

войти	入, 進	войдя — 進就.....
увидеть	看, 見	увидя — 見就.....

(3) быть 的副動詞的現在爲 будучи, (不規則) 過去爲 бывши.

II. 副動詞的使用例

Читая этот рассказ Я всегда смеюсь.

一讀這小說，我常常就要笑起來。

Прочитав письмо своего сына, она сильно заплакала.

讀了自己兒子的信，她就開始大哭了。

Надеясь сделаться дипломатом, он изучает

Русский язык.

抱着做外交官的希望，他就學俄語。

Придя домой, Я сейчас принялся за работу.

一回家我立刻就做工作了。

Будучи недюжинным человеком, он преодолёл всё препятствия.

(他)是一個不平凡的人，他戰勝了一切的障害。

III. 形 動 詞

動詞的形容詞形，稱為形動詞。

形動詞有能動與被動二種，變化與形容詞相同。

(1) 能動形動詞的現在——語尾 **щий**

由直陳法現在第三人稱複數的語尾除去 **т**，於其後附以形動詞語尾 **щий**。

故在第一式變化為 **-ящий** (或 **-ущий**)，在第二式變化為 **-ящийся** (或 **-ащийся**)。

複數第三人稱		形動詞
читаю т	讀	читаю щий
говоря т	說	говоря щий
уча т	教	*уча щий
уча т ся	學	*уча щийся
несу т	攜, 挑	несу щий
занимаю т ся	從事	занимаю щийся

【註】 *因形容詞亦可作名詞用，故此二語亦可作教師，學生之意用。

[注意]

(1) 能動形動詞，其現在與過去皆無簡單語尾。

(2) 由 -ся 動詞而來的形動詞，其母音之後的 -ся 不必變為 сь。

男, 主	занимающийся	(從事, 用功)
男, 生	занимающегося	
女, 主	занимающаяся	
女, 生	занимающейся	
複, 主	занимающиеся	
複, 生	занимающихся	

(2) 能動形動詞過去——語尾 -ВШИЙ, -ШИЙ。

過去語幹後附以 -ВШИЙ (внше, вшая, вшие), 如過去語幹終於子音時, 則附 -ШИЙ。

過去		形動詞過去
читал	讀	читавший
прочитал	讀完	прочитавший
говорил	說	говоривший
занимался	從事	занимавшийся
нёс	拿來	нёсший
пришёл	來	пришедший

IV. 能動形動詞的使用例

形動詞者, 要而言之, 乃係不用關係代名詞, 而改使動詞變為形容詞的形而已。其例如下:

現在	{	男, 主	ученик, который читает = читающий ученик
		男, 生	ученика, который читает = читающего ученика
		女, 主	ученица, которая читает = читающая ученица
		女, 生	ученицы, которая читает = читающей ученицы

過去 { 男, 主 ученик который читал = чита**ВШИЙ** ученик
女, 生 ученицы которая читал = чита**ВШЕЙ** ученицы

Ученик, говорящий всегда правду, пользуется доверием своих товарищей.

常常說實的學生必得其同學的信用。

Я люблю учеников, говорящихся всегда правду.

我常愛說實的學生。

С господами, обедавшими у вас вчера, я прежде не был знаком.

昨天在你的家裏喫飯的紳士，我在前是不認識的 (господин 的不規則複數)

Человек, принесший письмо, — слуга этого господина. 拿書信來的那個男子是這位紳士的僕人。

V. 被 動 形 動 詞

(1) 被 動 形 動 詞 現 在

將直陳法現在複數第一人稱的語尾如形容詞似的變化之，可得被形動詞的現在，即：

完全語尾 -мый (мая -мое)

簡單語尾 -м, -ма, -мо.

例：

現在複數第一人稱	被形動詞現在	同上簡單語尾
читаём 讀	читаемый	читаем
несём 攜, 帶	несомый	
例外: -авать		
давать 給, 與	мы даём	被形動詞 даваемый

[注意]

被形動詞的現在形在現今的俄語中幾已完全不用，很多地方改由動詞的別種形式代用。例如：

Эта книга все́ми чита́ема 改用：

Эта книга чита́ется все́ми. 這書大家可讀。

Чита́емая все́ми книга 改用：

Книга, которая все́ми чита́ется. 大家可讀的書。

或 Книга, кото́рую все́ чита́ют.

Я хвали́м 改用：

Меня хва́лят. 我受稱讚（人家稱讚我）。

但如 любі́мый（愛好） непоколеби́мый（不可動）等，則常被作純粹的形容詞用。

Это моё любі́мое ку́шание. 這是我的愛好的食物。

(2) 被動形動詞過去

(A) 完全語尾 -нный, -нная, -нное.

簡單語尾 -н, -на, -но (н 一個)

上列的語尾附於過去語幹。

但過去語尾之爲 -нл 者，須變 н 爲 е，例如 -енный..... 又第二式之爲唇音變化者，形動詞亦須插入 л，屬於齒音變化者，則須變之爲其對應的上顎音。

例：

過去		被形動詞過去	同上簡單語尾
чита́л	已讀	чита́нный	чита́н
проче́тал	已讀完	проче́танный	проче́тан
объясни́л	已說明	объясне́нный	объясне́н
пригото́вил	已準備	пригото́вленный	пригото́влен
пригласи́л	已招待	приглаше́нный	приглаше́н
возврати́л	已回，已歸	возвраще́нный	возвраще́н
написа́л	已寫	написа́нный	написа́н

(B) 上列之外，尚有如下之語尾：

完全語尾 -тый, -тая, -тое.

簡單語尾 -т, -та, -то.

上列語尾用於：(1) ать 以外的一個拼綴的動詞，
(2) 以 -нуть, -оть, -ереть 等爲語尾的動詞，

例：

被形動詞過去

взять	取	взя́тый
выпить	飲	выпи́тый
крыть	蔽, 蓋	кры́тый
забыть	忘	забы́тый
обмануть	欺	обма́нутый
поднять	舉, 起	подня́тый
但 дать	給, 與	да́нный

【注意】

(1) -сти 及 -ти 的動詞在作形動詞的過去時，則取下法：

		現在(未來)	形動詞過去
вести	引, 導	вед-у́	вед-ши́й
блюсти	遵守	блюд-у́	блюд-ши́й
цвети	開花	цвет-у́	цвет-ши́й
приобрести	得(完)	приобрет-у́	приобрет-ши́й

但

класть	置	клад-у́	кла-вши́й
красть	偷	крад-у́	кра-вши́й
упасть	落	упад-у́	упа-вши́й
рости	長成	рост-у́	рос-ши́й

或

йти	去	шёл	ше́д-ши́й
пройти	通過	прошёл	проше́д-ши́й

(2) -сти 及 -ти 動詞的被形動詞過去語尾爲 -енный, 亦有將 с 變爲 д 或 т 而爲 -денный 及 -тенный 者。

例:

		現在 (未來)	被形動詞過去
везти	搬	вез-у́	вез-ённый
нести	攜, 帶	нес-у́	нес-ённый
вести	引, 導	вед-у́	вед-ённый
приобрести	得(完)	приобрет-у́	приобрет-ённый
красть	偷	крад-у́	крад-ённый
пройти	通過	пройд-у́	пройд-енный
найти	發見	найд-у́	найд-енный

VI. 被形動詞使用例

Ученик, которого пригласил = приглашённый
Ученик.

被招待的學生。

Прочитанная мною книга очень интересна.

我讀過(被我讀過)的書是很有趣的。

Он живёт в доме, построенном его отцом.

他住在他父親建的(被父親建了的)屋裏。

Полученная военным министром телеграмма
передаём важное известие.

陸軍總長收到的電報傳說是重要的報告。

Хорошо одетый господин вошёл в комнату.

美裝着(著得很好的)的紳士進室內了。

Имение продано.

所有地被賣去了。

Книга распродана.

書賣完了。

Этот дом был пострѣен в двадцатом году Минко.

這屋是民國二十年建的。

Дом куплен купцом.

屋給商人買去了。

Дверь открыта.

門被開着。

Всѣ места заняты.

所有的地方都給佔領了。(人滿)

譯 讀 XVII.

Не говоря ни слѣво, он удáрил пріятеля.

Войдя в комнату, я сейчас заметил, что вѣздух в ней не чисто.

Замѣгив, что недостаёт одного солдата, офицер стал искать его.

Уезжая, он обещал часто писать мнѣ, но до сих пор я не получил от него ни одного письма.

Вѣучившись на родине грамоте, он, с целью получить дальнейшее образование, отправился в город.

Русский офицер, приехавший недавно в Японию, учится в военном училище.

Потерянное письмо было найдено.

Потерявший кошелёк не дал нашедшему обещанной награды.

Эта большая книга была написана в течение лишь одного месяца.

Почтѳвая конто́ра открыта с девяти-до трёх.
 Новый магазин был открыт осенью прѳшлого
 года.

Магазин будет открыт в восемь часов утра.
 Заграничное открытое письмо сто́ит четыре
 копейки.

解 答 XVII.

一句話也沒有說他就打了友人，
 一進室內，我立刻就感到室內空氣的不清潔，
 因爲注意到缺了一個兵士，軍官就開始去尋他
 了。

當出發時（一面動身一面……）他約定常常寫信
 給我，但是直到現在，還沒有收到他一封信。

在故鄉學完了讀和寫（畢業初等教育），他爲了
 要受較高的教育，所以到都會來了。

新近到日本來的俄國軍官，在陸軍學校裏學着，
 失落了的書信已發見了。

失了錢袋的人沒有照約報酬那個給他發見的人。
 這本很大的書，僅在一個月裏寫完了。

郵局是從九點到三點開着的。

新的店是在去年的秋天開的。

店要在早上九點鐘開。

外國明信片要四分錢一張。

第二十二日

定動詞及不定動詞

語尾 -чь 的動詞，動詞變化（不規則）

I. 定動詞及不定動詞

用以表示運動的某種動詞，其不完成體的形式有定與不定二種。示運動之有一定方向者爲定動詞，示運動之有種種方向及反復者爲不定動詞。

例	定的	不定的
行，去(徒步)	итти́	ходи́ть
乘去，去	éхать	éздить
挑，攜	нести́	носи́ть
Я иду́ в школу́.	我到學校去。(在去的路上)	
Я хожу́ в школу́.	我通學。(每日通學)	
Я сегодня́ ходил к бра́ту (был у бра́та.)		

今天我到兄弟那裏去過。

Когда я ехал к бра́ту, я увидел его.

到兄弟那裏去的路上我看見了(遇了)他。

Ребе́нок стал ходи́ть. 小孩子(嬰兒)走起來了。

Куда вы е́дете? 你到那裏去那。

Ле́том я ча́сто éзжу в дере́вню.

夏天我常常到鄉裏去。

Что несёт ученик? 學生帶着甚麼?

Ученик несёт книгу. 學生帶着書。

Эта дама всегда носит очки.

這個婦人常戴着眼鏡。

此種動詞之主要者如：

定	不定		定	不定	
итти	ходить	行, 去(徒步)	ехать	ездить	乘去
летети	летать	飛	бежать	бегать	奔, 馳
нести	носить	攜, 挑	вести	водить	引, 導
везти	возить	搬, 運	плыть	плавать	游, 泳, 航
лезть	лазить	攀, 援	ползти	ползать	爬
тащить	таскать	拉, 拖			

[注意]

動詞之有定與不定之形者, (兩形皆爲不完成體) 若於其定形附以前綴小詞, 即得完成體, 若於其不定形附以同樣的前綴小詞, 即得前者(由定形而得的完成體)對應的不完成體。

完成體	不完成體	
войти	входить	入
выйти	выходить	出
уйти	уходить	去
прийти	приходить	來
найти	находить	發見
прилететь	прилетать	飛來
улететь	улетать	飛去
принести	приносить	攜來
унести	уносить	攜去
привести	приводить	導來
перевести	переводить	翻譯

例外：下列四動詞爲要演成不完成體而用多回體語尾。

不定動詞	多回體	
éздитъ	-езж́ать	乘去
б́егать	-бегать	奔
пóлзать	-полз́ать	爬
лáзить	-лез́ать	攀
完成體	不完成體	
при́ехать	приезж́ать	乘去(到, 赴)
у́ехать	уезж́ать	乘去(動身, 出發)
вы́ползти	выполз́ать	爬出
прибеж́ать	прибеѓать	奔過來
убеж́ать	убеѓать	奔過去

II. 以 -чь 爲不定法語尾的動詞

下列十四動詞，皆以 -чь 爲不定法語尾，在其演變爲直陳法現在(或未來)時，一部分則變爲 г 或 ж，餘則變爲 к 或 ч。人稱語尾則爲第一式。

(1) г, ж (第一人稱單數與第三人稱複數爲 г，餘則爲 ж)

берэ́чь	保護	жэ́чь	燒	мочь	能
стерэ́чь	看守	стри́чь	剪	запря́чь	駕

變化列：現在

я берэг-ý ты береж-ёшь.....они́ берег-ýт

命令法 берег-й

я мог-ý ты мо́ж-ешь,.....они́ мо́г-ут

命令法 помог-й (помóчь 幫助)

я жгу ты жжёшь.....они́ жг-ýт

特例： лечь 臥(完成體)

я ляг-у ты ляж-ешь.....они ляг-ут

命令法 лягь

過 去 берэг берегла берегло берегли

мог могла могло могли

жэг жгла жгло жгли

лэг легла легло легли

完成體

сберечь 貯蓄 сжечь 燒 помочь 幫助

(2) к, ч.

влечь 拉, 牽 волочь 拖, 拉 печь 煎, 燒 сечь 切, 打

течь 流, 漏 толочь 搗碎 изречь 發言

現在 я влек-у ты влеч-ешь.....они влек-ут

命令法 влек-и

過 去 влэк влекла влекло влекли

[注意]

(1) 被形動詞過去: 1. -женный, 2. ченный.

(г, ж 者) (к, ч 者)

сжечь 燒 被形動詞過去 сожжённый

сберечь 貯蓄 ,, сбережённый

извлечь 提出, 抽出 ,, извлечённый

(2) 多回體語尾 -гать 及 -кать.

完成體

сжечь 燒

помочь 幫助

сберечь 貯蓄

привлечь 拉, 招

извлечь 抽出, 引出

вытечь 漏出, 流出

例外 (лечь 臥

不完成體

сжигать

помогать

сберегать

привлекать

извлекать

вытекать

ложиться)

動詞變化(不規則)

以 -ИТЬ 爲語尾的單綴動詞

ПИТЬ 飲	БИТЬ 打	ВИТЬ 撚, 捻
ЛИТЬ 注, 灌	ШИТЬ 縫	
я пь-ю	ты пь-ёшь.....они пь-ют	
命令法	пей-те	
被形動詞過去	выпITYЙ (被飲盡)	

完成體

不完成體(多回體語尾)

выПИТЬ 飲乾	выШИВАТЬ
налиТЬ 注, 灌	налиВАТЬ
убИТЬ 殺	убИВАТЬ
выШИТЬ 綉, 刺繡	выШИВАТЬ

*例外:

гниТЬ 爛, 腐	я гни-ю	ты гни-ёшь.....
бреТЬ 剃	я бре-ю	ты бре-ешь.....
жиТЬ 居住, 生活	я жив-ю	ты жив-ёшь.....

以 -ЫТЬ 爲語尾的單綴動詞

крыТЬ 覆, 蓋	гыТЬ 咆, 叫號	мыТЬ 洗
рыТЬ 掘, 挖	пыТЬ 痛	
я кры-ю	ты кры-ешь.....они кры-ют	
命令法	кройте	
被形動詞過去	кры-тый (被蓋了)	

完成體

不完成體(多回體語尾)

открыТЬ 開	открывАТЬ
закрыТЬ 閉	закрывАТЬ

скрѣть 藏 скривать
 умѣться 洗面 умываться
 例外: петь 歌, 唱

я по-ю ты по-ѣшь.....они по-ю́т

命令法 по-й-те 完成體 с-петь

以 -ереть 爲語尾的動詞

умереть (完)死 тереть запереть (完)閉

я умр-у́ ты умр-ѣшь.....они умр-у́т

過去 умер умерла умерло умерли

命令法 умри-те 形動詞過去 умерший (死了的)

多回體語尾 -ирать

完成體 不完成體 完成體 不完成體

умереть умира́ть 死 стереть стирать 拭去

запереть запира́ть 閉 отпереть отпирать 開

當變化時語尾之前插入 -н- 的動詞

стать (完成體) 成, 立, 始, 足殼

я ста́ну ты ста́н-ешь.....

(不完成體 становиться 及 ставать)

完成體 不完成體

встать 起 вставать

достать 得 доставать

перестать 歇, 罷 переставать

устась 疲, 倦 уставать

начать (完成體) 始.....-ся

я начн-у́ ты начн-ѣшь.....

被形動詞過去	начáтый	
不完成體	начинáть	
	деть (完成體) 置, 藏	
я дéн-у	ты дéн-ешь.....	
被形動詞過去	дéтый	
不完成體	дева́ть	
完成體		不完成體
оде́ть	着, 穿	одева́ть
наде́ть	着, 穿	надевать
разде́ться	脫衣	раздева́ться

其他的不規則者

	бежа́ть 奔	
я бег-у́	ты беж-ишь	он беж-и́т
мы беж-и́м	вы беж-и́те	они бег-у́т

命令法 бег-и́

(шибо́ить)

完成體	ошибо́иться 錯, 誤	ушибо́ить 打倒
я ошибо-у́сь	ты ошибёшься.....	Они ошибо-у́тся

過去 ошибся ошиблась, ошиблось ошиблись

不完成體	ошиба́ться	ушиба́ть
------	------------	----------

боро́ться 鬪, 角力

я бор-ю́сь	ты бо́р-ешься.....
------------	--------------------

(動詞變化終)

前置詞

(1) **в** 及 **на** 在需要對格或前置格時。

Он написал это в сўтки (за сўтки).

他寫了這一晝夜。

Памятник в высоту́ десять саженъ (высотою в десять сажен).

記念碑高爲十晒。

Дом в два этажá. 二層的屋。

Я заплатил в два раза больше.

我多付了兩倍。

На дóлго ли вы к нам приехали?

你長留在這裏嗎?

Я приехал только на две недели.

我預定只來二星期。

На лéто мы уезжаем в деревню.

夏天我們到鄉裏去。

Месячное жалование было увеличено на сорок рублей.

月俸增加了四十盧布。

Я приехал на пять дней позже, чем вы.

我比你只遲到五天。

Купите конфеты на эти деньги.

請以這點錢買乾果子吧。

Моряк женился на дочери военного.

海員(或海軍軍人)與軍人的女兒結婚了。

(2) о (об, обо) 在需要對格時。

(示與物急遽相遇)

Я упал и ударился о мостовую. (мостовая)

我在崩壞的街道上跌了。

(3) по 在需要對格或前置格時。

對格——與 с 相對，用以表示時期。

Я жил в Москвѣ с 1893-го года по 1920-ой год.

我自 1893 年到 1920 年為止，住在莫斯科。

У него сильная тоска по родине. (前置格)

他懷着強烈的鄉愁。

По получении письма. 收到書信之後。

(4) из-за 自……後，из-под 自……下 (皆需要生格)

Он встал из-за стола.

他從桌(食桌)後立了起來。

Из-за пустяков они поссорились.

爲了無關緊要的話，他們爭了起來。

Из-под снѣгу. 從雪之下。(снег 雪)

(5) без 沒有——需要生格。

Без всякого колебания. 甚麼躊躇也沒有。

譯 讀 XVIII.

Дѣти бѣгают (不定) по улице.

Мой часъ идѣтъ неверно, или бегѣтъ (定) или отстаѣтъ. (отставать).

Время бежит (定) быстро.

Как вы находите (不定) новую служанку?

Я её нахожѣю пока подходящей.

Нашли (完) ли вы подходящий учебник для
изучения русского языка?

Нет, пока не нашёл.

Берегите своё здоровье.

Не можете ли вы помочь мне?

К сожалению, не могу.

Зажигайте свечку.

Эта картина привлекла моё внимание, но не
привлекает внимания других.

Он на сбережённые деньги купил много книг.

Пейте, пожалуйста кофе.

Я пью кофе, а он пьёт чай.

Откройте 192-ую страницу.

Закройте окно.

Я открою сундук.

Человек, любящий трудиться, с голоду не умрёт.

Поскорее оденьте мальчика, а то он опоздает к
урокам.

Сегодня спектакль **начнётся** в половине вось-
мого; обыкновенно он **начнаётся** раньше.

Извините меня, я действительно ошибся.

По возвращении из-за границы, он был назначен
профессором университета.

解 答 XVIII.

小孩子們馳繞街道。

我的時錶不準確，或快(奔)或慢。

光陰如箭(時間很快過去)。

新女僕你以為如何？

我以為她現在很好。

你要學俄語找到了適當的教科書嗎？

不，還沒有找到。

請注意自己的健康吧。

肯給我一些幫助嗎？

對不起，不能。

用火柴點火吧。

這畫引起了我的注意，但沒有引起別人的注意。

他以貯蓄的錢買了許多書。

請飲咖啡吧。

我飲咖啡，他飲茶。

翻開一百九十二頁吧。

閉窗吧。

我開皮包。

愛勞動的人是不會餓死的吧。

快些給小孩子着衣吧，否則上課要趕不上的呀。

今天演劇要在七點半開始吧，通常是更早開始的。

請原諒我，我完全錯了。

從外國回來，他就被任命為大學教授了。

第二十三日

名詞的不規則變化

I. 第一式變化中的不規則

(1) 以 **-лец** 爲語尾的名詞及有 **лѣк, нѣк, рѣк, зѣк, сѣк, тѣк** (此種皆爲縮小名詞的語尾) 等名詞, 其單數生格以下, (即除單數主格外) **е** 皆變爲 **ь**.

владѣлец	業主, 屬主	лалец	指
кошелек	荷包, 錢袋	огонек	微火(遠火或紙煙頭上的火)

денек   日(冬天的短日等, ——縮小名詞)

變化   палец   пальца   пальцу.....

其他	лев	獅子	}	等的 е 或 ѣ 亦變爲 ь .
	лѣд	冰		
	лен	亞麻		

(2) **-ец, ек** 之前有母音的名詞, 其單數生格以下, **е** 皆變爲 **ѣ**.

европеец	歐羅巴人	кореец	高麗人
китаец	中國人	ручеек	小河, 溪

(3) 以 **-ей** 爲語尾的名詞中, 下列六個, 其單數生格以下, **е** 皆變爲 **ь**.

воробей 雀   соловей 鶯   муравей 蟻
ручей 小河, 溪   улей 蜂巢   чирей 疙瘩
變化 воробей   воробья   воробю.....

II. 第一式變化中之僅爲單數的不規則者:

(1)	Христос	基督	Господь	天主
	主	Христос	Господь	
	生	Христа́	Господа	
	與	Христу́	Господу	
	對	Христ'	Господа	
	造	Христом	Господом	
	前	о Христé	о Господе	

上例二語及 Иисус (耶穌) Бог (神) 二語皆有與主格異形的呼格。

呼格 Господи, Христе, Иисусе, Боже.

(2) 男性名詞中有於其單數生格附以不規則語尾 у 或 ю 者:

(甲) 附於物質名詞在承接表現數量之語時。

茶一杯 стакан чаю. 米一波 Пуд рису
白糖一塊 кусок сахара. 粉筆一枝 кусок мелу
煙草一斤 фунт табаку́. 綢一片 кусок шёлку

(乙) 附於集合名詞及無生物名詞之後 (尤其在否定句中)。

народ 民衆   народу   шум 喧騷   шуму
раз 次, 回   разу   крик 叫聲   крику

(丙) 在慣用句裏的用法。

без сахара 沒有糖	из лесу 從林中
от роду 生性	из дому 從家
с верху 自上	с низу 自下

III. 第一式中僅爲複數的不規則者

(1) 下列名詞在爲複數時有特種變化。

(甲) брат 兄弟	стул 椅子	перо 鋼筆
дерево 木	крыло 翼	полено 薪
прут 板	кóлос 穗	чúдо 奇物
грозд 葡萄房	лоскут 碎片	шúло 錐子
звенó 環	дно 底	кум 教父
уголь 炭	} (此二者亦可爲有規則變化)。	
камень 石		

變化例：

主 братья	生 братьев	與 братьям
對 братьев	造 братьями	前 о братьях

同上變易其重音者。

крылó—крѣлья, кóлос—кóлбсья.....

днó—дóнья, дóньев.....

кум—кумовья, кумовьев.....

(乙) друг 親友	князь 公爵
муж 丈夫	зять 女婿

變化例: друзья друзей друзьям друзей друзьями.

(丙) сын 兒子

сыновья́   сынове́й   сыновья́м   сынове́й
сыновья́ми о сыновья́х.

(2) 凡有 **-анин, -янин** 語尾的名詞, 概於其複數除去 **ин** 而變化之。

例: христианин	基督教徒	крестьянин	農民
англичанин	英國人	горожанин	市民
мещанин	商人, 販子	славянин	斯拉夫人
дворянин	士族, 世家子弟	боярин	{ 貴族 (古代的)

變化:

主	крестьяне	生	крестьян
與	крестьянам	對	крестьян
造	крестьянами	前	о крестьянах

(3) 如下列以 **-ин** 爲語尾的名詞, 變化時則將 **-ин** 除去。(極不規則)

	主	生	與
господин(紳士, 君)	господа́	госпо́д	господа́м
	對	造	前
	госпо́д	господа́ми	о господа́х
хозяин (主人)	主	хозяева, хозяев, хозяевам	
боярин (貴族)	бояре, бояр, боярам, бояр.....		
ба́рин (老爺)	ба́ра, бар, барам, бар. ба́рами.		
татарин (韃靼人)	татары, татар, татарам.....		
болгарин 布路嘎利亞人)	болга́ры, болгар, болгарам...		
шу́рин (妻的兄弟)	шу́рья, шу́рьев, шу́рьям.....		

(4) 以 **-ёнок** 爲語尾的幼小動物名詞, 其複數變化上則以 **ят** 代 **ёнок**。

例: ребёнок 幼兒 котёнок 仔貓 жеребёнок 仔馬
 поросёнок 仔豚 телёнок 仔牛 цыплёнок 雛雞
 ягнёнок 小羊

變化:

主 ребята 生 ребят 與 ребятам
 對 ребят 造 ребятами 前 о ребятах

[注意]

但下列各語雖亦以 -ёнок 爲語尾，卻與此規則相反。

(1) львёнок 仔獅子 мышёнок 鼠仔
 тигрёнок 虎仔 волчёнок 狼仔

變化: 主 львёнки 生 львенков 與 львёнкам.....

(2) бесенок 惡魔之子 гусёнок 鵝之子
 жидёнок 猶太人之子 щенок 仔犬

變化: бесенята, бесенят, бесенятам.....

(5) 下列四名詞，不拘其語尾之有硬子音，其複數則爲軟變化。

люди 人民 сосед 鄰人
 холоп 農奴 чёрт 惡魔

變化:

люди, людей, людям, людей, людьми, о людях.

IV. 第一式中其他重要的不規則

(1) 有二樣意義的名詞，在爲複數時，則因意義的不同，從而異其變化或重音。

хлеб	{	хле́б-ы	-ов	麵包
		хле́б-а	-ов	穀物

цвѣт	{	цвѣт-ы́	-о́в	花
		цвет-а́	-о́в	色
ли́ст	{	ли́ст-ы́	-о́в	片, 紙片
		ли́ст-ья́	-ьев	樹葉
сын	{	сын-ы́	-о́в	男孩子
		сыновья́	-овье́й	兒子
судно́	{	судн-а	-суден	木具
		суд-а́	-суд-о́в	船
муж	{	му́ж-и	-е́й -а́м	人士(國士)
		муж-ья́	-е́й -ья́м	夫
корень	{	ко́рн-и	-е́й	根
		коренья́	-ьев	藥根
зуб	{	зу́б-ы	-зу́б-о́в	齒
		зу́б-ья́	-ьев	鋸等的齒
образ	{	о́браз-ы		形狀
		образ-а́		像
мех	{	мех-и́		風箱
		мех-а́		毛皮
учитель	{	учи́тел-и	-ей	教導師
		учител-я́	-ей	教師
не́бо	{	неб-еса́	-ес, -еса́м	天, 天國
нёбо	{	нёба, нёб, нёбам		口中的上顎
чудо́	{	чу́д-а, чу́д, чу́д-ам		奇物(畸形物)
		чуд-еса́, -ес, еса́м		奇蹟

(2) 以硬子音爲語尾的某種名詞, 其複數生格與單數主格同樣。

человек 人 (человек 的複數形, 專與不具主格的數詞等相接合而用)

глаз 眼   чулок 襪子   солдат 兵士
аршин 埃徒(2 $\frac{1}{2}$ 俄尺)   сапог 長統皮鞋   раз 每, 次, 回
кадет 幼稚學校學生   турок 土耳其人
волос 毛髮(複生 волос——移動重音)

(3) 中性名詞複數

		複 數
войско	軍隊	войск-а, войск. -ам
яблоко	蘋果	яблок-и, яблок, -ам
облако	雲	облак-а, облаков, -ам
плечо	肩	плеч-и, плеч, -ам
яицо	卵	яиц-а, яиц, яицам
ружьё	鎗	ружь-я, ружей, ружьям
ухо	耳	уши, ушей, ушам
кушанье	食物	кушанья, кушаньев
платье	衣服	платья, платьев
подмастерье	徒弟	подмастерья, подмастеров
поместье	領地	поместья, поместьев
солнце	太陽	солнцы, солнцев
око	目(古語)	очи, очей

V. 第二式變化中的不規則

(1) а, я 的語尾之前, 其本體有二子音並列者, 則於複數生格的二子音間插入 о 或 е. (二子音中有一爲喉音——主要者爲 к——時插入 о, 否則插入 е, 但喉音前若有上顎音者亦插入 е.) 又二子音間如有 ь, й 時, 則變之爲 е.

例字: ошибка	錯誤	кукла	人型(玩具)
вилка	肉刺	попирósка	紙煙
ложка	匙子	спичка	火柴
деревня	村	земля	土地
свадьба	結婚	тюрьма	牢獄
копейка	戈比(幣名)	хозяйка	主婦

不照上例者:

про́сьба 請願   верста́ 俄里   звезда́ 星

(2) 語尾 -ня 之前有子音者, 在爲複數生格時, 有特種變化。

ба́рышня	未婚婦人	— ба́рышен
со́тня	一百個	— со́тен
спа́льня	寢室	— спа́лен
пе́сня	歌曲	— песен
ба́сня	比喻譚, 勸世文	— басен

但:

ви́шня	櫻	— ви́шень(或 вишен)
деревня́	村落	— дереве́нь
ня́ня	保母	— ня́ней

(3) 複數生格語尾之不取硬子音 或 -ь 而改取 -ей 者。

возжа́	纜繩	— возжа́й
юноша́	青年	— юношей
свеча́	蠟燭	— свечей (或 свеч)
те́ща	妻的母	— те́щей (或 тещ)
ро́ща	樹林	— ро́щей (或 роц)
дядя́	伯, 叔, 舅	— дядей

VI. 第三式變化中的不規則

(1) 除去語尾前二子音間的 -o- 而變化者。(但單數造格除外)

любо́вь 愛 ——любв-и́, любв-и́, любо́вь, любо́вью

це́рковь 教會 рожь 粗麥 ложь 僞 вошь 虱

但 любовь (女人名) 的 o 不除去。

це́рковь 的複數則特從硬變化。

(2) 某種一個綴音的名詞，其與前置詞 в, на 同立於前置格時，則重音附在語尾。

тень 福 ——в тени пыль 塵埃 ——в пыли́

(3) сажень (晒——長度名) 的複數生格。

爲 сажёней (有規則) 及 сажен

譯 讀 XIX.

Русские нищие просят милостыни словами;
Христа ради подайте.

В моёй тетради ещё много чистых листов.

К осени листья на деревьях опадают; деревья с
листьями называются лиственными.

Излишки хлеба вывозят за-границу.

Доктор разрешил больному есть лишь одного
хлеба.

Цветы вишневого дерева в Японии очень
красивы, но его плод не съедобен.

На со́лнце жа́рко, а в тени́ хо́лодно.

Пове́рхность э́того са́дика—десять квадра́тных са́жен.

Цветы́ ро́зы бы́вают ра́зных цвето́в.

Во вчерашнем о́бществе́ было́ не́сколько ба́рышен, они́ спели́ мно́го весе́лых пе́сен.

В си́льный моро́з лю́ди отморо́зывают у́ши, нос и па́льцы.

Мно́гие ру́сские пере́ливают ча́й в блю́дечко под стака́ном и из него́ пьют.

Этим бе́дным лю́дям на́до помога́ть тем боле́е, что они́ мои́ сооте́чественники.

Он ока́зывал мне по́мощь в соста́влении э́того сло́варя.

В бе́дности он продал́ родо́вое имéние вме́сте с отцо́вским до́мом.

Офице́рская фо́рма ему́ не и́дёт.

Офице́рова жена́ о́чень умна́.

В те́мную осе́ннюю но́чь одна́жды я э́хал по сиби́рской реке́.

Я ра́дуюсь ва́шему сча́стию, и он, услы́шав о ва́шем сча́стии, та́кже обра́дуется.

Са́мый знамені́тый поэ́т в Россіи́ Алекса́ндр Серге́евич Пушкѣн.

По сме́рти пе́рвой супру́ги, Марьи́ Илви́нишны́ Мплосла́вской, ца́рь Алексе́й Миха́йлович же́нился на Ната́лье Ки́рилловне На́рбшкиной, ро́дственнице ба́рыни Арта́мѣна Серге́евича Матве́ева; она́ же роди́ла Петро́ Вели́кого.

解 答 XIX.

俄丐以「爲基督而施與吧」的話求乞。
我的記事冊中還有許多空頁。
一到秋天，樹葉就要落下。
能保持葉子的樹叫做常綠樹。
剩餘的穀物輸往外國。
醫生只許病人喫麵包。
日本的櫻花很美，但其果實不能喫。
陽處熱，陰處冷。
這院子的面積有五十平方呎。
薔薇花有種種顏色。
昨天的聚會中有四五位小姐。
她們唱了許多愉快的歌。
嚴寒之時，人們都把耳，鼻，指凍傷。
大概的俄國人都把茶倒在杯子下的盆裏纔飲。
這些可憐的人們，因爲他們都是我們的同胞，所以更有救助必要。
他對於編纂這本辭典曾助力於我。
因爲貧窮的緣故，他把父親的屋和世襲的領地都變賣了。
軍官的制服於他不合配。
軍官的妻很伶俐。
某個暗黑的秋夜，我曾沿着西伯利亞的河去旅行。
我欣喜着你的幸福，他聽了你的幸福也在欣喜。
俄國最有名的詩人是亞力山大，賽路蓋維基，普希金。

第一個妻子瑪利亞，依利尼西，米洛斯拉夫斯死後，亞力山，米哈衣洛維基皇就與貴族阿魯脫門，西路蓋維基，麥脫別愛夫的親族納得利亞，開利洛蒲南，納魯依西開諾結了婚，於是就生了這位彼得大帝。

第二十四日

前置詞，副詞，接續詞，感嘆詞，
名詞的指小，愛稱，粗大，卑稱等語尾

I. 前置詞一覽表

			頁
1	в (во)	在...中	
		{ 止於內部時.....前置格	(37)
		{ 向內而動時.....對格	(37)
2	на	在...上	
		{ 止於上部時.....前置格	(37)
		{ 向上而動時.....對格	(37)
3	к (ко)	到, 向	
		(示方向).....與格	(52)
4	до	到	
		(示到着).....生格	(51)
5	над	在...上	
		(示隔開空間的上部)造格	(88)
6	под	在...下	
		{ 止於下時.....造格	(88)
		{ 向下而動時.....對格	(88)
7	за	在...後	
		{ 止於後方時.....造格	(87)
		{ 向後而動時.....對格	(87)

				頁
8	пéред	在...前	造格	(88)
9	с (со)	{ 以, 與..... 從, 因.....	造格	(38)
			生格	(131)
10	из	自, 從 (示由物的內部)	生格	(51)
11	от	由, 從 (示由物的外部)	生格	(51)
12	для	爲...起見	生格	(38)
13	óколо	在...旁	生格	( )
14	по	{ 沿, 隨, 依, 從... 到, 迄..... 在...後	與格	(67)
			對格	(195)
			前置格	(195)
15	между	在...間	造格	(133)
16	при	際, 臨, 當	前置格	(130)
17	крóме	在...外	生格	( )
18	у	在...旁	生格	(38)
19	чéрез (чрез)	過	對格	(130)
20	скé озь	通	對格	(130)
21	о (об)	及, 就, 關於	前置格	(38)
22	про	對於, 於	對格	(130)
23	без	無, 缺, 除	生格	(195)

II. 副 詞

(1) 示性質者:

так	如此	даром	不值得, 無益
иначе	別以..., 否則	вопреки	反而
нечаянно	不以爲	пешкóм	徒步而...
нарóчно	故意	верхóм	乘馬而... и т. д.

其他大部分副詞係由性質形容詞轉成。

(2) 示時間者:

сего́дня	今日	у́тром	早上
за́втра	明日	неда́вно	新近
тре́тьего дня	前日	давно́	剛纔, 以前
послезавтра	明後日	вече́ром	晚上
внерё́д, впе́ред	以來	днё́м	日間
ра́но	早	тотча́с	立刻
пóздно	遲	сейча́с	„
пре́жде	以前	потóм	其後
пóсле	在...後	зате́м	„
ны́не, тепе́рь	現在, 今	и т. д.	

(3) 示場所者:

здесь 此處	везде́ 到處	вну́три 在...內
там 彼處	повсю́ду „	где-то 何處都有
тут 此處	отсю́да 由此處	нигде́ 何處也不
сюда́ 到此處	отту́да 由彼處	никуда́ 何處都不
туда́ 到彼處	вне 在...外	до́ма 在家
		домо́й 到家

(4) 示量者:

одна́жды	一次 曾, 嘗	два́жды	二回, 二次	три́жды	三回, 三次
раз					
ни ра́зу	一次未	ниско́лько	毫無	вдво́е	二倍
неско́лько	若干	мно́гократно	再三	дово́льно	十足, 夠

(5) 示確定, 不確定, 條件, 疑問等者:

да	然, 是	почему́	爲甚麼
нет	否, 不	зачём	„
в самом деле	實在的	отчего́	„
по крайней мере	至少	опять	再, 又
правда	完全	потому́	因此
ещё	尙, 還	поэтому́	„
уже́	已經	конечно́	當然
может быть	大概, 或者	впрочем, однако́	但
опять	再, 又	снова́	再, 又
как	如何	ведь	不是...嗎?
когда́	何時	неужели?	真的嗎?
где	何處	разве?	莫非?
куда́	到何處	откуда́	由何處
Ведь я вам говорил.	我不是和你說過的嗎?		
Неужели это правда?	完全真的嗎?		
Разве он не приедет?	莫非他不來了嗎?		
По крайней мере я ему́ это скажу́.	至少我要對他說這吧,		

III. 接 續 詞

- (1) 結合 и, да 然, 而, 及, 與 также 亦, 也
 чем 由, 從 неже́ли 由, 從
 не только.....но и 不但.....且
- (2) 分離 и́ли, ли́бо 或
 и́ли.....и́ли 或.....或
 и.....и 亦.....亦 (肯定)

- ни.....ни 亦.....亦 (否定)
- (3) 條件 если.....то 若.....則
- (4) 疑問 -ли 乎? 嗎?
- (5) 說明 будто, будто бы, как будто 恰.....如
- (6) 比較 как 如 так как 故, 所以
чем.....тем 如.....愈
- (7) 反對 а 但, 而 но 然而
хотя 雖然
- (8) 希望 чтобы (дабы) 爲.....起見
- (9) 原因 потому что, ибо, оттого что 由於.....
- (10) 讓步 как ни 無論如何 сколько ни 無論多少

IV. 感嘆詞

вот, вон. 在這裏, 看那邊吧

вон, прочь 到那邊, 去吧

ура! га! (表喜悅時用之)

ах! ох! увы! ахти! (表苦痛時用之)

ай! ух! ой! (表恐怖時用之)

тьфу! (表厭忌時用之)

ну! } (表驚異時用之)   те! (表靜肅時用之)
на! }   уф! (表疲勞時用之)

жаль! (表遺憾時用之)

(如 прочь, жаль 等原由獨立之語而來, 並非真正的感嘆詞)

Вот детям подарок. 這裏有給小孩子的禮物。

Вот почему я приехал так поздно.

這是我所以遲到的理由。

Жаль, теперь уже поздно. 很抱歉, 現在已遲了。

V. 名詞的指小, 愛稱, 粗大, 卑稱等語尾

由稱呼語尾的添附, 名詞乃有細小的, 尊愛的粗大的, 輕卑的各種表示, 例如:

指小語尾

男性 -ик, -ек, ок 等

дом до́мик 小屋 сад са́дик 小院子

нож но́жик 小刀 кусо́к кусо́чек 小片

день денёк 短日

В Япо́нии у ка́ждого до́ма есть са́дик.

日本無論那樣的屋都有小院子。

Сере́нький денёк. 灰色的日(密雲的日)

中性 -ко, -цо

блю́до блю́дечко 小盆 де́рево дере́вцо 小樹

ухо 耳 ушко́ 針孔……等

Ру́сские ча́сто перелива́ют чай в блю́дечко, на кото́рое кладу́т стака́н, и из него́ пью́т.

俄人常把茶倒於放洋杯的盆子上然後飲之。

女性 ка

кни́га кни́жка 小書 рука́ ру́чка 小手

нога́ но́жка 小腳 записна́я кни́жка 手冊

ру́чка у двéри 門的拉手 ру́чка для перьев 筆桿

愛稱語尾

-ец, -ца, ушка, -юшка, -ен, -а, -енька.

братец	兄弟	сестрица	姊妹
матушка	母	дядюшка	伯, 叔, 舅
паленька	父	песенка	歌
солнышко	太陽		

粗大語尾—ище, ина (男, 中性) ища (女性)

домище 宏大的屋

детина 巨大的孩子   ручища 巨大的手

卑稱語尾—ишка, ишко (男) ишко (中) енка

(女) 等

домишко	古舊矮小的屋	лошадёнка	驚馬
мальчишка	頑童	книжёнка	劣書

譯 讀 XX.

Мы отдыхали в тени под дубом.—Я придѹ в школу (бѹду в школе) в семь часов.—Он пришѹл ко мне (был у меня) раньше чем она.—Он часто приходит ко мне (бывает у меня).—Поставьте эту книгу на стол; она лежит под столом. Он приѹхал в город из деревни.—От моей квартиры до училища очень далеко.—Квартина висит на стене.—надо снять её со стены.—Со мною случилось то же самое.—С кем вы пришли? Я пришѹл со своими знакомыми.—Книга для начинающих.—Чай для меня слишком крепок.—Люди умирают с голода.—Он умер от тифа.—Я оденусь тепло, чтобы не простудиться.—Оденьте

мáльчика.—Надéньте пальтó (сюртúк, шляпу, тúфли и т. д.)—Он сел за стол и разговорíлся.—Онí сидят за столом и бесéдуют.—Мой брат тепéрь живёт за-границею.—Он недавно поéхал за-границу.—Я путешествовал по Россíи.—Он приéхал по желéзной дорóге.—Письмó отпра́влено чéрез Сибíрь.—Чéрез два мéсяца он вери́ется.—Пóсле войны́ сíльно упáла промýшленность в странé.—Ученикí собралíсь óколо учителя.—Про него́ я ничегó не говорíл.—Крóме дéнег он получил медáль.—Он поступíл по закóну.—Почемý вы не дали ему отвéта? Потому́ что у меня́ нé было врéмени.—Говорят, что мéжду Россíею и Китаём будет война́.—При Екатерíне Вторóй Россíя воевáла с Шúрциею.—По приезде́ домой он начал свою́ работу.

解 答 XX.

我們休息於櫛樹蔭下。——我七點鐘將到學校去。他比她早到我這裏來。——他常常到我這裏來。——把這書放在桌上吧。——書在桌上。——他從村裏到街來。——我的家到學校很遠。——書掛在壁上，書不可不從壁上取下。——我也起了同樣的事。——你是同誰來的呀？我和我的友人同來的。——爲初學者的書。——這茶於我太苦了。——人爲了飢餓而死。——他因窳扶斯而死了。——預防傷風我着得很暖。（着得很多）——請給小孩子着衣。——大衣（大衣，帽子，拖鞋，其他）着起來吧。——他坐於桌的對面而說

話。——他們就食桌而說話。——我的兄弟現在外國過活。——他最近到外國去了。——我旅行過俄國。——他沿鐵路過來了。——書信經西伯利亞而送出去了。——兩月後他將回來吧。——戰後國內的產業非常衰落了。——學生集於先生的周圍。——他的事一點也沒有說起。——金錢之外他還受了獎牌。——他依照法律行動。——爲甚麼你沒有給他回信？我因爲沒有工夫。——俄國與中國間傳說將有戰爭。——愛克鐵理二世之時俄國曾和土耳其戰過。——一到家裏他就開始了自己的工作。

第二十五日

文句的組織 關於新舊文字法的注意

I. 文句的組織

由單語 (слово) 所表示的思想謂之文句 (предложение) 例如：„學生讀書“ „母親很慈愛“ „冬是寒冷的“ 等皆爲文句。文句的組織，略述如後：

(1) 主語 (подлежащее)

„學生讀書“所指的是學生，„母親很慈愛“所指的是母親，此種在文句中所指出的事物，稱為「主語」。

(2) 客語 (сказуемое)

就前例看來，可知主語學生的動作是「讀書」，主語母親的性質是「很慈愛」，此種所指言而有關於主語的語，稱為客語。即「讀書」，「很慈愛」等皆為客語。又如說„鳥飛，“則鳥為主語，飛為客語，如說„冬寒，“則冬為主語，寒為客語。依此而推，故凡對客語而發問「誰」「甚麼」時，必有主語應之，對主語而發問「甚麼做甚麼」「甚麼是怎樣」時，亦必有客語應之。

客語在用以表示主語的動作或狀況時常為動詞；用以表示主語的性質時常為名詞或代名詞，且伴以動詞 *быть*。

動詞 *быть* 用作繫合主語與客語時稱為連結詞 (*связь*)，與中國語的「是，」「係，」「為，」「在」等相當，但 *быть* 不僅可用作為主語與客語的連結詞，亦可用作為獨立的客語，這時的意義略與中國語的「存在，」「有」等相當。

(3) 定語 (определѣние)

例如：「勤勉的學生學業必進步」，這一句中由「勤勉」一語，可表示此生與他生的異點。又如：「長兄的次子回來了」，這一句中由「長兄」一語，可區別其餘的兄弟，由「次子」一語，可指出長兄的兒子中唯獨的一個。

此種與名詞或代名詞有關而用以區別一事物或他事物的語，稱爲定語，定語係用以應對「怎樣的？」「誰的？」「甚麼的？」等問語的，其所需的品詞，大抵爲名詞，代名詞，形容詞三者。

(4) 補語 (дополнение)

例如不說「今天我們已買了書」，而只說「今天已買了」，這樣因爲在句中缺少了東西，意義便不能明白，故自然會發生「買了甚麼？」這個疑問，於是用「書」來補足之。

又如不說「昨天教師稱讚了學生」，而只說「教師稱讚了」，這樣意義的不完全，亦必會發生「稱讚了誰？」這個疑問，於是用學生來補足之。

第一例的「書」，用以補足動詞「買了」的意義，第二例的「學生」，用以補足動詞「稱讚了」的意義，這種補足句中動詞的意義的語，稱爲補語。

補語係用以應對「以誰？」「以何？」「於誰？」「於何？」「誰的？」「何的？」等問語的。

(5) 狀況語 (обстоятельство)

與補語有關者爲狀況語，如下：

(A) 場所狀況語 (обстоятельство места)

場所狀況語係用以應對「在何處？」「到何處？」「由何處？」等問語的。例如「書在桌上，」「他到學校去，」「父親已由街上回來，」等。

(B) 時候狀況語 (обстоятельство времени)

時候狀況語係用以應對「何時？」「多久？」「到何時？」等問語的。例如「今天我病，」「他有二星期不去上課，」「他從正月到三月已旅行了約二個月。」

(C) 動態狀況語 (обстоятельство образа действия)

動態狀況語係用以應對「怎樣的？」問語的。例如「他答得很對，」「我沿了鐵路回來的，」等。

(D) 原因狀況語 (обстоятельство причины)

原因狀況語係用以應對「因何而……？」的問語的。例如「他因病缺席。」

(E) 目的狀況語 (обстоятельство цели)

目的狀況語係用以應對「爲了甚麼？」的問語的。例如「他爲買物而上街去了，」「各爲自己的利益而用功，」等。

(6) 由以上所述看來，可知在一文句中居於重要位置者爲主語與客語。此二語無論怎樣簡單的文句都具有的，故特稱之爲文句的主要部分。

定語，補語，狀況語等，因其在文句中或有或無，故居於次要位置。

客語在文句中甚爲重要，由客語的個數，可知文句的個數。例如「今天我讀書，」句中祇具一個客語，故文句亦只能爲一個。又如「今天我讀書而且寫信，」具有二個可爲客語的動詞，故文句亦可視爲二個，更如「我的父親生，活，死於村裏，」則具有三個可爲客語的動詞，故文句亦可視爲三個。雖然這三個文句只可算爲略體，但與後列三句實具有同樣意義。卽：「我的父親生於村裏，」「我的父親生活於村裏，」「我的父親死於村裏。」

在中國語中，凡組成一個文句的諸語，其排列幾乎有一定的順序。卽客語大抵在文句的中部，而其附隨之語則列於其前或後，主語在文句的前部，其附隨之語則更立於其前。例如「我的哥哥的長子昨天從叔父那裏得了有趣的書。」俄語關於組成一文句的諸語的排列，雖無一定規則，然大抵客語亦在句的中部，其附隨之語，則亦或立於其前（如狀況語），或立於其後（補語），主語亦常居於句首。其附隨之語則不僅有立於其前（由形容詞而成的定語），亦有立於

其後（由名詞而成的定語）。故如將上引之句依俄語句法的排列順序直譯之，則爲：「長子是我的哥哥的，昨天得了，從叔父那裏，有趣的書。」

又，凡含有疑問意義的文句，其疑問語則常列於句首。例如「昨天你讀過這書嗎？」或「你昨天這書讀過嗎？」或「這書昨天你讀過嗎？」等，中國語雖亦有如此說法，但俄語除此說法外，更有將動詞置於首端而說如：「讀過嗎，昨天，你，這書？」

立於句首的語，常爲疑問要點，故雖爲同樣的文句，惟因其疑問點的不同，從而異其語的排列。

II. 新舊文字法上有關的注意

俄語的舊文字法比之新文字法更有許多字母，茲舉兩種文字法的主要相異點如下：

(1) Ъ (名稱 | ыч) 發音與 e 同，新文字以 e 代用之。例：

舊		新
о столѣ	於桌子	о столé
ѣхать	乘行，去，赴	éхать
ѣсть	食	éсть
добрѣе	更好	добрéе
добрѣйшій	最好	добрéйшій

(2) $\dot{\text{і}}$ (一 ㄨ 去 ㄍ ㄅ ㄣ 丨) 發音與 и 同, 故新文字法以 и 代用之。

例: хорóшій 好的   хорóшнй

(3) ѣ (硬音符) 舊文字法中, 凡結尾終於硬子音的語, 末尾皆附之。

стóль   карандашѣ

新文字法已將此廢棄不用, 但有時亦以分割符代用之。

(4) θ (ㄒ ㄨ 丨 去 ㄩ) 發音與 ϕ 同, 故新文字法以 ϕ 代用之, 例:

舊	新
ариемѣтка 算術	арифметка
фебѣдор 斐特 (人名)	фѣдор

(5) 形容詞硬變化語尾男性 (中性) 單數生格無重音時舊文字法在 аго 有重音時則變之爲 ого , 新文字法則不拘重音有無皆用 ого 。

例:	舊	新
單生男	дѣбраго	дѣброго 善良的
..	бѣльнѣго	бѣльнѣго 病的

但有上顎音時 (無重音時), 舊文字法爲 -аго 新文字法爲 -его 。

舊	新
хорѣшаго	хорѣшего

(6) 人稱代名詞女性單數生格 (她的), 在舊文字法爲 ея , 新文字法則與對格同爲 еѣ 。

(7) 人稱代名詞女性複數主格(她們),在舊文字法爲 онѣ,新文字法則與男,中性同爲 онѣ.

(8) 不定代名詞 одни 的女性複數,在舊文字法爲 онѣх.....新文字法則與男,中性無別,同爲 онѣ, онѣх.....

III. 文法用語表

字母 Азбука 音 звук

重音 ударение	發音 произношение
母音字 гласная	子音字 согласная
硬音符 Твёрдый знак	軟音符 мягкий знак

名詞 имя существительное

主格 именительный	надѣж
生格 родительный	надѣж
與格 дательный	надѣж
對格 винительный	надѣж
造對 творительный	надѣж
前置格 предложный	надѣж
呼格 звательный	надѣж
硬變化 Твёрдое склонение	軟變化 мягкое склонение
男性 мужеский род	女性 женеский род
中性 средний род	
單數 единственное число	複數 множественное число
粗大 увеличительное	指小 уменьшительное

愛稱 даскáтельное 卑稱 презрительное
 固有名詞 имя чобственное 變化 склонение
 (名詞, 形容詞等)

形容詞 имя прилагáтельное

性質 кáчественное 物主 притяжательное
 完全語尾 полное окончание
 簡單語尾 короткое одончание
 比較級 сравнительная стéпень
 最勝級 превосходная стéпень

代名詞 местоимение

人稱代名詞 личное 再歸 возвратное
 物主 притяжательное 指示 указательное
 疑問 вопросительное 關係 относительное
 定 определительное 不定 неопределённое
 否定 отрицательное

數詞 имя числительное

個數詞 количественное 順序數詞 порядковое
 集合數詞 собирательное 分數詞 дрóбное

動詞 глагол

動詞變化 спряжение 第一人稱 первое лицо
 第二人稱 второе лицо 第三人稱 третье лицо
 完成體 совершенный вид

不完成體	несовершенный вид	
一回體	однократный вид	多回體 многократный вид
不定法	неопределённое	наклонение
直陳法	изъявительное	наклонение
命令法	повелительное	наклонение
接續法	сослагательное	наклонение
現在	настоящее время	未來 будущее время
過去	прошедшее время	
形動詞	причастие	副動詞 деепричастие
種別	залог	他動詞 действительный
再歸動詞	возвратный	被動詞 страдательный
自動詞	средний	總動詞 общий
定動詞	определённый	不定動詞 неопределённый
有規則	правильный	不規則 неправильный

前置詞 предлог

其他品詞	остальные части речи	
副詞	наречие	感嘆詞 междометие
接續詞	союз	

句讀記號 знаки препинания

逗點	запятая ,	句點	точка .
分號	точка с запятой ;	冒號	двоеточие :
疑問符	вопросительный знак ?		
線	тире —	引用符	кобычки „ “
感歎符	восклицательный знак !		
括弧	скобки ( )		

第二十六日

關於法與時的使用特例

I. 不定法

(1) 不定法在某種場合裏可使用之以代未來形，但此係表示某種動作確信其一定不能實行者。用此法時，須附用否定詞 *не*，且補語亦須置於與格，使成爲無人稱的形式。

Не окóнчить тебе своего сочи́ния до но́вого года. = (Ты не окóнтишь своего сочи́ния.....)

由不定法而成的前文，表示確信其決無終結。由未來形而成的後文，則僅示其未盡而已。

此種意味，尤其在通俗的會話中，以多回體的不定法使用得很多。

Больше я не бывать (не буду) на ро́дце и не ви́деть (не уви́жу) сво́их родных.

(我已經到過故鄉，我的親族是不能會面的了)。動詞 *быть* 雖不與 *не* 同用，但當表示確信時，亦可使用。

Быть несчастью = Будет несчастье.

(必將不幸)。

(2) 用不定法以代命令法。

(A) 示命令之含有威嚇而必須執行者。(強力發音並附感歎記號)。

Молчать! 默着!

(B) 示命令之不單對一人而對全體發者。(如長官的指令, 判定等)。

Исполнить! 可照辦!

Уволить его со службы.

可將他罷免。

(3) 用不定法以代接續法。

這時須附用 бы, 而將 хотелось бы (欲爲……) следовало бы (須爲……) желательно (望……) хорошо (宜……) нужно (要) необходимо (必要) 等語省略。且其人稱代名詞須爲與格, 而文句則取無人稱形式。

用不定法以代接續法, 則有如下的意義:

(A) 表示願望之意。(即將被省略的 хотелось бы 之意包於文中)。

Окончить бы нам (хотелось бы нам *окончить) эту работу поскорее.

(願我們迅速完成這事業)。

(B) 表示勸告, 訓諭之意。(即將被省略的 хорошо бы 之意包於文中)。

此種場合亦有附用 ли 或 разве 以代 бы 者, 但當附用 ли 時, 必須並用 не, 使成

爲有「不……嗎？」「爲……如何」的勸說意。
 Посоветоваться бы (Хорошо́ было бы посоветоваться) вам с своим братом.

(你若去和自己的兄弟商量，那就好了。)

Не посоветоваться ли вам,

(你商量一下如何?)

Разве посоветоваться вам,

(你還是商量一下如何?)

- (C) 表示事之必須……與不須……之意。(即將被省略的 нужно, должно, следовало 等之意包於文中)

但此種場合亦有用 было 以代 бы 者

Прочеть бы (прочеть было) вам ещё один раз. (現在你必須讀一回。)

=вам следовало бы (或 нужно было бы) прочеть ещё раз. (и, я уверен, вы хорошо знали бы свой урок.)

(那末你就須把功課好好修習我纔相信。)

II. 不完成體及完成體的過去

- (1) 用現在以代過去。

這尤其在傳述目擊的事實時，多用之以使語氣活潑得一如事之現於目前。因其多用於歷史的談話，故稱之爲歷史的現在。

例：略

(2) 與無人稱動詞 было 同用。

動詞的過去（尤其是完成體）若與無人稱動詞 было 同用，則可表示動作之雖開始而不持續，或表示雖持續而不達終結。

Я стал (начал) было читать вашу книгу, но её взяла сестра.

（我剛讀你的書的當兒，姊姊就把牠拿去了。）

III. 多回體的過去

通常的談話中，多用無人稱動詞 бывало 以成多回體的過去。此無人稱動詞蓋用以表示久遠以前曾屢屢行使的動作耳。故可與不完成體的過去或現在並用。（但不與不完成體的未來並用）

(1) 與不完成體的過去並用時，係用以表示久遠以前曾屢屢行使的動作。即與純粹的多回體有同一的意義。

Бывало мы часто ходили к нему =

Мы часто хаживали к нему.

（我們嘗屢屢到過他那裏。）

Бывало он часто приходил ко мне.

（他嘗屢屢到我這裏來過。）

(2) 與現在共用時，係表示久遠以前的動作猶如

正在行使着似的那種狀態。即用之以使談話活動耳。

Бывало мы читаем (мы читывали) у него по целым часам. (我們曾在他那裏幾個鐘頭繼續着讀過書。)

(3) 與完成體的未來共用時，係表示久遠以前的動作的開始或完了的狀態。

Бывало он только начинёт говорить, вы сейчас же засмеётесь. (他一開始說話，你常常就笑了起來。)

IV. 未 來

(1) 用現在以代未來。

用現在以代未來，係指動作行使之可能。

Хотя ещё и не вполне хорошо чувствую себя, но завтра обязательно идё (пойдú) в училище. (我還沒有完全恢復，但明天一定可以到學校去。)

(2) 完成體的未來。

(A) 表示通常的動作時，用之以代現在。

Европеец когда придёт (прихóдит) в гости, вначале расклáняется (расклáнивается) с хозяйкою, потом с другими жéнщинами и наконец с мужчíнами. (歐羅

巴人作客時，必首先向主婦爲禮，次與其他諸婦爲禮，其後纔與男人應酬。）

- (B) 表示一個動作立於別動作之先且爲後者之原因時，亦用未來以代現在。

Когда удав проглотит (проглатывает) свою добычу, то он впадает в глубокий сон. (蛇

在吞飽了捕物後必陷於熟睡。)

- (C) 表示某種動作之能否行使。——此種場合中則將句中的 мочь (能) 省略。

Где я могу найти эту книгу?

Вы **найдёте** (можете найти) её в магазине И.

(我可向何處求得這本書呢？——你可在 И 店裏求得的。)

V. 接 續 法

- (1) 接續法除示預想、假定的動作外，更示：

(A) 條件及結果。

(B) 希望。

(2) 接續法的 бы, 不僅由動詞轉而成爲接續詞 (чтобы, еслибы, хотябы), 且得立於文句中預想的中心語之後。

VI. 命 令 法

- (1) 命令法的單數第二人稱，有時亦可用之於諸人稱中。

читай я	читай мы
читай ты	читай вы
читай он	читай они

此種形式的命令法：

- (A) 表示事物的行使，必要或不必要，——
與不定法之附 должен 有同一意義。

Когда свой собьются, чужие не вмешайся
= (пусть не вмешиваются = не должны вмешиваться. (我們相爭時，別的人們不得干涉。)

- (B) 用之於假設的文句中以代接續法。
(故不示命令而示預想，假定。)

Говори с ним так я (если бы говорил с ним так я), он рассердился на меня. (如果我對他這樣說，他對我要憤怒吧)。

Сделай это вы (если бы сделали это вы), вас бы похвалили. (你如果做了這，你可被稱讚吧。)

Попроси его (если бы попросил его) не брат, а сестра, он исполнил бы эту просьбу. (如果不是兄弟而是姊妹向他請求，他定會如其所稱。)

- (C) 與關係代名詞及副詞並用以代接續法。
Кто ни придёт (кто бы ни пришёл) к нему, он всякого принимает (он никого не принимает). (無論是誰到他那裏去，他都接受。[他都不接受])

О чём ни проси́ мы его (ни просили бы мы его) он всегда на́шу просьбу́ исполнит.
(我們如向他請求甚麼事，他總常如我們所請。)

Сколько ни говори́ вы ему́ (сколько бы вы ни говорили ему́) он вас не послу́шает.
(你雖怎樣地向他說，他總不會聽你的話吧。)

Сколько они ни старайся (ни старались бы) пользы не бу́дет.
(他們雖怎樣盡力，不會有利益的吧。)

(D) 用之以代有疑問意義的未來。

即二個動詞之間如挾有接續詞 *или* 而表示「做……不嗎？」或「不做……嗎？」之時，但若此時的主語爲 *вы*，則此種形式的命令法可爲複數第二人稱。

Зови́ они его́ к себе или не зови́ (будут ли они звать его́ к себе или не будет), он к ним ни за что́ не придёт.
(不論他們招他不招他，他總不會到他們那裏去的吧。)

Проси́ (просите) вы его́ или не проси́ (просите) = (будете ли вы его́ просить или не будете) он не исполнит вашей просьбы́.
(不論你請求他不請求他，他總不會如你所請的吧。)

(2) 命令法的第二人稱，其由完成體而來的否定形，有用之於談話中者。

但此種命令法，與其說是表示命令，毋寧說是表

示能產生惡果的條件，不過其結果概不現於表面，僅含其意義而已。

Смотрите! не скажете (не говорите 之代) об этом товарищам, а то они будут на нас сердиться. (請注意吧，這話不可對同學說，否則他們要對我們生氣的呀。)

VII. 形 動 詞

形動詞可用之以代直陳法，且可與直陳法立於同一的時形（現在，過去，未來），即直陳法為現在時，形動詞亦為現在。

Человек, который знает = знающий человек.

Человек, который знал = знавший человек.

然副句的動詞與主句的動詞在表示同時的動作時，即使副句的動詞（即成為形動詞者）為過去，亦宜使之或為現在（形動詞）

Когда мы вошли в комнату, мы увидели многочисленную семью сидящую (которая сидела = сидевшую) вокруг стола (我們進室時，看見一家族的許多人坐在桌子的周圍。)

在這例中，其副句的動詞 сидеть 與主句的動詞 вошли 為同時形的動作。

第二十七日

譯	讀
---	---

I. Два товарища и медвѣдь.

Шли по лесу два товарища и выскочил на них медвѣдь. Один бросился бежать, взлез на дерево и спрятался; а другой упал на землю и притворился мёртвым. Медвѣдь подошёл к нему и стал нюхать; путник и дышать перестал. Медвѣдь подумал, что мёртвым, и отошёл. Когда медвѣдь пропал из виду, другой путник слез с дерева, смеётся, да и говорит товарищу:—Ну, что медвѣдь тебе на ушко сказал?—А тот в ответ:—Да сказал он мне, что плохи те люди, которые в опасности от товарищей убегают.

шли 去着, 走着 лес 林 выскочить 飛出, 跑出 медвѣдь 熊 бросился бежать 逃走 взлез 登 дерево 樹木 спрятался 隱 упал 倒 земля 土地 притворился 假裝 мёртвый 死 подошёл 走近 стать 開始 нюхать 嗅 путник 旅行者 дышать 呼吸 перестать 停止 отошёл 去, 走了 пропал из виду 不見了 слез 下來 смеётся 笑 ушко 耳 ответ 答 плохой 惡, 不好 опасность 危險 убежать 逃避

譯 解

二 友 與 熊

二個友人行於林，忽一熊向他們奔來，一人急逃，登樹而隱；另一人却倒於地，假裝死狀。熊近其身而嗅；行者且連呼吸也停住。熊以爲已死，遂走了。待熊不見，他一行者下樹微笑，謂友曰：——喂，熊在你的耳上說過話嗎？——答曰：——是，熊對我說，當危險之際捨友而逃的人是不義的。

II. Находчивость.

Одін молодій чоловік просил Фрідріха, короля прусського, прийняти його на державну службу. Король спитав у нього, де він народився. „Я народився в Берліні“, відповідав той. „Уходіть, міста я вам не дам“, сказав король: „Все берлінці нікуди не годяться“— „Прошу извинения у Вашего Величества“, возразил молодой человек: „Между берлинцами есть всякие люди: Есть дурные, но есть и хорошие, во всяком случае за двух я смело могу ручаться“— „Кто эти два?“— „Первый—это Ваше Величество, а втор'й—это я.“ При этом ответе король не мог

удержаться от смеха. Он приказал принять находчивого человека на службу.

находчивость 急智 извинение 容許 Король 王 Величество 陛下 молодой 年輕 возразить 回說, 對答 прусский 普魯士的 между 中, 間 просить 請求 всякий 所有, 一切 принять 採用 дурной 惡, 不好 государственны 國家的, 政府的 смело 敢 служба 勤務 ручаться 保證 спросить 問 первый 第一 родиться 生, 誕生 ответ 答 уходить 去, 走開 удержаться 忍耐 место 地位 смех 笑 дам (дать) 給, 與 приказать 命, 令 никуда не годится 甚麼也不中用, 都無用

譯 解

急 智

一個年輕的男子請求普魯士王夫利得利希採用他爲國家服務。王問他生於何處。答曰：„我生於柏林。”王曰：„走吧，我不給你地位，柏林的人都不中用的。”——„陛下，請原諒我的罪！”年輕的人回答：„柏林人之中有不好的，也有好的，但無論如何我敢爲二人保證。”——„此二人是誰？”——„第一者——就是王，而第二者——就是我。”王聞此言不禁笑了。他就命令採用這個急智的男子服務。

III. Анекдот о Петре Великом.

Пётр Великий часто посещал города в такое время, когда его там не ожидали. Однажды он посетил неожиданно Олонец и прямо пошёл в канцелярию городского суда, где застал старика судью. На вопрос Государя: „Какие есть в канцелярии жалобные дела?“—Судья в страхе пал на колёни и дрожащим голосом ответил, что в канцелярии жалобных дел никаких нет.—„Как нет?“ спросил удивлённый Царь.—„Никаких нет, Государь!“ со слезами повторил судья. „Виноват, я никаких жалоб до канцелярии не допускаю, а стараюсь мирить тяжущихся.“ Государь удивился, поднял судью, поцеловал его и сказал: „Я бы желал и всех судей видеть виноватыми, как ты; продолжай так свою службу.—Бог тебя не оставит и я не забуду.“

анекдот 逸話 Великий 大帝 посещать 訪問 (不完成) ожидать 期待 однажды 曾, 嘗 посетить 訪問 (完成) неожиданно 無意地 прямо 直接地, 遂 пошёл (пойти) 去, 到 Канцелярия 事務所 городской 市的 Суд 審判所 застать 遇 Судья 審判官 вопрос 問 Государь 君主 жалобные дела 訴訟事件 страх 恐怖 пал (пасть) 落下 колёно 膝 дрожащий 顫抖

гóлос 聲 удивлённый 驚, 詫異 слезá 淚 повторить 反復
 виновáт 有罪, 過失 допускáть 容許 старáться 用力, 用心
 мирить 和解 тяжущийся 訴訟者 удивитьcя 驚
 поднять 舉, 抱 поцеловáть 接吻 желáть 希望
 продолжítь 繼續 служба 勤務 оставить 遺棄, 見棄
 забыть 忘

譯 文

彼得大帝逸事

彼得大帝常在沒有期待他的時候去察訪許多都市。有一次他無意地去訪問屋洛奈子市，一直走到市的審判所的公務房裏，遇到了一個老年審判官。

„公務房裏有怎樣的訴訟事件嗎？“

„公務房裏什麼訴訟都沒有。“ 審判官恐懼屈膝顫聲以對。

„爲甚麼沒有呢？“ 皇帝吃驚而問。

„一些也沒有，陛下，“ 審判官流着淚回說。

„是我的罪，我不許甚麼訴訟到公務房來，我只努力使訴訟者和解。“

皇帝驚而抱起審判官且吻且說：

„我很想得見所有的審判官都有像你同樣的罪。請這樣地繼續你自己的勤務吧，神是不會遺棄你的，我也不會忘了你的啊。“

二十八日

會話材料 俄國俚諺

I. 會話材料

Здравствуйте. (Моё почтё- ние) (發音: zdrastie)	你好啊。(我的尊敬)
Доброе утро.	早上好啊。
Добрый вечер.	晚上好啊。
До свиданья.	再見,再見。
Прощайте.	再見,再見。(用於暫別 時)
Добрó пожаловать.	來得很好。
Я очень рад.	我很快活。
Как поживáете?	你好嗎?
Как вáше здоровье?	你健康嗎?
Вы здоровы?	你身體好嗎?
Благодарю вас, я здоров.	謝謝,我身體好。
Спасибо.	謝謝。
Клáняйтесь, пожа́луйста вáшей супру́ге.	尊夫人那兒請代問好。

Спокойной ночи!

Передайте, пожалуйста, вашему брату мой поклон.

Позвольте, узнать (спросить).

Куда вы идёте?

Я иду на вокзал.

Почему? Зачем?

По каким делам?

С какой целью?

Чтобы его проводить.

Я очень рад с вами познакомиться.

Что с ним?

Чем он болен?

Я крайне сожалею. Мне очень жаль.

Что вам угодно?

Чем я могу вам послужить?

Не угодно ли вам?

Не хотите ли вы?

Я не хочу, Я не желаю.

Мне хочется спать.

Мне хочется есть (пить).

請安息吧!

令弟(兄)那兒請代說好

請問。(給我知道)

往那兒去邪?

我往車站去。

爲甚麼?

有甚麼事啊?

有甚麼事啊? (有何目的)

去送他。

我很願意同你做朋友。
(初次相會)

他怎麼樣了?

同上(病如何?)

很抱歉。(同樣)

甚麼事?

同上(謙恭的說法)

你不要嗎?

同上

我不要。(我不願意)

很倦。(想睡)

肚子餓了。(口渴了)

Где вы живёте (в какой части города)?	你住在那兒? (在市的 那部)
Как вы думаете? Как вам кажется?	你以為如何?
Каковá сегодня погóда?	今天天氣如何?
Сегóдня чóдная погóда.	今天天氣很好。
Дождь идёт.	在下雨呢。
Снег пошёл.	下雪了。
Дождь перестал.	雨停了。
Гром гремит.	雷在響着。
Как вáша фамилия?	貴姓?
Как вáше имя и óтчество?	台甫? (名及父稱)
Как его зовут (по имени и óтчеству)?	他叫甚麼? (名及父稱)
Который теперь час?	現在幾點鐘?
На мо́их часа́х двáдцать мину́т шестóго.	我的錶五點二十分。
В котóром часу́ вы уезжае-те?	你幾時動身?
Я уезжа́ю с пóездом в поло-вине восьмóго вéчера.	我晚上七點半火車動身。
Вёрно ли идёт вáши часё́?	你的錶準嗎?
Они отстаю́т (бегут) на пять мину́т.	慢了 (快了) 五分鐘。
Что (почём, скóлько) сто́ит фунт мя́са?	肉一斤要多錢?

Скóлько вы заплати́ли за эту шля́пу?	這頂帽子化了多少錢?
Я заплати́л пять пен.	化了五圓錢。
Очень дóрого. (дёшево)	很貴(便宜)吧。
Нельз́я ли подешёвле?	再可以便宜點嗎?
Не хоти́те ли со мно́ю обе́- дать?	和我一塊兒喫飯好嗎?
С бо́льшим удовóльствием.	好的。(高興的)
В э́том годú. В насто́ящем годú	今年。(同)
В про́шлом годú. В буду- щем годú.	去年, 明年。
Котóрое сегóдня числó?	今天是那一日?
Пяти́надцатое áвгуста.	八月十五日。
Что это зна́чит?	這是甚麼意思?
Как мо́жно скорée.	愈快愈好。
Мне что-то не здорóвится.	不知怎的, 覺得不好。
Я хочú обрати́ться к до́кт- ору.	我想請醫生看看。
Посла́ть ли за до́ктором?	給(你)請醫生好嗎。
Хорошó ли вы спáли вчерá но́чью?	昨天晚上睡得好嗎?
Я спал óчень плóхо.	沒有睡得很好。
Вам на́до перемени́ть квар- ти́ру.	不得不搬家啦。

II. 俄國俚諺

Блудлив как кошка, труслив как заяц.	好淫如貓, 畏怯如兔。
Не до барыша, была бы слава хороша.	富貴不及名譽。
Соловьѣ баснями не кормят Каков батька, таковы у него бетки.	飢餓者不聞音樂。 有其僕必有其主。
Береженого Бог бережет.	勞心者得福。
Битая посуда два веяя живет.	已壞的傢伙永遠殘留。
Не все золото, что блестит.	發光的不是黃金。
Смелым Бог владеет.	勇敢者必得幸福。
У всякого есть свое больное место.	誰都有缺點。
Что у кого болит, тот о том и говорит.	操心必多言。
Волка бояться, так в лес не ходи.	怕狼毋入林。
Не спросясь броду, не суйся в воду.	跳越須看前。
У всякого свой вкус, на вкус нет товарища.	趣味不可爭。
Вышей лекарство вдруг.	飲藥毋猶豫。
Беда не приходит одна.	災難不單來。
Плохо не клади, вора в грех не вводи.	機會引盜賊。

Утро вечера мудренее.	一日之計在於晨。
У страха глаза велики.	恐怖心使事物誇張。
Говорить правду, потерять дружбу.	直言傷情。
Повинную голову и меч не сечет.	實供輕罪。
Сколько голов, столько умов.	人多出才智。
Голенький ох, а за голеньким Бог.	神必保佑貧困者。
Смерть не за горами, а за плечами.	到處遇死神。
Не вкусив горького, не едать сладкого.	不嘗苦味, 不知甘味。
Не во время гость хужет татарина.	不速之客(不辨時之客) 比韃靼人不如。(昔韃靼人曾侵入俄國, 俄人遭其蹂躪, 故有此故事。)
Гром не грянет, мужик не перекрестится.	不聞雷鳴, 鄉下人不念經。
На грех мастера нет.	有教育者必負過失的責任。
Держи язык за зубами.	不要多嘴。
Дитя не плачет, мать не разумеет.	兒不哭母不聞。(兒啼母知其飢)

Добро скоро забывается.	好事易忘。
Долг платежом красен.	有恩當報。
На торной дороге трава не растет.	熱鬧路上不生草。
Для милого дружка и сере- жка из ушка.	親友無私。
Служба службой, а дружба дружбою.	友誼非免除義務者。
Дураков не орут, не сеют, а сами рождаются.	愚者無不足。(愚者知 足)
Услужливый дурак опаснее врага.	麻煩的愚者比敵尤可怕。
Пьяница проспится, дурак никогда.	醉漢能醒愚者不醒。
Рано птиначка запела, как бы кошечка не съела.	今天笑明天哭。
Горька работа, да сладок хлеб.	苦工得善果。
Где работают там и густо, а в ленивом доме пусто.	勤勞可致富。
Утайщик все равно, что вор.	隱匿者無異竊盜。
С разговора сыт не будешь.	空談無益。
Лучше дразнить собаку, нежели бабу.	與其與婦女相爭毋寧引 犬狂吠。
Рано встает, тому Бог под- ает.	神必助早起者。

Человек предполагает, а Бог располагает.	人類給命運支配。
Ремесло золотой кормилец.	職業爲生金之母。
Добрый друг лучше ста родственников.	良友勝於百戚。
Рожа крива, да душа пря- ма.	貌雖不端心卻正直。
Нет розы без шипов.	沒有無刺的薔薇。
Есть рубль, есть ум, нет рубля, нет ума.	有恆產者必有恆心。
Сто рублей есть, так и твоя правда.	金錢萬能。
Рыба гщет, где глубже, а человек, где лучше.	求幸福爲人情之常。
Тише едешь, дальше буд- ешь.	慢行者可達遠。
На то и щука на море, чтобы карась не дремал.	一個人總當爲別人的指 導者。
Режь да ешь, когда подкла- дывают.	有機會當爲自謀。
Яблоко от яблоньки недал- еко откатывается.	蘋果必落於蘋果樹旁。
Век живи, век учишь.	爲學一生。
Бедность не порок.	貧窮非罪。
Труд кормит, лень портит.	辛勤益人怠惰害人。

Худо тому, кто добра не делает никому.	爲惡者必遭不幸。
Худо нажитое в прок не идет.	非義而得者不能爲利。
С люб вью везде простор, со злом везде теснота.	行愛者到處自由，作惡者到處受窘。
Уважай старика, сам будешь стар.	老者應當敬，自身亦要老。
Повторение—мать учения.	溫習爲勤學之母。
Куй железо, пока горячо.	機會不可失。
Что посеешь, то и пожнешь.	自作自受。
Добрые люди умирают по дела их живут.	好人雖死，其事業永存。
Правда дороже золота.	正義貴於黃金。
Береги копейчку про черниый день.	當爲窮困時的準備。
Кто вчера солгал, тому и завтра не поверят.	說一次虛言失永久信用。
Своя рубашка к телу ближе.	愛情始於家庭。
На чужой рот пуговицы не нашьешь.	旁人之口難禁。

附 錄

- I. 動詞變化一覽表
- II. 屠格涅夫散文詩

動詞變化一覽表*

一般的變化

I. 第一式 (e 變化)

дѣлать, с- 爲, 做

現	在	я дѣла-ю ты дѣла-ешь..... они дѣла-ют
未 命	來 令	я бѹду дѣлать.....я сдѣлаю..... дѣла-й, дѣла-йте 及 сдѣла-й, сдѣла-йте
能動形動詞現在		дѣла-ю-щий
能動副動詞現在		дѣла-я
被動形動詞現在		дѣла-ем-ый
直說法過去		дѣла-л, -ла, -ло, -ли; сдѣла-
能動形動詞過去		дѣла-вший 及 сдѣла-вший
能動副動詞過去		дѣла-в (-вши) 及 сдѣла-в (-вши)
被動形動詞過去		дѣла-нный 及 сдѣла-нный
同上簡單語尾		дѣла-н, -на... 及 сдѣла-н, -на....

例:

дѣлать, с-	爲, 做	читать, про-	讀
думать, по-	思, 想	игрѣть, по- (с')	玩, 耍
обѣдать, по-, от-	日喫	завтракать, по-	早喫
ужинать, по-, от-	夜喫	слѹшать, по-	聽
терять, по-	失		
болѣть, за-	生病	грѣть, со- (被形動詞過 去 -тый) 温	
имѣть, возимѣть	有, 具	дуть (被形動詞過去 -тый) 吹	

有多回體語尾的動詞全部 (-авать 除外)

позволять (-лить) 許   объяснять (-нить) 說明

* 動詞的排列以不完成體在前, 完成體在後。其用於根本不完成體使成爲完成體的前置小詞, 則僅示其普通者而已。入於括弧內者係與該變化無關者。

получать (-чить)	受, 領	покупать (купить)	買
бросать (-сить)	投, 擲	понимать (-нять)	理解
сообщать (-щить)	通告	умирать (-мереть)	死
выпивать (-пить)	吞盡	избирать (-брать)	選, 擇
скрывать (-рыть)	藏, 匿	одевать (-деть)	著, 穿
переписывать (-сать)	謄清		
спрашивать (спросить)	問, 詢		
以 -ся 爲語尾的動詞變化			
заниматься (-ияться)	從事		

現	在	я занима́-юсь мы занима́-емся ты занима́-ешься вы занима́-етесь он занима́-ется онí занима́-ются
形動詞	現在	занима́-ющий (生格 -щегося)
副動詞	現在	занима́-я-сь
直說法	過去	занима́-лся, -лась, -лось, -лись
形動詞	過去	занима́-вшийся
副動詞	過去	занима́-вшись

II. 第二式 (и 變化)

(1) 無須移動重音者

говорить (сказать) 說, 講

現	在	я говор-ю́ ты говор-и́шь он говор-и́т мы говор-и́м вы говор-и́те онí говор-я́т
形動詞	現在	говор-я́щий
副動詞	現在	говор-я́
直說法	過去	говор-и́-л, -ла, -ло, -ли
形動詞	過去	-говор-и́-вший
副動詞	過去	говор-и́-в (-вши)
被形動詞	過去	про-говор-ён-ный (被宣言了)
同上簡單語尾		при-говор-ён, -ена́, ено́, -ены́

лежать, ле- 躺, 臥 (上顎音語幹)

現	在	я леж-у́ ты леж-и́шь.....онí леж-я́т
---	---	--------------------------------------

例:

говори́ть (сказа́ть)	說	горéть, с-	燃, 燒
сту́чать, по- (сту́кнуть)	叩, 敲	боле́ть, за-	疼, 痛
молча́ть, по-	默, 不言	слы́шать, у-	聽
(сообща́ть) сообща́ть	宣告	му́чить, из-	凌虐
по́мнить	記憶	лежа́ть, по-	躺, 臥
(позволя́ть) позво́лить	許, 准	спеша́ть, по-	催, 促
語幹之終於母音者			
сто́ять (я стою́ ты стои́шь он стои́т.....)	立, 站		
бо́яться 恐, 怕	тай́ть 藏, 匿	стро́ить	建, 築, 造,

(2) 重音之移動者

кури́ть, за-	喫煙		
現	在	ку́р-ю	ты ку́р-ишь он ку́р-ит
命	令	мы ку́р-им вы ку́р-ите о́ни ку́р-ят	
形動詞	現在	ку́р-и́, ку́р-и́-те	
副動詞	現在	ку́р-я́щий	
被形動詞	過去	ку́р-я́	
держа́ть, по-		на-ку́р-е́нный (釀造)	
現	在	(保持) (上顎音語幹)	
命	令	я держ-у́ ты держ-ишь.....о́ни	
形動詞	現在	держ-а́т	
副動詞	現在	держ-и́, держ-и́-те	
被形動詞	過去	держ-а́щий	
		держ-а́	
		по-держ-а́нный	

例:

смотре́ть, по-	觀, 看	хваля́ть, по-	讚
цени́ть, о-	評價, 貴重	деля́ть, по-	分
содержа́ть	含有, 扶養	учи́ть, на-	教
служи́ть	做事, 服務		
лечи́ть, из-	醫治, 修理	тащи́ть, по-	曳
(отворя́ть) отвори́ть	開	(класть) положи́ть	置
(получа́ть) получи́ть	受取		
(переменя́ть) переменя́ть	交換		

(поручать) поручить 委託
 (предлагать) предложить 說, 倡言
 (задерживать) задерживать 扣留, 制止
 (-ить 語尾的被形動詞過去 -енный)

III. 喉音, 齒音, 唇音

Г К Х —→ Ж Ч Ш
 С З Т Д —→ Ш Ж Ч Ж
 СК СТ —→ Щ

б п в ф м — 變化時須插入 л.

(1) 第一式, 重音之無須移動者

喉音

плакать, за- 哭

現 在 я плачу ты плачешь.....они
 плачут

形動詞現在 плачущий

副動詞現在 плача

被形動詞過去 за-плака-нный

двигать (двинуть) 動, 搖動

現 在 я двигаю ты движешь 或 двигаю

брызгать, за- 噴, 撒

副動詞現在 брызга 被形動詞過去 за-
 брызганный

齒音

резать, вы- 切, 割, 殺

режу, режешь; режь; вырезанный.

прягать, с- 藏, 匿

спрячу, спрячешь; спрячь; спрятанный.

唇音

колебать, по- 搖, 擺動

колеблю колеблешь 或 колебаю, колебаешь;

колеблющий 或 колеблющий;

колебая 或 колебля; поколебленный.

ссыпать, по- 撒, 散佈

сы́бно, сы́плешь; сы́плющий; сы́пля; сы́плен-
цыя.

(2) 第一式, 重音之須移動者

齒音及喉音

вяза́ть, с- 捆, 束, 縛

вяжу́, вяжешь.....вяжут, вяжи: вяжу́щий;
вяза́нный.

каза́ться, по- 相像, 類似

кажу́сь, кажешься; кажи́сь; кажу́щийся.

(отка́зывать) отказа́ть 駁, 辭退

(показа́вать) показа́ть 示, 指示

(гово́рить) сказа́ть 說, 講

(рассказа́вать) рассказа́ть 說話, 談話

писа́ть, на- 寫

пишу́, пишешь; пиши́; пишу́щий; писа́нный;

(зап. сы́звать) записа́ть 寫上, 記錄

(перепи́сывать) перепи́сать 謄清

хохота́ть, за- 笑

хохчу́, хохочишь; хохочи; хохочу́щий.

хохоча́.

шепта́ть, про- 低語, 囁嚅 чеса́ть, по- 搔, 梳

топта́ть, рас- 兜繞 хлопота́ть, за- 擔心,

掛念

паха́ть, вс- (вспа́ханный) 耕

маха́ть (махну́ть) (машу́ 或 махаю) 振, 揮

слыха́ть, у- 聽

свиста́ть (свистну́ть) (сви́щу, сви́щешь) 吹口笛,
打哨

иска́ть, по- 找, 尋, 覓

ищу́, ищешь; ищи́; ищущий; ища́; иско́мый;
-иска́нный.

(оты́скивать) оты́ска́ть 找, 尋, 覓

唇音

дрема́ть, за- 小睡, 打盹 шна́ть 捻, 拔

дремлю́, дремлешь; дремли́; дремлю́щий; дремля́

(3) 第二式, 重音之無須移動者

齒音

тратить, ис- 消費

тратчу, тратишь.....тратят; трать; тратящий;
тратя; истраченный.лететь, по- 飛 висеть (повиснуть) 懸, 垂
(бросать) бросить 投, 擲 (被形動詞過去 бро-
шенный)видеть, у- 見, 看見 садиться (сесть) 坐, 就座
(встречать) встретить 遇 (встреченный) чистить,
вы- (чищу, чистишь) 清 блестеть (блеснуть)
閃, 發光

唇音

готовить (或 приготавливать), при- 預備, 具備
готовлю, готовишь.....готовят; готовь; готовящ-
ий; готова; приготавливаемый; приготовленный.

ставить, по- 置

(использовать) употребить 用, 受用

грабить, о- 奪掠

(укреплять) укрепить 堅牢, 強固

кипеть, за- 沸騰 спать 睡, 眠

знакомить, по- 介紹 шуметь, за- 擾攘, 吵鬧

скорбеть 悲, 憂愁

(оскорблять) оскорбить 欺侮, 凌辱

(4) 第二式, 重音之須移動者

齒音

д → ж ходить 走, 行 (хожѹ, ходишь.....хѹдят;
ходи; ходящий; ходя).

судить 裁判, 判斷 трудиться 勞, 努力

садить 引, 導 будить 叫醒, 促醒

садиться 坐, 就座 посадить 栽, 植, 種 (完成)

сердить 怒, 忿 простудиться 受涼, 感冒 (完成)

з → ж возить 搬, 運 грузить 裝, 載

т → ч платить, за- 付償還 (платѹ, платишь;
плати; платящий; платя; заплаченный).

вертѣть 旋轉, 轉動 шутить 戲言 хватить 攪
с—→ш гасить, по- 息, 滅 (гашу́, гасишь).

посить 挑, 荷, 攜 косить 刈草 (коса́ть)

укусить 咬, 啃 просить, по- 請求 (прошу́,
просишь; проси́; прося́щий; прося́; непрó-
шенный).

(спрашивать) спросить 訪問, 打聽

ст—→щ (пускать) пустить 放, 縱

крестить, о- 授洗禮

唇 音

любить 愛, 好

люблю́, любишь.....любят: любя́ любя́щий;
любя́; любимы́; (-любле́нный).

губить 滅, 害 конить 保存, 貯藏 торопить

催, 促 терпеть 忍, 耐 топить 沉, 溺, 焚, 燒

(покупать) купить 買 (ступать) ступить 走,

步行 ловить 捉 давить 壓 (являть)

явить 顯, 露, 發現 кормить 養 ломить 破

(5) 例 外

(1) т—→щ

第一式 трепетать, за- 悸, 戰慄

трепещу́ трепещешь.....трепещут.

第二式 (возвращать) возвратить 歸, 還

возвращу́, возвратишь.....возвратят; возв-
рати́; возвращённый.

(воспрещать) воспретить 禁, 阻, 不許

(сокращать) сократить 節省, 短縮

(похищать) похитить 偷, 盜

(защищать) защитить 防, 禦

(обогащать) обогатить 富, 使富

(2) д—→жд

(наградать) наградить 給, 賞 賜

(угождать) угождать 使喜, 使悅

(осаждать) осаждать 包圍

(предупреждать) предупредить 警戒, 預防

(принужд́ать) принуд́ить 強, 勒令, 逼迫
 (3) хот́еть, за- 欲, 要
 хоч́у, хоч́ешь, хоч́ет, хоч́им, хоч́ите, хоч́ят;
 жела́ющий (由 желать 而來); жела́я.

IV. -авать.

дава́ть (дать) 給, 與
 даю́, даёшь.....даю́т; дава́й; даю́щий; дава́я;
 дава́емый; да́нный (由 дать)
 продава́ть (-да́ть) 賣, 出售 удава́ться
 (-да́ться) 成功, 成就 узнава́ть (-зна́ть) 認, 識
 признава́ть (-зна́ть) 認爲, 視爲 доставать
 (-ста́ть) 得, 獲 встава́ть (-ста́ть) 起, 起來

V. -овать 及 -евать.

именова́ть, на- 稱爲, 定名
 имену́ю, имену́ешь; имену́й, имену́ющий;
 имену́я; наименова́нный.
 чу́вствовова́ть, по- 感, 覺 страхова́ть, за- 保險
 сове́товать, по- 勸, 從息 путе́шествова́ть 旅行
 аресто́вывать 捉, 捕 повинова́ться 服從
 горева́ть 憂, 悲 (гори́ю, гори́ешь;
 гори́ющий)
 плева́ть 唾 жева́ть 咬, 啃

VI. -нуть.

вя́нуть, за- 凋, 萎
 вя́ну, вя́нешь; вя́нь; вя́нущий, завя́нувший.
 то́нуть, у- 沉, 溺
 тя́нуть, по- 拉 (被形動詞過去 потя́нутый)
 зя́бнуть, о- 凍, 冷 со́хнуть, вы- 乾
 зя́бну, зя́бнешь; зя́бни;
 過去 зя́б, зя́бла, зя́бло, зя́бли; озя́бший.
 мо́кнуть, про- 濡, 溼 (過去 мо́кнул, промо́к)
 ме́рзнуть, за- 冰凍 (過去 ме́рз形過去 ме́рзший)
 (крича́ть) кри́кнуть 叫喊, 呼

- крѣкну, крѣкнешь; крѣкни; крѣкнул, -ла,
-ло, -ли; крѣкнувший)
(привыкѣть) привыкнути 慣
привыкну, привыкнешь.....
過去 привык, -ла, -ло 或 привыкнул, -ла;
привыкший 或 привыкнувший.
(избегать) избегнуть 避
(двѣгать) двѣгнуть 動 (命令 двинь 過去 двѣнул;
двѣнутый)
(обманывать) обмануть 欺 (被形過去 обманутый)

VII. -нѣть.

н 之前爲母音者.

- (принимать) принять 受
приму́, примешь.....прими; принятый.
(понимать) понять 理解 (наимать) нанять 雇
(занимать) занять 占據

н 之前爲子音者.

- (отнимать) отнять 奪, 搶奪
отыму́, отынешь.....(отниму́, отнимешь);
отыми́; отнятый.
(поднимать) поднять 舉, 揚 (снимать) снять 脫,
解除 但 (врать) взять 取
возьму́, возьмешь; возьми́, взятый.

VIII. -ыть. (單 綴)

мыть 洗

- мою́, мбешь.....моют; моющий; мой вымы-
ваемый; вымытый.
(умываться) умыться 洗面
крыть (或 покрывать), по- 蔽
(скрывать) скрывать 匿
(закрывать) закрыть 閉
(открывать) открыть 開
выть, вз- 叫, 號 рыть 掘 ныть 痛

ХII. 終於 -д 的子音語幹

блюсти (соблюдать), со- 遵守

блюду́, блюдёшь.....; блюди́; блюду́щий; блюл, -ла, -ло, ли; блю́дший; соблюде́нный.

вести́, по- 引, 導 (проводить) провести 送, 度, 消遣 (производить) произвести 施行

брести́, п- 彷徨

класть (положить) 置 (形動過去 кла́вший 被形動過去 полёженный)

красть 偷, 盜 (кра́вший, краде́нный) (па́дать) пасть 落下 (па́вший 或 па́дший)

(унада́ть) упасть 落下, 倒下 (упа́вший)

但 (сади́ться) сесть 坐, 就座

ся́ду, ся́дешь.....; сядь; сел; -ла.....; се́вший.

ити́, по- 去, 行

иду́, идёшь.....иду́т; шёл, шла, шло, шли; иди́; иду́щий; шё́дший; прои́дённый. (可通過)

ХIII. 終於 -т 的子音語幹

мести́, вы- 掃

мету́, метёшь.....метут; мети́; метя́; мету́щий; ме́л, -ла, -ло; мети́ный; вы́метенный.

плести́, за- 編 цвести́, за- 開花

(расцвета́ть) расцвести́ 盛開

(отцвета́ть) отцвести́ 散

(приобрета́ть) приобрести́ 得

(прочита́ть) (прочита́ть 完) проче́сть 讀

прочту́, прочтёшь.....; прочёл; прочте́нный.

(счита́ть) счесть 數, 算, 計

сочту́, сочтёшь.....

рості́, вы́- 生長

росту́, ростёшь.....; рості́; расту́щий; росе, -ла́,
-ло́; ро́сший.

XIV. 終於 -г -ж 的子音語幹

беречь, по- 護

берегу́, бережёшь.....берегу́т; береги́; берегущий,
оберега́я; берёг, -ла́, -ло́, -ля́; берёгший; бере-
жённый,

(сберега́ть) сберечь 貯蓄

мочь, с- 能 (могу́, можёшь.....могу́т)

жечь, с- 燒 (жгу, жжёшь.....жгут; жги; жгу́-
щий; сожига́я; жёг, жгла; жёгший; сожжённый.)

(зажигáть) зажечь 點火 (помога́ть) помо́чь 助

стеречь 守護, 看守 стричь 剪髮

(запряга́ть) запрячь 配馬(配馬於車)

[例外] (ложі́ться) лечь 躺, 臥

лягу, ляжешь....., ляг, лягте; лёг, -ла́, -ло́;
лёгший.

XV. 終於 -к -ч 的子音語幹

влечь, по- 拉, 拖

влеку́, влечёшь.....влеку́т; влечи́; влеку́щий;
привлека́я; влѣк, -ла́, лѣ, лі́; влѣкший; повле-
чѣнный.

(привлекáть) привлéчь 招, 引, 誘

печь, ис- 烘, 烙 сечь, вы- 切, 剝

течь, по- 流, 漏 (протекáть) протечь 漏, 滲

толóчь 搗, 舂 (толку́, толчёшь.....; толóк,
толклá, -ло; толóкший, толчѣнный).

特種變化

I. -ать.

ждать, подо- 待, 等, 俟

—жду, ждёшь.....ждут; жди, ждущий; ожида́я
ожидае́мый.

врать, со- 欺騙, 說謊

—вру, врёшь.....врут, врѣ.

рвать, разо- 裂, 撕

—рву, рвёшь.....; рванный.

ткать, со- 織

—тку, ткёшь.....或 тчёшь.....; сотканый.

лгать, со- 說謊

—лгу, лжёшь.....лгут.

жрать, со- 貪食, 吞 (жру, жрёшь)

сосать 吸, 吮

—сосу, сосёшь.....; сосанный.

брать (взять) 取

—беру́, берёшь.....беру́т; бери́; беру́щий: вы-
бира́я (選取); выбира́емый; вы́бранный.

(собира́ть) собра́ть 集, 會合 (избира́ть) избра́ть
選, 擇

драть, со- 剝

орать 叫, 嚷 (ору́) 耕 (ору́)

звать, по- 呼, 喚

—зову́, зовёшь.....зову́т; зови́; зову́щий.

(призыва́ть) призва́ть 叫喚

(созыва́ть) созва́ть 召集

(называ́ть) назва́ть 稱, 取名

гнать, по- 追

—гоню́, гони́шь.....гоня́т.

(прогона́ть) прогна́ть 放逐

стлать, по- 敷, 鋪

—стелю́, стеле́шь.....стелю́т; посланный.

слать, по- 送, 遣

—шлю, шлѣшь.....шлют; шли; посылающій;
посылая; посылаемый; посланный.

(присылать) прислать 送來, 發來

(высылать) выслать 送去, 打發

(давать) дать 與, 給

—дам, дашь, даст, дадим, дадите, дадут; дай;
данный.

(продавать) продать 賣, 出售

(выдавать) выдать 交, 發給

II. 以 -н 爲語幹者

(девать) деть 置, 擺, 藏

—дѣну, дѣнешь.....дѣнут; день; дѣтый.

(одевать) одеть 給穿衣服

(одеваться) одѣться 穿衣服

(надевать) надѣть 穿, 著, 戴

(раздевать) раздѣть 給脫衣服

(начинать) начать 始, 開始

начну́, начини́шь.....начнут; начини́; начинаю-
щій; начиная; начинатый.

(становиться) стать 始, 成, 立

—стану́, станешь.....станут, стань,

(вставать) встать 起

(переставать) перестать 止

стыть о- 使冷

—стыну́, стынешь.....

клясться, по- 誓

клянú, клянёшь.....; кляни́; проклятый.

жать, с- 收穫

—жну́, жнёшь.....; жни; жатый.

III. 以 -р 爲語幹者

(умирать) умереть 死

умру́, умрёшь.....умрут, умирающий; умирая;

умер, умерла, -лѡ, -лї; умершїй.

(запирать) запереть 關, 閉 (被形動詞過去 запертый)

(отпирать) отпереть 開

тереть, по- 磨, 擦, 研

—тру, трѣшь.....; три; трущїй; потирая; тѣр, -ла, ло, -ли; тѣршїй; тѣртый.

(вытирать) вытереть 拭

(простирать) простереть 擴, 伸, 展

бороться, по- 鬪

—борѡсь, бѡрѣшь; борїсь; бѡрющїйся; борясь; борѡлся, -лась, -лось; борѡвшїйся.

порѡть, рас- 裂, 撕, 拆

порѡ, пѡрѣшь; портый.

IV. 以 -б 爲語幹者

(ошибаться) ошибиться 誤

—ошибѡсь ошибѣшь.....ошибѡтѣя; ошибїсь; ошибѣся, -лась, -лось.

(ушибать) ушибить 打倒, 打傷

被形動詞過去 ушибленный

гresti, по- 盪, 划, 搖

гребѡ, гребѣшь; гребї; гребѡщїй; гребя; грѣб, -ла, -лѡ; грѣбшїй; погрѣбѣнный.

скресть, со- 削

—скребѡ, скребѣшь.....

V. 以 -в 爲語幹者

жить, по- 住, 生活

—живѡ, живѣшь.....живѡт; живї; живѡщїй; живя; прожитый.

(наживать) нажить 掙錢

плыть, по- 泳, 航

—плыву́, плывёшь; плыви́; плыву́щий; плывя́;
плывши́й.

слыть, про- 有...名, 有.....定評

—слыву́, слывешь.....

ревётъ, за- 叫, 吼, 號

—реву́, ревёшь.....

VI. 以 -д 爲語幹者

эхать, по- 乘行

—еду́, едемь.....едут; поезжай; едущий; едучи;
(副動詞現在); эхал, -ла, -ло.

(приезжа́ть) приэ́хать 來, 乘來, 到着

(уезжа́ть) уехать 去, 赴, 出發

есть, по- 食

—ем, ешь, ест, е́дим, е́дите, е́дят; ешь, е́шьте;
ел, е́ла, е́ло; е́вший; с'е́денный.

(с'е́дать) с'есть 食盡

быть 在

現在——есть, суть; бу́дучи (副動詞)

未來——бу́ду, бу́дешь.....бу́дут; бу́дь (命令)

過去——был, -ла́, -ло́; бы́вший (形); бы́вши (副)

VII. 以 -л 爲語幹者

колóть, на- 割, 劈

—колó, колéшь; колí; колóющий; прока́лывая;
-ваемый; колóвший; колóтый.

молóть, с- 磨, 研碎

—мелó, мелéшь; мелí; молотый.

VIII. 以 -м 爲語幹者

жать, по- 壓

—жму́, жмёшь; жми; жаты́й

(выжимáть) вб́жать 擠, 搾

屠格涅夫散文詩

Г. Разговор.

„Ни на Юнгфрау, ни на Финстерааргорне
еще не бывало человеческой ноги!“

Вершины Альп... Целая цепь крутых уступов...
Самая сердцевина гор.

Над горами бледно-зеленое, светлое, немое небо.
Сильный, жесткий мороз; твердый, искристый снег;
из-под снега торчат суровые глыбы обледенелых, об-
ветренных скал.

Две громады, два великана вздымаются по обеим
сторонам небосклона: Юнгфрау и Финстерааргорн.

И говорит Юнгфрау соседу:—Что скажешь но-
вого? тебе видней.—Что там, внизу?

Проходит несколько тысяч лет: одна минута. И
грохочет в ответ Финстерааргорн:—Сплошные облака
застилают землю... Погоди!

Проходят еще тысячелетия: одна минута.

—Ну, а теперь?—спрашивает Юнгфрау.

—Теперь вижу; там, внизу, все то же: пестро,
мелко. Воды синеют; чернеют леса; сереют груды
скупенных камней. Около них все еще копошатся
козявки, знаешь, те двуножки, что еще ни разу не
могли осквернить ни тебя, ни меня.

—Люди?

—Да, люди.

Проходят тысячи лет: одна минута.

—Ну, а теперь?—спрашивает Юнгфрау.

—Как будто меньше видать козявок,—гремит
Финстерааргорн:—яснее стало внизу; сузились воды;
поредели леса.

I. 會 話

„無論恩格夫魯之上和夫因斯鉄勒阿隆之上都還沒有人類的足跡!“

阿爾卑斯的絕頂………峨峨懸崖的連續………
山脈的當中。

羣峯的上面浮着淺綠晴明沈靜的天空。猛烈的寒氣，硬而輝映的雪，雪中突出着那給冰鎖住給風吹射的岩壁的石塊。

地平線的兩端聳立着兩座巨塊，那就是恩格夫魯和夫因斯鉄勒阿隆。

恩格夫魯同他的鄰人說：「有甚麼新的事情嗎？你比我看得見，下界有些甚麼？」

過了幾千年：只不過一瞬間，夫因斯鉄勒阿隆用着霹靂般的聲音回答說：「地上蔽住着密雲………等一會兒吧！」

再過了幾千年：不過只一瞬間。

「那末，現在呢？」恩格夫魯問。

「現在看得見了，下界還依舊如此。青的流水，黑的樹林，灰色重疊的堆石。那周圍還仍是爬着蟲子。那（蟲子）就是從不曾污及過你我的那二足動物呀。」

「就是人類嗎？」

「是的，就是人類呀。」

過了幾千年：只是一瞬間。

「那末，現在呢？」恩格夫魯問。

「蟲子好像減少了，夫因斯鉄勒阿隆用着雷鳴般的聲音回答。下界明亮了。水也少了，樹林也疎稀了」

Прошли еще тысячи лет: одна минута.

—Что ты видишь?—говорит Юнгфрау.

—Около нас, вблизи, словно прочистилось,— отвечает Финстерааргорн;—ну, а там, вдали, по долинам есть еще пятна, и шевелится что-то.

—А теперь?—спрашивает Юнгфрау, спустя другие тысячи лет—одну минуту.

—Теперь хорошо,—отвечает Финстерааргорн,—опрятно стало везде, бело совсем, куда ни глять... Везде наш снег. ровный снег, и лед. Застыло все. Хорошо теперь, спокойно.

—Хорошо,—промолвила Юнгфрау.—Однако, довольно мы с тобой поболтали, старик. Пора вздремнуть.

—Пора!

Спят громадные горы; спит зеленое, светлое небо над навсегда замолкшей землей.

Февраль, 1878.

II. Старуха.

Я шел по широкому полю, один.

И вдруг мне почудились легкие, осторожные шаги за моей спиной... Кто-то шел по моему следу.

Я оглянулся—и увидал маленькую, сгорбленную старушку, всю закутанную в серые лохмотья. Лицо

又過了幾千年：只不過一瞬間。

「現在看見什麼？」恩格夫魯問。

「我們的周圍像是清楚了，」夫因斯跌勒阿隆回答。「不過那遠處靠山谷的地方還有斑點，而且還有甚麼東西在動着。」

「那末，現在呢？」又過了幾千年後，——即一瞬間後，恩格夫魯問。

「現在好了，」夫因斯跌勒阿隆回答。「甚麼地方看來都雪白乾淨了。……到處都是雪，都是又平又滑的冰和雪。無論甚麼都凍了。好了。寂靜了。」

「好呀！」恩格夫魯說。「不過您老人家和我也談得夠了，現在已是可睡的時候了。」

「是的，已是可睡的時候啦。」

於是那巨大的山睡了。那晴明的蒼空也永遠地沈默於大地之上而睡着了。

1878年2月

II. . . . 嫗

我獨自在曠野裏走着。

突然背後聽見有輕微小心的足音……像有誰跟在我的後面。

我回頭一看，是一個纏着灰色布巾矮小曲腰的老嫗。從那布巾裏只看得見皺皮，尖鼻，沒有牙齒的面顏。

старушки одно виднелось из-под них: желтое, морщинистое, востроносое, беззубое лицо.

Я подошел к ней... Она остановилась.

—Кто ты? Что тебе нужно? Ты нищая? Ждешь милостыни?

Старушка не ответила. Я наклонился к ней и заметил, что обо глаза у ней были застланы полупрозрачной, беловатой перепонкой или пленкой, какая бывает у иных птиц: они закрывают ею свои глаза от слишком яркого света.

Но у старушки та плева не двигалась и не открывала зениц... из чего я заключил, что она слепая.

—Хочешь милостыни?—повторил я свой вопрос.—Зачем ты идешь за мною?—Но старушка попрежнему не отвечала, а только с'сжималась чуть-чуть.

Я отвернулся от нее и пошел своей дорогой.

И вот, опять слышу я за собою те же легкие, мерные, словно крадущиеся шаги.

—Опять эта женщина!—подумалось мне:—что она ко мне пристала?—Но я тут же мысленно прибавил: вероятно, она со-слепу сбилась с дороги, идет теперь по слуху за моими шагами, чтобы вместе со мною выйти в жилие место. Да, да; это так.

Но странное беспокойство понемногу овладело моими мыслями: мне начало казаться, что эта старушка не идет только за мною, но что она направляет меня, что она меня толкает то направо, то налево, и что я невольно повинуюсь ей.

Однако, я продолжаю идти... но вот, впереди, на самой моей дороге, что-то чернеет и ширится... ка-

我靠在一旁……老嫗立住了。

「你幹嗎的？你要甚麼？你討喫嗎？想得施捨嗎？」

老嫗沒有回答。我俯身看她，覺着她的兩眼給蒙蔽着一種像鳥類的半透明的白色的薄膜，這薄膜是用來遮住銳利的光線保護他們自己的眼睛的。

然而這個老嫗，不但不掀動這薄膜，且連瞳子也蔽住了……因此我推測到她必是盲目的。

「求施捨嗎？」我又試問了一次，「爲甚麼你跟着我來呢？」

老嫗仍沒有回答，但彷彿在顫動着她的身體，我避開她走了。

那知那輕微的整齊的也可說是蹣跚着的足音又作了起來。

「還是那個老嫗嗎？」我想，「爲甚麼定要跟住我呢？」然而我接着又想，以爲：「大概因爲她的眼睛看不見的緣故迷失了道路，想隨着我的足音到有人烟的地方去的吧，是的，一定是的。」

然而卻有一種異樣的不安的念頭漸漸捉住了我的方寸。我覺着這老嫗不僅跟着我，而且引着我向台向左突進，我是在不知不覺地服從她的命令呀。

不過我依舊前進……那知就在我前進的那面忽有甚麼黑點在擴張開來……那像是一個洞穴樣的東西，……「墳墓」這念頭便在我的腦中

кая-то яма... „Могила!“ сверкнуло у меня в голове. — Вот куда она толкает меня!

Я круто поворачиваю назад. Старуха опять передо мною... но она видит! Она смотрит на меня большими, зловещими зыми, глазами... глазами хищной птицы... Я надвигаюсь к ее лицу, к ее глазам... Опять та же тусклая плева, тот же слепой тупой облик...

„Ах! думаю я... эта старуха—моя судьба. Та судьба, от которой не уйти человеку!“

„Не уйти! не уйти!—Что за сумасшествие... Надо попытаться.“ И я бросаюсь в сторону, по другому направлению.

Я иду проворно... Но легкие шаги попрежнему шелестят за мною, близко, близко... И впереди опять темнеет яма.

Я опять поворачиваю в другую сторону... И опять тот же шелест сзади, и то же грозное пятно впереди.

И куда я ни мечусь, как заяц на утонках... все то же, то же!

—Стой! думаю я.—Обману ж я ее! Не пойду я никуда!—и я мгновенно сажусь на землю.

Старуха стоит позади, в двух шагах от меня.— Я ее не слышу, но я чувствую, что она тут.

И вдруг я вижу: то пятно, что чернело вдали, цывет, ползет само ко мне!

Боже! Я оглядываюсь назад... Старуха смотрит прямо на меня—и беззубый рот скривлен усмешкой...

—Не уйдешь!

Февраль, 1878.

閃現了。「這老嫗是要驅我到那邊去的呀！」

我急忙轉回來了。老嫗又站在我的面前。……但是她張開眼睛了！老嫗以慘忍的不快意的眼睛……以食肉鳥的眼睛看我……我也注視她的面顏，注視她的眼睛……仍是半透明的膜，仍是盲了的死板的面顏……

「啊！」我想到了。「這老嫗就是我的運命呀。就是人類逃不了的運命呀！」

「逃不了的呀！逃不了的呀！——那樣的瘋狂……應該去試一試！」於是我就向着別的方面奔去了。

我立刻……然而後面依舊緊緊不離地跟隨着那輕微的足音……前面又來了一個黑暗的穴洞。

我又轉向別的方面……後面又是同樣的足音，前面又是同樣的黑點。

追迫得像兔子一樣，無論走向那一方……總是如此。

「等一下吧！」我想。「驅她一下看吧！甚麼地方都不要去！」於是我就坐在地上。

老嫗在我的後面約兩步之處立着。我雖聽不見她的聲音，卻知道她站在那裏。

不料那遠處的黑點已浮動着向我爬過來了！天呀！我回頭看後面……老嫗目不轉睛地看我，並且歪曲着那沒有牙齒的嘴對我冷笑。

「逃不了的啊！」

1878年2月

III. Собака.

Нас двое в комнате: собака моя и я... На дворе воеет страшная буря.

Собака сидит передо мною—и смотрит мне прямо в глаза.

И я тоже гляжу ей в глаза.

Она словно хочет сказать мне что-то. Она немая, она без слов, она сама себя не понимает—но я ее понимаю.

Я понимаю, что в это мгновение и в ней, и во мне живет одно и то же чувство, что между нами нет никакой разницы. Мы тождественны; в каждом из нас горит и светится тот же трепетный огонек.

Смерть налетит, махнет своим холодным, широким крылом...

—И конец!

Кто потом разберет, какой именно в каждом из нас горел огонек?

Нет! это не животное и не человек меняются взглядами...

Это две пары одинаковых глаз устремлены друг на друга.

И в каждой из этих пар, в животном и в человеке,—одна и та же жизнь жметя пугливо к другой.

Февраль, 1878.

---

3. 犬

室中只有我們二個，——犬和我……………外面呼吼着可怖的暴風雨。

犬坐在我的面前，注視着我的眼睛。

我也看着犬的眼睛。

犬好像想說甚麼，但他是啞着沒有話。他自己是不知道的——然而我卻知道他的。

我知道在這瞬間，我和他都有同樣的感情，我們之間沒有甚麼差別。我們是同樣的，無論那方都在把那顫動着的火花燃熾着。

死神掀動冷酷的廣闊的翅膀飛了下來……………於是完了。

有誰在後來還能分別得出我倆心裏所燃着的火花的差別呢？

不！這不是獸類也不是人類在面對着！

這是同樣的一對眼互相對看着。

這一對中不論是獸是人，同是以一個生命在戰鬥着而相接近着。

1878年2月

IV. Нищий.

Я проходил по улице... меня остановил нищий, дряхлый старик.

Воспаленные, слезливые глаза, посинелые губы, шаршавые лохмотья, нечистые раны... О, как безобразно обглодала бедность это несчастное существо!

Он протягивал мне красную, опухшую, грязную руку... Он стонал, он мычал о помощи.

Я стал шарить у себя во всех карманах... Ни кошелька, ни часов, ни даже платка... Я ничего не взял с собою.

А нищий все ждал... и протянутая его рука слабо колыхалась и вздрагивала.

Потерянный, смущенный, я крепко пожал эту грязную, трепетную руку... „Не взыщи, брат; нет у меня ничего, брат.“

Нищий уставил на меня свои воспаленные глаза; его синие губы усмехнулись—и он в свою очередь стиснул мои похолодевшие пальцы.

—Что же, брат,—прошамкал он:—и на том спасибо. Это тоже подаяние, брат.

Я понял, что и я получил подаяние от моего брата.

Февраль, 1878.

---

4. 乞 丐

我在街上走……一個衰老的乞丐伸手求乞，

血紅的淚眼，蒼白的嘴唇，粗劣的破服，膿污的傷爛……啊，說不出的醜陋，那貧窮竟把這悲慘的人吞下去了！

他向我伸出那紅腫污穢的手。他呻吟嘍叨地求我施與。

我開始遍摸衣囊……荷包，時錶，手帕都沒有……甚麼都沒有帶一個。

然而，乞丐還等待着……他伸出着的手在索索地顫抖着。

悵惘，慌亂的我，便握住了這污穢顫抖着的手……請原諒吧，我沒有帶甚麼」。

乞丐用紅腫的眼看我，他的蒼白的唇上卻含着微笑。他也握住了我那冰冷的手指。

「好說，先生，」他流淚了。「這已是感恩了。這也是一種施與哩，先生。」

我方才理解到我也在領受我同胞們的施與。

1878年2月

V. Воробей.

Я возвращался с охоты и шел по аллее сада. Собака бежала впереди меня.

Вдруг она уменьшила свои шаги, и начала красться, как бы зачуйв перед собой дичь.

Я глянул вдоль аллеи и увидел молодого воробья, с желтизной около клюва и пухом на голове. Он упал из гнезда (ветер сильно качал березы аллеи) и сидел неподвижно, беспомощно растопырив едва прораставшие крылышки.

Моя собака медленно приближалась к нему, как вдруг, сорвавшись с близкого дерева, старый черногрудый воробей камнем упал перед самой ее мордой — и весь взъерощенный, искаженный, с отчаянным и жалким писком прыгнул раза два в направлении зубастой, раскрытой пасти.

Он кинулся спасать, он заслонил собою свое детище... но все его маленькое тело трепетало от ужаса, голосок сдичал и охрип, он замирал, он жертвовал собою!

Каким громадным чудовищем должна была ему казаться собака! И, все-таки, он не мог усидеть на своей, высокой, безопасной ветке... Сила, сильнее его воли, сбросила его оттуда.

Мои Трезор остановился, попятился... Видно, и он признал эту силу.

Я поспешил отозвать смущенного пса — и удалился, благоговей.

Да: не смейтесь. Я благоговел перед той маленькой героической птицей, перед любовным ее порывом.

Любовь, думал я, сильнее смерти и страха смерти. — Только ею, только любовью держится и движется жизнь.

Апрель, 1878.

5. 雀

我從打獵回來，在園裏的林道上走着，犬在我的前面奔着。

突然犬放輕了腳步，好像嗅到了野鳥似的，摒着息走了過去。

我望着那林道，看見有一隻黃色的嘴頭上生毛的小雀兒從巢上落下。（這時風正在猛烈地搖撼那林道上的白樺樹）那雀兒還沒有絕命，還在掀動着兩翼。

我的犬走近了他。那時突然從旁邊的樹上飛下來一隻頭頸烏黑的老雀，好像一塊小石子似的落在犬的鼻端，把全身的羽毛都弄亂了。那僵硬的身體張着嘴叫出了可憐的絕望的聲音，兩三次要想飛到那齒列光銳開着的口的那邊去。

他是爲了救護小雀兒而飛下來的，他用身體掩住了小雀兒……然而那小小的全身卻因着恐怖而戰慄了，那叫聲也變成了狂暴而至於嘶啞了，終於由恐懼而慌張了。他是在犧牲他的身體呀！

從他的眼裏一定看出犬是一個怎樣的巨大的怪物。然而總不能停在那安全的高枝之上……這是那比他的意志更強的一種力使他飛了下來。

我的得利查爾也呆然站住了，並且退後了，……他也許也感到了這種力吧。

我連忙叫住了那驚着愕的犬，他因了那敬虔的念頭立即離開了。

是的，請不要見笑，我尊敬這小小的悲壯的鳥的愛情的衝動。

我想，愛的力量比死，比死的恐怖還要強。唯有這，唯有這愛，人生纔得維持，纔得進步。

1878年4月

